

folk

muziek met traditie

Driemaandelijks folkmagazine
Nr. 3 - september-oktober-november 2016
Kantoor van afgifte: Brussel X - P4A9123
Jaarabonnement: België: € 20 - Buitenland: € 30

muziekmozaiek
folk&jazz

Jeroen Geerinck

“meer dan alleen een
duizendpoot op snaren”

Jeremy Vervoort

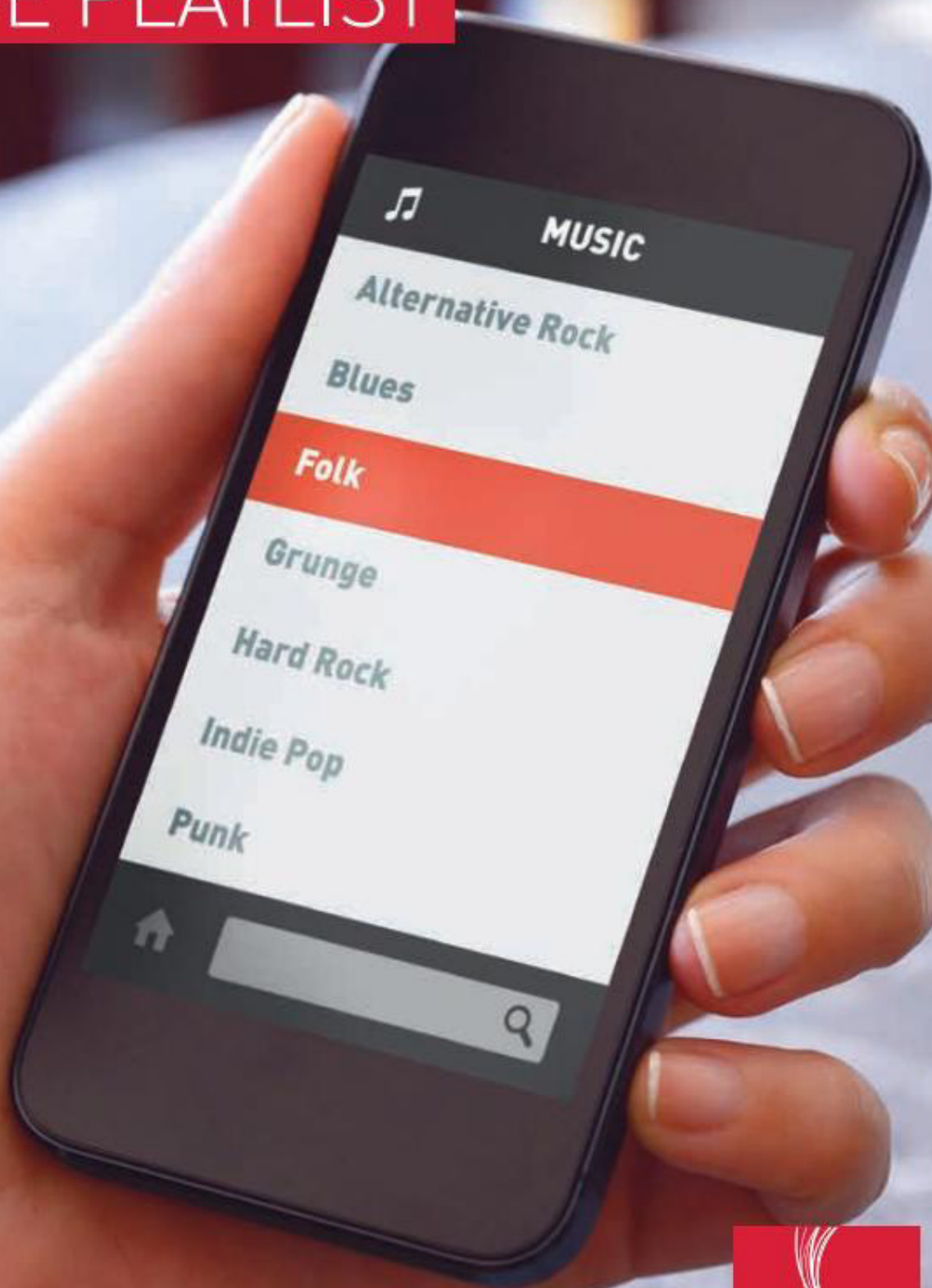
Keruna

Gerard van Maasakkers

Olla Vogala

Festival Dranouter

BIJ SABAM STAAT FOLK OOK OP DE PLAYLIST

WE CARE FOR CREATORS

Muziekmozaïek vzw**Folk & Jazz**

Wijngaardstraat 5 | 1755 Gooik
tel 02 532 28 38
info@muzmoz.be
www.muziekmozaïek.be

Redactieraad

Hoofdredacteur: Steven Vanderaspoilden
Redactie: Ilse Coppieters
Walter Evenepoel
Bart Vanoutrive
Coördinatie: Ilse Coppieters
Fotograaf: Bart Denolf
Media Support (advertenties):
Ilse Coppieters
02 532 28 38
Vormgeving: Brigid Sullivan

**Inzending artikels en reservatie
advertenties uitgave 4/2016**

24 oktober 2016

Levering advertentiemateriaal

23 november 2016

Voor verschijning op

21 december 2016

Iedere auteur is verantwoordelijk voor zijn
bijdragen.

**Bank aan alle vrijwillige
schrijvers en medewerkers
van het Folk magazine**

Jaarabonnement

België: € 20 / Buitenland: € 30
Overmaken op bankrekening
IBAN BE82 7380 4183 1068
BIC KREDBEBB
van Muziekmozaïek, Wijngaardstraat 5,
B 1755 Gooik
Telkens met vermelding: ABD FOLK
Info via info@muzmoz.be of 02 532 28 38

ISSN 2294-5938

© Copyright (teksten en foto's): Zonder voorafgaande en schriftelijke toestemming van vzw Muziekmozaïek mag niets uit deze uitgave worden vervoerdigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke andere wijze dan ook. Iedere redacteur is verantwoordelijk voor de inhoud van zijn tekst. Publiciteitsteksten en bijbehorende illustraties vallen onder de verantwoordelijkheid van de betrokken adverteerder. Teksten en fotomateriaal kunnen door de redactie van folk magazine geweigerd worden zonder dat deze beslissing dient te worden gerechtvaardigd.

**Verantwoordelijke uitgever
& afzenderadres**

Filip Verneert
Wijngaardstraat 5 | B-1755 Gooik

Zomerse zegeningen

Het najaar doet zijn intrede, ook al is het – op het moment dat ik dit schrijf – nog een pak boven de twintig graden. Wie had ooit gehoopt dat we zouden lopen te zweten op het Schots Weekend, terwijl we met de voeten in het water stonden op Gooikoorts. Om maar te zeggen, het is een mooie zomer geweest. Ik heb genoten van vele mooie muziekjes niet alleen op de festivals in Vlaanderen (met dank aan de folkpas), maar ook op onverwachte momenten.

Zo was er de doedelzakspeler op een binnenpleintje in Ystad. Hij had zopas ergens in het stadje staan busken met zijn Highland Pipes, en kwam nu wat verpozen bij een tas thee, en maakte van de gelegenheid gebruik om wat te spelen op een säckpipa en een zampogna. Het werd een leuke babbel over doedelzakken, maar ook over Saint Chartier en over folk in Vlaanderen.

Natuurlijk waren er ook de vele muziekjes tijdens de stages, overdag zowel als 's avonds en 's nachts. Verbroedering tussen jong en oud, uitwisseling van melodieën en handige tips, concerten, bals en jamsessies. Het wordt stilaan een cliché, maar zo'n week geeft een mens energie om een heel jaar mee verder te kunnen. Wat zijn we toch gezegend met zoveel muzikanten rondom ons, met zoveel goedheid en respect voor elkaar en voor de omgeving.

Buiten zal er niet veel meer gejamd worden nu. Maar ook binnenshuis, bij een lekker vuur, in een knusse concertzaal of in een gezellige kleine club of café. Er komen nog vele mooie avonden op ons af. Geniet ervan, wij zullen het ook doen. ☺

Steven Vanderaspoilden

Redactie

3 | Zomerse zegeningen

Interview

4 | Jeroen Geerinck:
Meer dan alleen een
duizendpoot op snaren
20 | Festival Dranouter biedt de
meest uitgebreide folkprogrammatie
van het land

Achtergrond6 | Creatieve invulling van Folk,
meer doen met folkmuziek (deel 1)**Pionier**

8 | 65 jaar Jeremy Vervoort

Talent

14 | Keruna Vrouwenklanken
34 | Katla, een naam om te onthouden
48 | Wim te Groen, folk op piano

Kijker

16 | Trio Dhoore, De Nomaden der
Moderniteit over hun nieuwe plaat
30 | Moet muziekonderwijs verdiepend of
verbredend zijn?
46 | Jazz-Madd: muziek aan de Dender

Reportage

27 | Late festivalafkick met Maxifolk
32 | Folk in 't Gruun mooi afgerond
36 | Jubileumconcert 20 jaar Olla Vogala

Folkmozaïek

18 | Het Muzikantenhuis stelt haar nieuw
cd-project voor
52 | Waar vind ik geld als muzikant of
muziekgroep?

Muziekmozaïek

33 | Winnaars Podium van Muziekmozaïek
47 | Amateurkunsten in de lift

Publicatie

35 | WANNES
Hier is hem terug

Media

28 | Nieuw op cd
38 | Column: Dree Peremans
54 | Column: Dree Peremans

Omslag: Jeroen Geerinck | Foto: © Bart Denolf

Bezoek ons ook op www.facebook.com/folkmagazine

Folk wordt gedrukt met bio-inkt op
papier afkomstig uit duurzaam bosbeheer
(FSC) in een CO₂ neutrale drukkerij.
De verzending is onder betaalde.

Jeroen Geerinck

Meer dan alleen een duizendpoot op snaren

In het voorjaar gingen we in het landelijke Erpe-Mere op bezoek bij Jeroen Geerinck. Geen onbekende in het Vlaamse folklandschap. Niet alleen door zijn wonderbaarlijke gitaarspel bij Hot Griselda, Snaarmaarwaar en Geronimo; hij is daarnaast ook de trotse bezitter van Studio Trad, een opnamestudio waar reeds menig folk-plaat het leven zag. En recentelijk lanceerde hij zich met Kameleon Klips in de wereld van de videoclip. Reden genoeg dus om hem uitgebreid aan de tand te voelen.

Ben jij zo een van die jonge Vlaamse folkies die de folk met de papflles naar binnen kreeg?

Ik ben na een klassieke opleiding pas laat met folk en met gitaar begonnen. Op mijn zeventiende kocht ik me een elektrische gitaar en op een termijn van drie jaar ben ik overgeschakeld naar eerst gewoon akoestische gitaar, om tenslotte akoestisch te spelen in DADGAD stemming. Dit gebeurde in dezelfde periode dat ik – vooral via 't Ey – in aanraking kwam met folk. Mijn eerste speelervaring deed ik op in de Fanteyfare. Björn Vanhove was daar toen de leider van, en hij heeft me eigenlijk aangezet om een folkgitaar te kopen. Niet veel later ben ik dan beginnen spelen in Setanta, de groep van Björn. Ik was daarvoor wel al eens naar Dranouter gegaan, maar meer voor de festivalsfeer dan dat ik met die muziek bezig was. Pas later heb ik beseft dat ik daar groepen als Comas en GÖZE heb gezien.

foto © Bart Deneff

Ik herinner me jou als jonge twintiger op een van de eerste stages in Kalmthout.

Dat klopt. Ik was pas afgestudeerd en heb toen een stage gevolgd die deels door Philip Masure, deels door Maarten Decombel werd gegeven. Zij deden me definitief voor de open DADGAD tuning kiezen. Het is toen allemaal heel snel heel hard beginnen gaan. Kort na die stage vroeg Philip me of ik geen zin had om les te geven, en in september ben ik beginnen lesgeven in de academie in Gooik. Ik heb dat een paar jaar gedaan, tot de richting werd stopgezet toen er te weinig leerlingen waren. Ik heb ook een jaar in Villeneuve d'ascq vlakbij Lille lesgegeven, maar in combinatie met de uren in Gooik was het lesgeven voor mij te overheersend. Het werk in de studio nam steeds meer tijd in beslag, en dat ligt me ook veel beter.

Optreden doe ik vooral met Hot Griselda en Snaarmaarwaar. Triple-x speelt de laatste tijd iets minder, het is ook een grotere groep en met Stéphane die telkens uit Bretagne moet komen is dat soms moeilijk. Er is ook novar, een nieuwe groep samen met Toon van Mierlo, Aurélien Claranbaux en Thierry Nouat, waar ik mandola en keyboard speelt.

Met Triple-x en Snaarmaarwaar vieren we dit jaar ons tienjarig bestaan. Met die laatste groep geven we in Dranouter een speciaal optreden in de kerk, met een uitgebreide bezetting met drum, bas en toetsen. We gaan voor dat concert wat meer nadruk op zang leggen. Afhankelijk van de reacties op ons concert in Dranouter zullen we zien of we nog een aantal bijkomende optredens gaan doen. Evident zal het wel niet zijn, met zo'n grote groep. *(nvdr: intussen hebben we dat optreden achter de rug, en er waren alleen maar lovende opmerkingen. We kijken dus uit naar een paar extra concerten, en wie weet een cd-opname – SVDR).*

In die tien jaar heeft Snaarmaarwaar een mooi parcours afgelegd, met optredens in binnen- en buitenland en 3 cd's. We zijn intussen goed op elkaar ingespeeld, hebben een mooi repertoire opgebouwd en hebben veel goesting om er nog een hele tijd tegenaan te gaan. We hebben ooit een paar jaar terug, toen we beide op Gooikoorts waren geprogrammeerd een paar dagen met de Finse groep Kardemimmit samen gerepeteerd. Dat was heel fijn om te doen, en het klonk ook helemaal niet slecht. Alleen, het was praktisch bijna onmogelijk om daar een echt project van te maken. Met afstanden tussen België en Finland, en een groep van in totaal zeven man, is het niet echt haalbaar om daar iets standvastig van te maken.

Daarnaast treed ik ook solo op, onder de naam Geronimo. Dat doe ik al een tijdje, maar zonder dat ik daar zelf specifieke

nummers voor schreef. Meestal speelde ik nummers die ik gemaakt had bij andere groepen zoals Snaarmaarwaar en b-boa. Voor 2016 kreeg ik de kans om een aantal concerten te spelen, maar vaak in combinatie met een concert van Snaarmaarwaar. Het was dus nodig om een nieuw repertoire voor Geronimo bijeen te schrijven. Nu ben ik meestal niet zo een veelschrijver, maar in november vorig jaar ben ik nummers beginnen componeren. Op een periode van een zestal weken was de cd geschreven, opgenomen en gemixt. Een heel huzarenstukje, maar ik ben er wel fier op. Het is daarom ook een echte momentopname.

Betekent dit dat de nummers nog evolueren nu je de concerten aan het spelen bent?

Ja en neen. Vroeger was het zo dat ik altijd 100% live speelde. Met tien effectenpedalen en drie loopstations. Maar dat is eigenlijk nogal beperkend. Je kan niet om het even welke variatie spelen die je wil, omdat je vastzit aan een loopstructuur en telkens alles live moet opbouwen. Ik wou nu naar meer uitgewerkte arrangementen gaan. Ik speel nu nog met één live loopstation, terwijl de andere vooraf opgenomen en gearrangeerde stukken bevatten. Ik moet nog wat bijschaven om de ideale verhouding te vinden, omdat je er live een pak meer energie kan insteken, maar ik ben eigenlijk best tevreden met wat ik nu doe, en krijg er ook alleen maar positieve kritiek op.

Studio Trad

Naast je werk als muzikant, heb je intussen al heel wat bekendheid opgebouwd als geluidsman, met zelfs je eigen opnamestudio.

Ook dat is iets wat geleidelijk aan gegroeid is. Ik doe regelmatig het geluid bij boom-bals en dergelijke, en stilaan heb ik ook mijn eigen studio uitgebouwd, waar ik de voorbije jaren al heel wat groepen over de vloer heb gekregen. Veel van hen trouwens al voor meer dan één cd. Die studio bestaat ondertussen al tien jaar. Ik heb geleidelijk aan meer materiaal bijgekocht, ben in die periode ook een paar keer verhuisd tot we hier, in Erpe-Mere zijn komen wonen. Ik heb de oorspronkelijke garage verbouwd, er een stuk aangebouwd en nu heb ik hier een zeer goede ruimte. Die verbouwing heb ik voor een groot deel zelf gedaan. Het was toevallig een periode waarin ik minder optredens had, en zo heb ik die extra tijd hier kunnen aan besteden.

Een cd opnemen is eigenlijk een continu leerproces. Ik doe nu sommige dingen heel anders dan pakweg een jaar geleden. Omdat ik constant nieuwe inzichten krijg, nieuwe dingen ontdek. Een opname vraagt ook een specifiek denkproces: welke micro gebruik ik, hoe en waar ga ik die zetten.... Op die manier heb je eigenlijk veel invloed op hoe de cd uiteindelijk gaat klinken. Mijn visie op de akoestiek is dan ook een levend proces. Ga je voor een rechtstreekse klank, met een micro zo dicht mogelijk bij het instrument, of kies je eerder voor een omgevingsgeluid, waar je als luisteraar het gevoel hebt in dezelfde ruimte te zitten.

Soms heb je muzikanten die al heel wat studio-ervaring hebben, en weten welke micro en welke setting hun manier van spelen het beste weergeeft. Andere mensen vertrouwen dan meer op mij om dat – samen met hen – te bepalen. Als je een goede micro neerzet voor een muzikant die goed speelt op een goed instrument, dan kan er al weinig misgaan. Maar het net iets verder nadenken over hoe alles kan klinken

met een paar kleine wijzigingen, dat maakt het zoveel interessanter, ook naar het eindresultaat toe. De laatste tijd probeer ik zoveel mogelijk de ruimte mee te laten spelen en de muzikanten zoveel mogelijk samen te laten spelen. Ik heb er intussen de ruimte en de nodige apparatuur voor en het geeft voor mij momenteel het beste resultaat, zeker

met akoestische instrumenten.

“Op een periode van een zestal weken was de cd geschreven, opgenomen en gemixt”

Jeroen Geerincx

Kameleon Klips

Noem het een beetje een uit de hand gelopen hobby. Ik ben al langer bezig met fotografie en kreeg af en toe de vraag om eens wat foto's te maken, en soms ook een video. Ward Dhoore zat in dezelfde situatie, en het lag dan ook voor de hand dat we zouden samenwerken. Blijkbaar is er nood aan een dergelijk initiatief, want we krijgen de laatste tijd nogal wat opdrachten binnen, ook vanuit het theater en de klassieke muziek. Waar we bij de eerste folk-clips die we maakten nog werkten met klank van de cd, was dit niet mogelijk bij ons eerste klassieke project, zodat we ook hier moesten gaan werken met een live geluidsopname. Dat maakt het allemaal nog interessanter, zodat we voor alle opnames aan het evolueren zijn naar een combinatie van video en geluidsopname. Wat dan op zijn beurt weer aansluit met mijn ander geluidswerk. Zo maken we de cirkel rond.

Steven Vanderaspolden

Creatieve invulling van Folk

Meer doen met folkmuziek

Debbie Lambregts kennen we onder andere als muzikante in de folkgroep Aidreann. In het kader van haar eindwerk maakte zij deze mooie uiteenzetting die je kan nalezen in de komende vier nummers van Folk.

Tijdens mijn eigen instrumentstudies ben ik nooit met improvisatie in contact gekomen, maar nu ik als gevorderd doedelzakspeler zelf les geef, voel ik wel vaker de nood om meer te doen met het repertoire uit de folkmuziek. Folk vraagt – juist omwille van het eenvoudige en repetitieve karakter van het melodische materiaal – om een creatieve invulling.

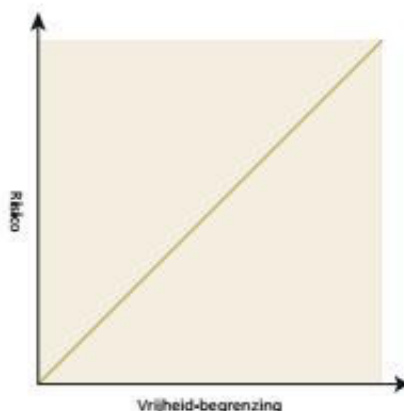
Uit mijn eigen ervaring als leerkracht heb ik gemerkt dat leerlingen vaak nauwelijks iets op het gehoor kunnen naspelen en zelfs blokkeren wanneer hen gevraagd wordt iets te spelen zonder partituur. En dat terwijl het genre in feite voortkomt uit een mondelinge overleveringstraditie waar het gehoor en het geheugen centraal staan. De manier waarop het verplichte vak van de klassieke AMV binnen het opleidingstraject wordt ingedeeld druipt hier mijns inziens voor een groot deel tegenin. Naar analogie met taal kunnen we stellen dat een peuter ook niet eerst leert schrijven om vervolgens te leren spreken. De eerste stappen binnen het natuurlijke linguïstische ontwikkelingsproces zijn eveneens gebaseerd op gehoor en imitatie en leiden tot mogelijkheden om zich vrijelijk uit te drukken. Pas veel later komt het geschreven woord in beeld. Wat een folkopleiding binnen een muziekacademie betreft kan improvisatie mogelijk wat tegengewicht in de schaal leggen.

Deze elementen vormden voor mij de aanleiding om mij te verdiepen in deze materie en er een thesis over te schrijven. Een overzicht van mijn bevindingen vindt u in dit en volgende delen.

1. Concept

De term 'improvisatie' is afgeleid van het Latijnse 'improvid' wat zoveel betekent als 'onvoorzien', of 'onvoorspelbaar'. Hieruit kan een eerste belangrijk kenmerk van improvisatie worden gedistilleerd, namelijk: spontaniteit. Volgens de Grote Winklerprinsencyclopedie houdt muzikaal improviseren "het gelijktijdig ontwerpen en uitvoeren van een muziekstuk" in. Dit brengt ons bij een volgend kenmerk: creativiteit. Vertaald naar muziek wordt dit compositie.

Improvisatie = spontaniteit + creativiteit = instantcompositie

Er wordt wel eens gesteld dat men in alle muzikale uitvoeringen een zekere graad van improvisatie kan terugvinden. Toch zou men pas over improvisatie mogen spreken wanneer de uitvoering wezenlijk verschilt van het model. Zo'n model kan veel ruimte voor improvisatie laten of juist erg begrenzend zijn. De parameters vrijheid-begrenzing hangen sterk samen met de parameter risico. Improvisatie implementeert immers risico, aangezien de muzikant beslissingen dient te nemen binnen een fractie van een seconde. De risicograad kan echter nogal verschillen. Bij een

vrije improvisatie wordt men veel minder aan banden gelegd dan bij het improviseren van bv. een fuga die een welomlijnd kader vereist.

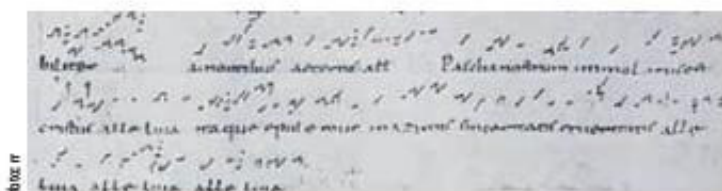
2. Improvisatie doorheen de tijd: kunstmuziek in West-Europa

2.1 Middeleeuwen

Improvisatie maakt reeds zeer lang deel uit van de westerse kunstmuziek. De scheidingslijn tussen kunstmuziek en lichte muziek is nogal vaag en vaak voor discussie vatbaar. Tot kunstmuziek reken ik hier datgene wat gewoonlijk in opdracht van een vermogende instantie, zoals het hof, de Kerk enz. werd uitgevoerd en wat meestal gepaard ging met een gedegen kennis van muziekschriftuur en -theorie. Lichte muziek beschouw ik als amusementsmuziek die door alle lagen van de bevolking kon/kan worden uitgevoerd.

Duidelijke verwijzingen naar een eerste improvisatietechniek uit de vroege middeleeuwen vinden we terug in de geschriften van de vroegchristelijke kerkvader St. Augustinus die het jubilus (aan het einde van het gregoriaanse gezang 'Alleluia') beschrijft als het uitschreeuwen van een zekere vreugde (zij het zonder woorden) met spontaan geïmproviseerde, melismatische, virtueuze lijnen.

Een tweede improvisatietechniek wordt duidelijk wanneer we de structuur van een aantal overlevende gregoriaanse melodien onder de loep nemen. Gezangen in een bepaalde modus vertonen vaak identieke of sterk gelijkende melodische motieven. Dit brengt de veronderstelling met zich mee dat modi niet enkel bestonden uit een gestructureerde verzameling noten, maar, meer nog, dat ze melodische formules bevatten die fungeerden als bouwstenen waarvan gebruik werd gemaakt bij het improviseren van nieuwe muziek binnen de modus in kwestie.

Afb. 1: neumen uit Chartres codex 47 (10de eeuw na Chr.)

Deze techniek van het aaneenrijgen van melodische formules wordt centonisatie (*centon* is Latijn voor 'lappendeken') genoemd en het equivalent ervan is in heel wat culturen terug te vinden. Denken we bijvoorbeeld maar aan de Turkse of Arabische *makam*, de Indiase *raga*, de Indonesische *pathet* enz. In de Harvard Dictionary of Music vinden we het begrip 'melodietype' terug als overkoepelende term voor al deze systemen.

Er is weliswaar nog geen sprake van een link tussen improvisatie en compositie, omwille van het simpele feit dat compositie, bij gebrek aan een nauwkeurig en exact notatiesysteem, nog niet aan de orde is. Toch kan improvisatie, dankzij het neumenschrift (afb. 1), reeds gekoppeld worden aan een visueel principe. Neumen hebben immers vooral een ritmische en expressieve functie; ze geven dalende en stijgende lijnen in de melodie aan, maar nog geen exacte intervallen.

Om bepaalde melodieën en teksten te versterken begon men na verloop van tijd een extra stem (*vox organalis*) toe te voegen aan een bestaande gregoriaanse melodie (*vox principalis*). Deze prille vorm van meerstemmig zingen wordt *organum* genoemd. Aanvankelijk werd de *vox organalis* geïmproviseerd en kon deze bestaan uit een ondersteunende continuklank (*bourdon*) of uit een lijn die contrapuntisch parallel liep met die van de *vox principalis* (Hier: tegen elke noot in de *vox principalis* wordt één noot in de *vox organalis* gezongen).

Vermoedelijk werd de *organum*praktijk ontleend aan volksmuziek en gaat het beoefenen ervan al terug tot in de 6de eeuw, zij het zonder veel systeem en bijgevolg met zeer veel ruimte voor vrije improvisatie.

Tegen de 14de eeuw was er een precies notatiesysteem uitgewerkt dat het mogelijk maakte ingewikkeldere structuren te ontwikkelen. De westerse muziekcultuur werd vanaf

nu steevast gekenmerkt door een groeiende afhankelijkheid van notatie. Geïmproviseerde muziek bleef echter nog een paar eeuwen een voornaam element binnen de kunstmuziek en de interactie tussen compositie en improvisatie was erg productief.

2.2 Renaissance

Eenzijds werd er gecomponeerde muziek gespeeld, anderzijds vormde improvisatie een zeer voornaam onderdeel van het parcours van een muzikant. Dansmuziek speelde daarbij een cruciale rol. Vanaf de 16de eeuw begonnen verschillende traktaten m.b.t. instrumentale techniek te verschijnen waaruit duidelijk blijkt dat de muzikant uit die tijd de vaardigheid van het improviseren van versieringen tot essentieel onderdeel van zijn technisch kunnen rekende.

Muzikanten die binnen groepsverband musiceerden beperkten zich waarschijnlijk tot het verfraaien van cadensen en eventueel het hier en daar toevoegen van diminuties (Een diminutie in deze context is een melodische figuur die een lange noot vervangt door kortere notenwaarden). Voor dit soort zaken kon men zich beroepen op de talloze formules in de traktaten van Diego Ortiz en Silvestro di Ganassi dal Fontego (afb. 2).

2.3 Barok

Tijdens de barokperiode bleven de gangbare improvisatieprincipes van de renaissance, zoals diminuties en één-nootsversieringen, gelden, maar geleidelijk aan werd het kader waarbinnen men deze toepaste strikter afgebakend met een aantal strengere regels waardoor ook het aantal mogelijkheden beperkter werd. M.a.w.: de begrenzing werd groter.

Bij toetsinstrumenten werd het improviseren van een akkoordische begeleiding in de rechterhand over een basso continuo (in de linkerhand) een belangrijke vaardigheid.

Quantz schrijft een traktaat van noemenswaardig belang. In het eerste deel wijdt hij een aantal hoofdstukken volledig aan ornamentatie waarbij hij een onderscheid maakt tussen enerzijds wezenlijke versieringen waar men als muzikant niet buiten kan (zoals de *appoggiatura* en de *grupetto* die een Franse invloed verraden) en anderzijds willekeurige variatie die men naar eigen smaak en believen kan toepassen (naar analogie met de virtuoze Italiaanse uitvoeringspraktijk). Tijdens de hoogbarok groeide, onder invloed van de toenemende populariteit van virtuositeit binnen de opera, het belang van het improviseren van overdadig versierde *cadenza's* aan het einde van een aria. De termen '*cadens*' en '*cadenza*' zorgen vaak voor verwarring. Ter verduidelijking: '*cadens*' verwijst naar de harmonische progressies waarmee een bepaalde muzikale zin wordt afgesloten. '*Cadanza*' verwijst naar de lijn die een solist improviseert over die harmonische progressie van een *cadens*, waarbij de voorlaatste noot uitvoerig versierd wordt.

2.4 Classicisme

Gecomponeerde muziek omvatte steeds meer instructies over de uitvoeringswijze ervan en bracht een nog grotere begrenzing voor de uitvoerder met zich mee. Ruimte voor improvisatie was er wel nog in de *cadensen* (al gaven veel componisten er de voorkeur aan om *cadanza's* uit te schrijven en zo te voorkomen dat hun werk 'verpest' werd door een slecht geïmproviseerd slot), maar binnen een relatief strikt afgebakend kader. Voorbeelden hiervan vinden we in D.G. Türk's leermethode *Klavierschule* (1789).

Samenvattend

Wat improvisatie en de parameters vrijheid-begrenzing/*risico* m.b.t. de geschiedenis van de westerse kunstmuziek betreft, is het zeer opvallend dat er met het lineair tijdsverloop een geleidelijke verschuiving plaatsvindt van relatieve vrijheid/lage *risicograad* naar strikte begrenzing/hoge *risicograad*, enerzijds doordat het schrift – en daarmee samenhangende compositie – een steeds prominentere plaats inneemt en anderzijds doordat de overgang van modale naar tonale muziek (en daarmee van horizontaal (melodisch) naar verticaal (harmonisch) denken) steeds strengere regels binnen de tonale harmonie implementeert. Ook is de relatie tussen improvisatie en zang, die terug te vinden is in zowel kunst- als lichte muziek (waarover we het in een volgende bijdrage zullen hebben) van alle tijden en plaatsen, van uiterst noemenswaardig belang, omdat zang steeds heeft gediend als voorloper van en rolmodel voor instrumentale improvisatie. ◉

Debbie Lambregts

Basisinterval: Melodische opvulling basisinterval - suggestie 1:
Melodische opvulling basisinterval - suggestie 2:
Melodische opvulling basisinterval - suggestie 3:
Melodische opvulling basisinterval - suggestie 4:

Afb. 2: uit *Opera Intitulata Fontegara* (1535) van Silvestro di Ganassi dal Fontego

folk TIP

Prik vast die dag in 2017!

Driekoningenbal
Muziekmozaïek
op zaterdag 7 januari 2017

Feest van de Folk
van 28 april t.e.m. 7 mei 2017

**VERKOOP
VERHUUR
HERSTELLINGEN**

Sauvegardestraat 17
2870 Ruisbroek (Antw.)
Tel. 03 866 47 57 - Fax 03 866 47 67

www.accordeons-visieur.com
info@accordeons-visieur.com

TIPS VOOR HET **DE** NAJAAR

ROMA

DE ROMA • TURNHOUTSEBAAN 286, 2140 ANTWERPEN • INFO & TICKETS: WWW.DEROMA.BE • 03 600 16 60

65 jaar Jeremy Vervoort

Het Tweede Pinksterfolkfestival in Saint-Médard is intussen al lang achter de rug. Organisator Jeremy alias Jerry Vervoort werd 65 en dat zullen we geweten hebben. Jeremy is naast een veelzijdig folkmuzikant, een talentvol componist van mooie folkmelodieën bij Twalseree en een immer enthousiaste voortrekker in het samenbrengen van mensen tijdens folkfeestjes en -festivals. Tijd voor een terugblik op het leven van deze levenslustige grapjas die soms ook wel 'de Pallieter van de folk' wordt genoemd.

foto © Bart Devoil

Jeremy Vervoort, talentvol componist en samenbrenger van mensen

Jeugd

Jeremy: Ik werd geboren 5 jaar na het einde van de Tweede Wereldoorlog als middelste in een gezin van 5 kinderen. Ze heten Margery, John, Jeremy, David en Mathilde. Inderdaad, allemaal namen die populair zijn in Schotland. Mijn vader was tijdens de oorlog met zijn schip getorpedeerd in de buurt van Groenland. Na zeven dagen en nachten te hebben rondgezworven op zee, werd hij binnengebracht in een Engels ziekenhuis. Daar heeft hij mijn Schotse moeder leren kennen die verpleegster was. John werd geboren. Daarna trokken ze naar Belgisch Congo waar Margery werd geboren. Nog wat later vestigden ze zich in Schoten en daar groeiden we op.

We luisterden dikwijls naar folkprogramma's op de BBC. Als kind was ik al gefascineerd door doedelzakmuziek, ik plakte dan letterlijk tegen de radio aan om die muziek te horen. Mijn vader was getekend door de oorlog, hij had het moeilijk met muziek. Maar het bloed kruipt waar het niet gaan kan en ik kreeg tijdens mijn tienerjaren van mijn zus en broer voor mijn verjaardag een gitaar. Ik hou ook wel van rock and roll en van klassiek, maar mijn grote liefde was steeds de folkmuziek. Misschien omdat ze via mijn Schotse moeder in mijn genen zit. Mijn zussen en broers horen ook graag folk, zij zijn intenser met onze afkomst bezig, zij dragen met momenten Schotse rokjes, ik heb daar de benen niet voor.

Toen ik 16 jaar was, was ik gek van brommers en moto's. Er was een brommerwinkel in de Zirkstraat in Antwerpen waar de moeder van Wannes van de Velde woonde. Daar kwam ik hem al eens tegen. Ik weet nog goed hoe die historische buurt er toen uitzag, veel mooier dan na de afbraak waartegen Wannes zich zo heeft verzet. Ik kende zijn muziek toen al. Ik was misdienaar en zong bij het knapenkoor. Walter Heynen zat toen in het koor voor de oudere jongens. Later, toen hij bij Wannes speelde, sluisde hij mij gratis binnen als ik naar een van hun optredens ging.

Ik speelde in die tijd op gitaar nummers van Bob Dylan en Donovan en zo. Het was ook de succesperiode van Wannes Van de Velde

en van De Kadullen. Na mijn legertijd kwam ik in de skiffle- en blueswereld terecht. Ik trouwde en kreeg een zoon. Mijn vrouw hield er niet van als ik muziek maakte en we zijn snel gescheiden. Na de gitaar kwam de banjo. Op muzikaal gebied ben ik een selfmademan, ik heb alles geleerd door te jammen en te experimenteren.

Den Trol en de Antwerpse folkscène

Vanaf 1974 kwam ik vaak in Den Trol in Schoten. Dat was een folkcafé waar ik al gauw samen met Joris Visterin en zijn vrouw Heidi mee de programmatie deed. Artiesten als The Furey Brothers, Alex Cambell en Derroll Adams zijn allemaal in

den Trol geweest. Ik vond de groepen die er optraden fantastisch. Van ongeveer 1976 tot 1989 speelde ik ook samen met Joris en Heidi in Psalter.

Intussen kwam ik ook vaak in de folkcafés in Antwerpen, vooral in Den Billenkletser, in de Muziekdoos en ook wel in den Hopsack. Ik ontmoette er trekkenspeler Geert Van den Elsacker die een goede vriend van me werd. Met Joris Visterin speelde ik oude, traditionele melodieën en Geert kwam die bij ons vragen voor zijn leerboek 'De rijke armoede van de trekharmonica' waar hij toen aan werkte. We gingen samen naar Saint-Chartier in Frankrijk, naar Dranouter, Labadoux,...

Volksmuziek(stages)

Nadat ik gitaar en banjo had leren spelen, volgden de doedelzak en later ook de draailier. Een vriend van me had een doedelzak, toen hij in 1983 overleed kreeg ik die van zijn ouders. In 1983 volgde ik in Galmaarden mijn eerste stage bij Bart De Cock. Ik kwam daarvoor al 2 jaar als toerist naar de volksmuziekstages, samen met Joris en Heidi en met Maurice en Bruno Claessens. Ik had toen nog geblondeerd kort haar en witte puntshoenen en was daarmee 'anders dan de anderen'.

Het jaar nadien was ik een draailier beginnen bouwen. Ze hadden lesgever Hans Quaghebeur al verwittigd dat hij een rare gast zou krijgen op zijn stage. De laatste nacht voor de stage stond er 1 snaar op mijn draailier. Ik had er de hele stage aan doorgewerkt en op het einde van de stage kwam er geluid uit. Het was een mooi instrument maar het afstemmen was niet eenvoudig.

De doedelzak van Wannes

Later vroeg Hans of ik bij de groep Trommelfluit wilde meespelen. Die groep brengt 16de eeuwse muziek die in de Napoleonische tijd gebruikt werd om soldaten te vergezellen naar het slagveld. Vooral in Frankrijk bestaan nu nog van die traditionele groepen.

Op een van onze repetities in Galmaarden zagen we Wannes Van de Velde. Hij was er per toeval op weekend met zijn vrouw. Hij had gehoord dat ik doedelzak ging leren spelen en bood me aan de zijne te komen halen. Het was een van de eerste doedelzakken die Herman Dewit maakte. Hij stond in fa. Destijds was het de mode in de folk alles in fa te spelen, daarna werd het re en dan sol. En dat is het eigenlijk gebleven. Ik ben er ongelofelijk fier op dat ik die kreeg en ik koester hem natuurlijk nog

foto © Bart Denolf

Jeremy met de doedelzak die hij van Wannes Van de Velde kreeg

steeds. Het is de doedelzak waarmee Wannes op zijn eerste platen staat afgebeeld. Het klikte tussen mij en Wannes. We hebben veel plezier gemaakt. We waren ook allebei grote antimilitaristen en vonden elkaar daarin. Ik heb zeer veel aan Wannes gehad en heb me altijd aan hem opgetrokken. Hij heeft mij dikwijls dingen 'geflikt'. Op een keer in Galmaarden zong ik met Joris en Heidi een lied op 1 akkoord. Wannes stond recht en gaf een staande ovatie, iedereen volgde hem.

De kogel in de nek

Mijn stem is nog zo'n bijzonder verhaal. In 1976, na mijn eerste optreden, werd ik van mijn moto geschoten. Ik heb sindsdien een 6 mm-kogel in mijn nek zitten, tegen mijn ruggenwervel. Het is altijd spannend als ik op de luchthaven door de metaaldetector moet. Dat ding gaat gegarandeerd af, tot groot jolijt van de medetrommelfluiters. Ik heb nu een medisch attest om dit te bewijzen. Na 2 jaar hebben ze de dader gevonden. Het bleek een dronken beroepsmilitair. Hij is gepakt en heeft ervoor moeten betalen, maar eigenlijk ben ik daar niets mee. Als ik niet regelmatig drink, word ik heel snel hees van het zingen. Ik ben ook heel gevoelig aan sigarettenrook. Ik was lasser van beroep en dat doet je stem natuurlijk ook geen goed. En een stem wordt uiteraard ook ouder. Op CD's hoor je soms dat ik precies een hand op mijn keel heb. Ik zing heel graag, maar als ik voel dat ik last begin te krijgen van mijn stem, stop ik onmiddellijk. Ik zing ook alleen maar als ik me zeker genoeg voel van mezelf.

Mijn muzikale compagnon Joris Visterin engageerde zich steeds meer als geluidstechnicus en daardoor was er op den duur geen ruimte meer om optredens te plannen. Rond 1989 is Psalter gestopt. Samen met Joos Janssen, Joris Buysse, Deben Van Damme en Werner Alix vormden wij Bella Donna. Dat heeft een paar jaar geduurd. Joos Janssen verhuisde naar Frankrijk en ik ging verder met Werner Alix. Intussen had ik ook mijn huidige vrouw Ingrid Van Delden leren kennen.

Ingrid

Ik was in 1989 op de volksmuziekstage met mijn zoontje. De eerste ochtend toen Herman Dewit het welkomwoord deed, kwam Ingrid voorbij met een trekzakje op

haar rug. Ik kende haar niet, maar zei meteen tegen Geert Van den Elsacker, Hans Quaghebeur en Peter Libbrecht: "Dat is ze." In 1991 zijn we getrouwd.

Ingrid Van Delden vertelt: Ik werkte in Utrecht in de psychiatrie met bejaarde mensen die mentaal en fysiek beperkt waren. Mijn opdracht was hen een zinvolle dagbesteding te geven. Behalve muziek was er weinig dat ik hen kon bieden. Mijn collega Nelleke kwam een keer in de week accordeon spelen op mijn afdeling. Zij vertelde dat ze naar Gooik ging om trekharmonica te leren spelen. Ik vroeg of ik niet mee kon. Samen zijn we met een tentje en een nieuw Honner-trekzakje naar Gooik getrokken. Geert Van den Elsacker was onze docent. Hij heeft nog een tijdje met Nelleke gevreeën. Dan kwamen Geert en Jeremy ons samen bezoeken in Nederland. Ik heb er nog nooit spijt van gehad dat ik Jeremy tegenkwam. We zijn getrouwd met 200 muzikanten erbij. We hebben de opningsdans op het bal met zijn tweeën al spelend geopend. In september 2016 is dat precies 25 jaar geleden.

Twalseree

Het verhaal van Twalseree begint in 1992 met vioolboogbouwer Peter Van Accom, Jan Van Outrive, Werner Alix en Ingrid (die nog maar pas was beginnen spelen maar toch al goed kon inpikken). Jan verhuisde naar Schotland en Peter naar Zweden. Na een concert op de Brechtse heide kwam plots de violist Fries Lefevere naar ons. Hij kwam uit de Ierse folk en had een klassieke basis. Hij vroeg of we konden komen spelen voor zijn verjaardag en wat later speelde hij zelf bij ons. Met Fries erbij namen we in 1996 onze eerste cd 'Passagiers van de tijd' op. Jorunn en Annelies van Laïs zongen er ook op mee, nog voor ze door Kadriil werden 'ontdekt'. Bij de voorstelling van onze eerste cd gaf Wannes mij op het podium een kling van silex, zoiets waar de Kelten dierenhuiden mee schraapten. In 1999 volgde de cd 'Balswaree' en in 2005 de CD 'Carambole'. Twalseree leverde ook een bijdrage aan maar liefst 14 compilatie-CD's. Werner Alix stopte er 10 jaar geleden mee, hij wilde zich meer toeleggen op de echte traditionele en oude muziek. Nu speelt Tinneke Marivoet met ons mee. Dat is een hele toffe meid.

Met Twalseree spelen we vooral de melodieën die ik zelf schrijf. Ik speel alles op het

gehoor en hoor in mijn hoofd hoe het moet klinken. Ik hoor viool, trekzak, de melodie en de arrangementen. Als ik melodieën schrijf, zorg ik dat de ritmes van de dansen er goed inzitten. Wij hebben ons daarvoor laten adviseren door de Waalse dansmeester Marc Decrolier. Hij leerde Twalseree waar we in de muziek de accenten moeten leggen. Als ik iets schrijf, probeer ik de juiste klemtoon er goed in te leggen. Ik ben beïnvloed door de traditionele folk, maar ook door wat ik rondom me hoor. Mijn muziek is zowel bedoeld voor een luisterend als voor een dansend publiek. Soms maak ik ook muziek op een tekst die me raakt.

En af en toe moet er natuurlijk ook iets zots in, zoals de traditionele blazeveer, een instrument met als basis een varkensblaas en één snaar waarmee je ritme kan geven. Ik heb ze bewerkt met polyester, daarmee blijft ze toonvast. Dat werkt veel beter dan ze telkens te moeten oppompen.

Een leven na het brugpensioen

Ik moest niet van de muziek leven, ik ben lasser en plaatwerker, ik heb zelfs scheepsbouw gestudeerd en smederij gedaan. Ze hadden me graag op school gehouden als praktijkleraar, maar het loon was in de privé interessanter. Ik heb 33 jaar bij Opel gewerkt, niet in de productie maar in een atelier waar werd ontworpen en geconstrueerd. Ik ben graag creatief bezig en vond het een hele gezellige job. Ik ben me altijd blijven bijscholen, zo heb ik o.a. in avondschool kunstacademie gedaan en heb ik een tweejarige opleiding voor biologische landbouw gevolgd. Ik heb een grote tuin waarin ik zelf groenten verbouw. We hadden ook krielkippen. Nu hebben we nog 1 kipje over. Zij gaat soms mee naar ons vakantiehuis in de Ardennen. Ze legt nog ongeveer 1 ei per jaar. In de Ardennen moeten ze daar heel hard om lachen.

Toen ik 52 was, moest ik op brugpensioen. Dat was wennen, want ik was het niet gewoon om stil te zitten. De eerste drie jaar ben ik naar de muziekschool geweest om toch eens wat notenleer te leren. Ingrid en ik hebben altijd gezwoven, met onze camionette zijn we door heel Europa getrokken. Op een keer gingen we 10 dagen met een tentje in het bos op trektocht. Zo zijn we verliefd geworden op de streek rond de Semois. We hebben daar een oud, onbewoonbaar huis gekocht. Vroeger, 120 jaar geleden, was het een illegaal boerencafé. We hebben het de afgelopen 10 jaar samen opgeknapt. Het heeft ons bloed, zweet en tranen gekost. We hebben alles zelf gedaan en konden onze creativiteit laten botvieren. De vloertegels van het café hebben we in het plafond van de keuken

Jean-Michel Veillon & Yvon Riou (Bretagne)

De Bretoense traditie gekruid met
Iers en Schots repertoire en oosterse
invloeden.

The Calum Stewart Trio

(Schotland/Bretagne)

Keltische folk met een stevige drive.

Notify & Muireann Nic Amhlaoihb (Ierland)

De beste muzikanten van de
nieuwe Ierse generatie.

gebruikt, de trappen heb ik zelf gesmeed, de eettafel en de lampen zelf gemaakt. En nu het af is, is er tijd voor het organiseren van een folkfestival.

Organiseren

29 jaar geleden organiseerde ik in mijn tuin in Schoten voor het eerst een winterverbranding. Dit is een oud Keltisch feest dat traditioneel plaatsvindt bij het begin van de lente. Met grote vreugdevuren wordt de komst van de lente gevierd. En natuurlijk ook met muziek en dans. De bedoeling was om muzikanten en dansers een plek te geven om elkaar te ontmoeten en samen te jammen. De laatste 10 jaar ging deze winterverbranding al door in Saint-Médard, waar de dorpingen traditioneel op datzelfde moment ook een 'grand feu' aansteken.

Marisol Palomo van La Tentation organiseerde in Brussel huiskamerconcerten. Zo kwam ik op het idee om in de tuinen van grote villa's in Schoten concerten te organiseren. Hieruit ontstond Folk in't Gruun, dat sinds 2005 jaarlijks in april werd georganiseerd en uitgroeide tot een groot succes. Oorspronkelijk waren we met 4: Brecht Bellefroid, Fonne Bruggemans, Bruno Claessens en ik. Ik ben na 5 jaar uit het organiserende team gestapt, het vergaderen werd me teveel. Dit jaar is er de 12^e en laatste editie. Vorig jaar had de organisatie veel pech met het weer en de druk van het organiseren werd te groot. Maar Folk in 't Gruun eindigt in schoonheid, het was een zeer mooi festival!

Sinds 2 jaar organiseer ik een eigen festival en muzikantenreünie tijdens het Pinksterweekend, vlakbij ons buitenverblijf in Saint-Médard nabij de Semois. Ik hoop dat we hier iets moois kunnen opbouwen en bruggen kunnen slaan. Het is in ieder geval een prachtige plek waar we volop van de muziek en de natuur kunnen genieten. Maar vergis je niet, we wonen nog steeds in Schoten.

Bijzondere muzikale ervaringen

Ik heb in mijn leven met de knapste muzikanten mogen busken en jammen. Toen ik voor het eerst met de moto in Bretagne was, zat ik in een café aan een tafel met mijn fluitjes. Ik had een jaar intens geoefend in alle toonaarden. Een dikke man kwam me vragen of ik erop kon spelen. Hij vroeg me om iets in te zetten en begeleidde me op piano. Dat gaf echt een kick, als Vlaming Bretoens gaan spelen en dan veel applaus krijgen. Dan ben je vertrokken. Begin jaren '80 ging ik in Ierland naar een concert van Planxty. Ik zat er aan de toog

met Christy Moore en Donnal Lunny. Een jaar ervoor had ik een bodhran gekocht in Engeland en erop leren spelen. Ik heb daar met die gasten meegejamd op de bodhran. De Dubliners waren een van mijn grote liefdes in de folk. Op een keer zaten zij tijdens een festival toevallig aan dezelfde tafel als wij. Herman Dewit, Erwin Libbrecht en ik begonnen samen met de Dubliners om beurten te zingen. Dat gevoel is niet te beschrijven.

Vroeger ging ik naar optredens van o.a. Brabants volksorkest, 't Kliekske en Kadriël. Ik bewonderde hen en ondertussen zijn het mijn vrienden geworden. Ik blijf ze nog altijd bewonderen.

Over kistjes en oldtimers

Ik heb geen instrumenten gemaakt voor anderen, wel instrumentenkisten, die heb ik lang en veel gemaakt. Ik lap wel eens een instrument op. Een vriend van me werkt op 'het stort'. Alles wat enigszins muzikaal is, krijg ik door, lap ik op en geef ik weg, bijvoorbeeld voor een patiënt van Ingrid. Voor de kistjes gebruikte ik berkenriep uit Scandinavië. Nu komt het hout uit het Oostblok en is het van slechte kwaliteit en niet te gebruiken. Sindsdien ben ik ermee gestopt. Maar er staat nu wel iets anders in mijn garage. Ik ben bezig met de restauratie van een oldtimer, helemaal voor mezelf. Het is een 31 jaar oude Dutton, uit de Lotus Seven reeks. Ook dat is een oude liefde. In Saint-Médard liggen we op een toeristische route, ik zie daar de knapste oldtimers passeren en ken ze allemaal bij naam en toenaam.

Toekomstplannen

Ingrid gaat minder werken, nog maar 3/5. Dat betekent dat we 4 dagen per week vrij zijn en dan kan je al eens naar Bretagne rijden, of gaan eten in Cap Gris Nez. Ik wil genieten, gewoon genieten van wat ik doe en heb gedaan. Ik heb van niets dat ik heb gedaan echt spijt. Ik heb plezier in muziek maken. Ik speel de laatste jaren heel graag in DADGAD-stemming op mijn gitaar maar daar kom ik eigenlijk nog niet mee buiten. Wat dat betreft ben ik een perfectionist. Ik kom pas met iets naar buiten als ik er echt zeker van ben.

Het charmeert me dat jonge en minder jonge muzikanten mijn melodieën spelen en overnemen. Ik droom ervan een cd met mijn muziek op te nemen en daar veel muzikale vrienden

bij te betrekken. Herman Dewit speelt met het idee om een project met muzikale koppels uit te werken. Daar zou ik graag aan mee doen met Ingrid. Verder zou ik graag mijn melodieën in boekvorm uitgeven.

Naar welke muziek luister je nu zelf?

Op mijn MP3-speler staat een heleboel muziek die ik random laat spelen. Bretoense muziek van Skolvan, Alan Stivell en Bleizi Rus vind ik heel knap. Op dit moment denk ik ook nog aan Milladoiro, La Caipa Russa, The Oysterband, Richard Thompson en Mark Knopfler. Chrissy Hynde van The Pretenders vind ik ook ongelooflijk.

Naar muziek luisteren werkt ontspannend. Voor mij zijn dat arbeidsvitaminen. Ik luister vaak naar Tradcan, de internetradio van Le Canard Folk. Dat is een prachtig initiatief! Als ik geen andere muziek heb opstaan, staat die altijd op. Ik zette Tradcan voor het eerst op in Saint-Médard, het tweede nummer dat ze speelden was een nummer van Twalseree. Ik dacht eerst dat het een grap was van Ingrid, maar ze draaien ons inderdaad geregeld.

Ben je als prille vijvenzestiger bang voor de dood?

Ja, ik ben bang geweest het afgelopen jaar. Ik had pijn in mijn lies en een dokter had me verteld dat ik waarschijnlijk kanker had. Als je dat hoort, dan zie je niets meer, dan staat alles stil, een maand lang. Het bleek helemaal niet waar te zijn. Ik let wel op mijn gezondheid, vooral wat eten betreft. Ingrid en ik koken erg graag en we proberen dat gezond te doen. Ik heb familieleden met wie het op dit moment niet goed gaat. Dat zet je ook aan het denken. Ik ben niet echt bang van de dood, wel van het idee dat mijn plannen niet meer uitgevoerd zullen kunnen worden.

Ik heb wensen voor mijn begrafenis, voor het geval er iets met me zou gebeuren. Ik wil met een clownsneus worden begraven. Ik zou ook graag hebben dat mijn doods-kist wordt volgeplakt met foto's van vrienden en van fijne herinneringen. Ik denk dat het mooi is om daarmee te worden begraven, dan heb ik iedereen dicht bij mij op mijn laatste reis. Ach, het zal nog wel efkes duren. ☺

Stella Van Hofstraeten

Keruna Vrouwenklanken

Keruna, voor wie hen nog niet kent, brengen vrouwenklanken en bezielde melodieën van overal. Een fijne en gezellige ontmoeting leidt ons naar een verhaal dat zes jaar geleden is begonnen met een vijf - koppige polyfone vrouwelijke zanggroep. Vandaag is de groep herleid tot een unieke samenstelling van drie zangeressen. De huidige ommekeer blijkt opvallender dan voordien, omdat voormalige cd's telkens werden opgenomen met vijf stemmen. Maar in de afgelopen zes jaar deden zich vaker kleine verschuivingen voor. Intussen namen al tien zangeressen deel aan dit project.

Vandaag ontmoeten we Patricia Van Cutsem, Anja Louisa Desmet en Greet Wielemans. Patricia en Anja, zijn hier al reeds van bij het begin aanwezig. Ze vertellen ons dat Keruna een bijzondere missie heeft en bestaat als een eigen identiteit, waarmee je niet zomaar kan doen wat je wil.

De essentie van Keruna is iets wat je 'voelt' en waar je je mee verbindt, het is niet zomaar een 'zoveelste' vrouwelijke zanggroep. Er is steeds een noodzakelijke 'wacht'- tijd overgegaan vooraleer de juiste zangeressen op de juiste plek waren. Met de combinatie van het huidige repertoire en de drie stemmen van gelijkgestemden, slagen zij er weer in om de juiste boodschap over te brengen.

Wat is jullie missie, jullie boodschap?

De liederen die we brengen zijn soms bestaande liederen, soms eigen nummers. Het zijn liederen die graag gezongen willen worden en die bijna een eigen bestaan op zich hebben, vaak ook omwille van hun lange voorgeschiedenis. Het publiek reageert vaak emotioneel, het wordt duidelijk zichtbaar dat de nummers raken en dat op zich, geeft ons veel terug. We kunnen hierdoor muziek brengen die onszelf overstijgt, iets groter en alles omvattender, voor een groter doel. Het verrassende is dat op zo'n moment het lied ook ruimer klinkt, dan alleen maar 'met drie stemmen zingen'.

Klank is energie en trilling, wat heel wat meer doet dan iets moois laten samenklinken. Dat vinden we zeker even belangrijk dan goede inhoudelijke arrangementen te maken. We zetten onze songs ook steeds neer met de intentie van dat moment. Soms worden wij gevraagd om te zingen op een trouw, begrafenis, geboorte, ... we zingen om elke mogelijke fase van het leven te 'vieren'.

Waar en hoe vinden mensen jullie muziek terug?

Onze twee cd's zijn digitaal verkrijgbaar en we hebben ook een You -Tube kanaal. We hebben een repertoire van liederen die mensen vaak al kennen, zoals 'Aye Kerunene' of 'Ancient Mother'. Soms worden deze songs ook gebruikt door mensen die in een koor

zingen, die dan graag een 'Keruna' lied willen brengen. Mensen kunnen ons dus overal ter wereld vinden. Daar willen we ook nog meer naartoe groeien, een breder publiek bereiken, dan we tot nu toe bereikt hebben.

Wat betekent Keruna letterlijk?

Keruna komt van het Sanskriet 'Karuna' en betekent letterlijk 'mededogen'. Het wordt vertaald als elke actie, die wordt ondernomen om het lijden van anderen te verminderen. Het kan soms een uitdaging zijn om dit te oefenen onder elkaar en bewust, actief dingen te doen vanuit compassie. Wat we zingen werkt door in ons dagelijks leven. We helen ons publiek en zo ook onszelf, al zingende.

Jullie spreken niet alleen over zang, maar ook over het belang van 'klank', kan je daar iets meer over vertellen, hoe benaderen jullie dit verschil?

Je kan via klank 'intunen' op mensen, op gebeurtenissen, op groepen, op plaatsen, ...

Soms kan via de klank iets aanwezig zijn wat zonder klank niet kan bestaan. De klank geeft een soort opening, een deur, een poort. 'De poort' is tevens ook de cover van onze tweede cd. En buiten Keruna zijn wij alle drie, op ons eigen terrein sterk bezig met 'klank'.

We zingen nu met drie, maar veel van onze liederen blijven we in vijf stemmen zingen. Binnen elk arrangement gaan we op zoek naar het verhaal, vaak zingen we met wisselende stemmen. Geen van ons zingt dus met een vaste stem (sopraan, alt, tenor, bas), zoals dat meestal wel het geval is bij 'A Capella' zingen. Er ontstaat daardoor een nieuwe beweging in het lied, waar we graag mee spelen. Je zou denken dat het zingen met minder stemmen veel verandert. Wij daarentegen hebben eerder het gevoel dat het juist verdiept. De voormalige 'Keruna's', die nu een andere weg hebben gekozen, zijn nog steeds op een of andere manier aanwezig. In die zin dat zij het verder in hun hart

foto © Bart Dierck

Anja Louisa Desmet

foto © Bart Dierck

Patricia Van Cutsem

Keruna: vrouwenklanken en bezielde melodieën van overal

dragen. Op die manier blijven zij steeds een deel van het volledige 'Keruna' verhaal, waar we ontzettend dankbaar voor zijn.

Er is dus een hele transformatie gebeurd. Hoe is Keruna vandaag en in hoeverre verschilt deze van de vroegere Keruna – samenstelling (energie?)

Het is vandaag veel duidelijker en professioneler geworden. Het zingen is vandaag onze dagelijkse 'job' en we gaan er alle drie volledig voor. We willen Keruna graag neerzetten voor een veel breder publiek, dan we voordien hebben bereikt. De focus ligt vandaag veel meer op het geven van concerten en optredens. We hebben een repertoire van afgewerkte songs die we graag brengen. Kortom, we kunnen zeggen dat we op dit ogenblik heel wat in onze mars hebben om een kwalitatief, afgewerkt optreden te geven. We kijken uit naar nieuwe zangplaatsen en podia. We zouden heel graag ook optredens doen op festivals zoals Gooikoorts (waar we ook al eens gestaan hebben enkele jaren geleden, toen het weer iets minder gunstig voor ons was), Dranouter en noem maar op... Daarnaast hebben wij ook internationale ambities, indien zich hier mogelijkheden zouden voordoen.

Binnen welk genre kan je Keruna plaatsen?

Je kan Keruna muziek zien als een mix van folk, wereldmuziek en urban met een bijzondere boodschap. We zingen niet zomaar liederen, we zingen 'voor' moeder Aarde, 'voor'

een positieve boodschap, 'voor'... er is reeds genoeg 'tegen' wind overal te vinden. We vinden ons graag terug in het brengen van positieve boodschappen binnen een boeiende mix van toegankelijke liederen, waar de poort altijd openstaat en waar je jezelf aan kan verfrissen als een overvloedige bron.

Naast Keruna, zijn deze drie dames ook zeer actieve, ambitieuze vrouwen; in een notendop:

Patricia Van Cutsem, mama van twee kinderen, voorzitter bij Keruna Vzw. Muziek, klank en zingen zijn haar leven en haar job. Van opleiding is zij 'sound-healer'. Haar eerste activiteit is zangeres bij Keruna en Cannaerts & Van Cutsem. Ze heeft daarnaast ook haar activiteiten als zangcoach 'natuurstem', waarmee ze mensen zo dicht mogelijk bij hun oorspronkelijke stem brengt tijdens het zingen. Momenteel begeleidt ze vier muziekgroepen en regelmatig coacht zij ook de stem op individuele basis.

Anja Louisa Desmedt, die bij aanvang Keruna ook mee opgestart heeft, werkt naast het zingen, met jongeren in Nederlandstalige scholen in Brussel. Zij organiseert vrijetijdsactiviteiten, waaronder ook het schrijven van muziek. Daarnaast zingt Anja bij 'Sound Journey' (een muziekensemble met enkele andere sound-healers) en stohmboot (een collectief met enkele andere muzikanten), hiermee geeft zij ook healing circles (samenkomen om te genieten van de helende capaciteiten van zang). Anja zoekt haar weg om

foto © Bart Derolf

Greet Wielemans

haar steentje bij te dragen aan de opbouw van een nieuwe wereld, via muziek, planten uit de natuur, aarde, nieuwe samenlevingsvormen...

Greet Joanna Wielemans is het derde muzikale puzzelstukje bij de nieuwste groepssamenstelling van Keruna. Zij kwam vijftien jaar geleden in contact met 'Natural voice movement' te Findhorn in Engeland. Van daaruit heeft Greet groepen begeleid en nadien een opleiding klanktherapie op klankschalen gevolgd. Zij heeft een vzw opgestart, waarin zij opleiding geeft over het gebruik van klankschalen. Ze heeft thuis haar eigen praktijk en heeft via klank gewerkt met kinderen en volwassenen met een beperking. Ze gebruikt klank als communicatiemiddel om een alternatief te bieden voor mensen die moeilijker kunnen communiceren. Greet heeft ervaring als backing vocalist en solo zangeres. Ze is daarnaast ook mama van drie grotere kinderen en vindt een goede balans tussen gezin en persoonlijke ambitie belangrijk in haar leven. 🍌

Sofie Van Nuffel

Meer weten?

- » Keruna kan je volgen via **facebook** en **YouTube**
- » Via de website **www.keruna.be** vind je de concertagenda en kan je de cd's aankopen. In de loop van dit jaar, kan je nog een cd verwachten met de 3-koppige Keruna

Trio Dhoore

De Nomaden der Moderniteit over hun nieuwe plaat

Trio Dhoore zijn Koen, Hartwin en Ward Dhoore

De Ajuinenstad is het decor van mijn reünie met de Broeders van de Folk. Een jaar geleden dreef ik als reporter mee in het kielzog van hun Spring Tour: duizenden kilometers door het hart van Europa, aan een vaart die draailieren doet ontstemmen - muzikanten zijn de nomaden der moderniteit.

'Mannen, mag ik jullie iets vragen? Is dit een schone vrouw?' We kijken verbouwereerd naar het beschonken individu voor ons, terwijl het onderwerp van de vraag beschaamd naar beneden loent. De stationsklok slaat zeven uur, en wij vluchten richting een ietwat afgelegen tafeltje. 'Welkom in Oilsjt', fluistert Ward - de benjamin van Trio Dhoore - onder zijn adem, 'alle dagen carnaval.'

Hartwin, jullie nomadisch bestaan kreeg onlangs een extra dimensie: jij verhuisde namelijk naar Estland. Bemoelijk dat de optredens met Trio Dhoore niet? Hartwin: Aangezien wij vooral op de Europese markt actief zijn, maakt het weinig verschil of ik vanuit Brussels of Tallinn Airport vertrek. Het is tegenwoordig zelfs veiliger om in Tallinn op te stappen (lacht). We zijn onze actieradius trouwens aan het uitbreiden: vorige zomer zijn we in Canada op tournee geweest. Dat heeft er mede voor gezorgd dat we dit jaar konden spelen op Sidmouth Folkweek, een hoog aangeschreven folk festival in Engeland. In het najaar steken we opnieuw het kanaal over voor de English Folk Expo, een showcase festival in Bury. België is

dit jaar het gastland, en wij zijn één van de drie geselecteerde bands. Het Verenigd Koninkrijk is het mekka van de folk: we willen daar maar al te graag voet aan wal zetten.

Waarom is het Verenigd Koninkrijk het mekka van de folk?

Koen: Op Sidmouth stonden we op de main stage: dan speel je voor een zittend publiek van circa tweeduizend mensen, die allemaal aandachtig aan het luisteren zijn. Zelfs al zijn het geen muzikanten, ze voelen die muziek: het is deel van hun cultuur. Als ze na het concert positieve feedback geven, verschilt dat immers van iemand die na de Gentse Feesten met een dubbele tong komt zeggen dat hij het 'vree plezant' vindt. Maar eigenlijk moet je beide ervaringen linken: het zijn twee punten op hetzelfde spectrum - het belangrijkste is dat je iemand met jouw muziek kan raken.

Hoe kijken jullie, als folkmuzikanten, naar de herverdeling van de cultuursubsidies in Vlaanderen?

Hartwin: Ze zeggen dat ze versnippering willen tegengaan, maar dat gaat juist regelrecht in tegen het doel van kunst an sich: de samenleving laten zien in al zijn facetten. Cultuur is versnippering!

Koen: Alle folkgroepen die internationaal op de kaart staan krijgen steun uit eigen land. Dan heb ik het niet alleen over het financiële plaatje, maar ook over management, showcases...

Ward: Om een concreet voorbeeld te geven: Muziekclub 't Ey in Belsele verliest zijn subsidies - dat is een club met internationaal aanzien die lokale muzikanten een kans geeft, én je kan er voor een schappelijke prijs naar de wereldtop in de folk gaan kijken. Moet dat dan verdwijnen?

Binnenkort mogen jullie het voorprogramma van zo'n wereldtopper verzorgen.

Hartwin: Inderdaad! Op 20 november speelt

Le Vent Du Nord, een van de absolute topacts uit de hedendaagse folkscene, in de Schouwburg in Leuven. Wij mogen de support doen - wat op zich al geweldig is, maar het loopt bovendien perfect samen met de release van onze nieuwe cd.

Momentum

het nieuwe album van Trio Dhoore
Verkrijgbaar vanaf november 2016

Die nieuwe cd hebben jullie 'Momentum' gedoopt: dat schreeuwt om een woordje uitleg.

Hartwin: Twintig, dertig jaar geleden was het armoe troef in de Vlaamse folk. Toen was er opeens een scharniermoment met Laïs, Fluxus, Ambrozijn... Die hebben toen echt de Vlaamse folk terug op de kaart gezet. Ik herinner me mijn eerste folk optreden nog heel goed: AedO in cc De Fabriek. Ik speelde toen zelfs nog geen accordeon, maar ik wist onmiddellijk: dit is het. We hebben toen een groep opgericht, en het jaar daarna speelden we zelf in De Fabriek. Toen ik dit jaar Le Vent Du Nord zag op Dranouter, kreeg ik weer datzelfde gevoel. Hopelijk

Trio Dhoore: 'In plaats van te streven naar virtuositeit, gaan we op zoek naar de ziel van onze muziek'

kunnen wij over een tiental jaar de volgende generatie folkmuzikanten inspireren, net zoals wij onze inspiratie vinden in de hedendaagse scene. Momentum staat voor het moment waarop echte verandering plaatsvindt, waarop iets in beweging wordt gezet. Ward: Er staan twee zangnummers op 'Momentum', waarvoor Marc Hauman de teksten heeft geschreven. We zijn ook bijzonder geïntrigeerd door de traditie van instrumentenbouw: hoe een bouwer iets in z'n instrument stopt, en hoe je dat er als muzikant uit kan halen. Dat vertaalt zich in het opnameproces: we hebben zoveel mogelijk met z'n drieën live opgenomen, om de essentie van ons instrument helemaal tot zijn recht te laten komen.

Hartwin: Wat voor ons ook in dat momentum zit: in plaats van te streven naar virtuositeit, gaan we op zoek naar de ziel van onze

muziek. Wat zijn onze roots, en wat is daar speciaal aan? België is zo'n smeltkroes van verschillende invloeden: hoe kunnen wij die Vlaamse identiteit vertolken?

Ons gesprek wordt plotsklaps onderbroken. 'Mannen, mag ik jullie iets vragen?' De geur van verschraald bier penetreert ons stilzwijgen, terwijl de oorsprong ervan zich tot

Hartwin richt: 'Volgens mij zijt gij veel schooner zonder baard.' 'We zijn hier wel met een interview bezig', probeert Hartwin nog, maar het kalf is verzopen. Ward grinnikt en fluistert richting dictafoon: 'Het gaat dus niet over die Vlaamse identiteit...'

(rb)

cd voorstellingen

- » 10 november: Dranouter Centrum Dranouter
- » 12 november: Muziekpublique Brussel
- » 13 november: CC De Ververij Ronse
- » 18 november: Muziekclub 't Ey Belsele
- » 20 november: 30 CC Leuven
- » 25 november: De Garage Bavegem

Meer concertdata via www.triodhoore.be

GENIET VAN
15% KORTING EN GRATIS VERZENDING
OP EEN SELECTIE
MUZIEKBOEKEN VIA
LANNOOSHOP.

Surf naar www.lannooshop.be/folk
en geef de kortingscode **folk** in.
Het boek valt enkele dagen later in je bus.

LANNOOSHOP.BE

LANNOO

Bezoek onze concerten seizoen 16-17

- za 22/10 Dubbelconcert Duo Montanaro-Cavez /
Didier Laloy – Kathy Adams (Belem)
- wo 26/10 Buurman en Bos - Noord en Zuid
- vr 25/11 Roland and The Deep Blue Sea
Zeemansliederen
- do 01/12 Soweto Gospel Choir - Faith Tour 2016
- za 10/12 Vardan Hovanissian & Emre Gültekin
Adana
- do 15/12 Laïs - Midwinter Tales Episode 2
- za 11/02 Jan De Wilde & Vrienden
Dag meneer De Wilde
- do 16/02 Myrddin & Koen De Cauter, F. Ordonez, ...
Hommage aan Paco De Lucia
- za 11/03 Raymond van het Groenewoud solo
Kreten en Gefluister
- za 15/04 Roots
Roots Deluxe Cd voorstelling
- do 04/05 Katia Guerreiro
Fadoconcert

Volledig programma, info en tickets:
www.ccbelgica.be – 052 20 26 26

Mustafa Avşar & Friends

Concertkalender

www.arscene.be

Zat. 19/11/16 om 20:30

www.muzykcentrumdranouter.be

Vr. 16/12/16 om 19:30

www.tey.be

Zon. 22/01/17 om 16:00

Info & Tickets
muzikantenhuis@telenet.be

BOSOUND

Piet Bogaert

Geluidsversterking

voor **livemuziek**,
bedrijfsevenementen
en **feestelijkheden**

Zottegem

0477 36 01 85

Het Muzikantenhuis stelt zijn nieuw cd-project voor: **'Het leven van een Vlinder'**

Op 20 september stelde Het Gentse Muzikantenhuis zijn nieuw project 'Het leven van een Vlinder' voor in de Minard. Voor deze opname werkte Mustafa Avsar, de drijvende kracht achter het Muzikantenhuis, samen met o.a. Eva De Roovere, Serkan Cagri, Roland Van Campenhout en Wouter Vandenabeele.

Roland Van Campenhout en Mustafa Avsar

Hub voor folk

We kennen het Muzikantenhuis als een plaats waar de Turkse Gentenaar Mustafa Avsar een grote schare van vooral folk/volksmuzikanten en muzikliefhebbers met open armen ontvangt. Zo is deze plaats sinds haar opening in 2007 uitgegroeid tot een 'hub'* voor het Vlaamse en internationale folkmilieu. Meerdere malen per week programmeert het Muzikantenhuis internationale en lokale muzikanten. Het Muzikantenhuis is tevens een plek waar regelmatig lessen, workshops, tune learning sessions en daaraan verbonden jams en optredens doorgaan.

Nieuwe cd

Mustafa Avsar heeft reeds een aantal projecten op zijn conto, zoals de cd 'Deze Stad' met o.a. Willem Vermandere, muziektheatervoorstelling 'Nen Turken Kaba' met Luk de Bruyker en in het kader van 50 jaar migratie de cd 'K Zou zo gere willen leven', in vijf verschillende talen gezongen door Patrick Riguelle, Daithi Rua, Paloma Samber...

Met dit nieuwe cd-project wil het Muzikantenhuis de diversiteit in de samenleving via muziek in de kijker stellen. Zo wil het nog

meer mensen bereiken en de mooiste kant van multiculturele samenwerking laten zien.

Liefdesverklaring

Mustafa werkt deze keer opnieuw samen met bekende Vlaamse namen als Eva De Roovere, Roland Van Campenhout en Wouter Vandenabeele, maar ook met Jeroen Knapen, Thomas Noel, Quinten De Vlaminck en Francis Taillefer. Tevens ondersteunen gastmuzikanten als Elke de Meester, Yasmijn Lootens, de zeer bekende klarinettist Serkan Cagri enz. dit project.

'Het leven van een Vlinder' heeft in de eerste plaats de intentie om de liefde tussen Nederlands - en Turkstalige liederen te vergroten.

Want is er geen universelere taal die ons allen verbindt dan muziek...? ◉

Redactie Folk

Mustafa Avsar en Eva De Roovere aan het werk

Wil je meer informatie of wens je eens langs te komen in het Muzikantenhuis?

Neem dan een kijkje op www.muzikantenhuis.be. Het Muzikantenhuis zelf kan je vinden in de Dampoortstraat 51, 9000 Gent

Bestellen van de cd kan via www.wildboarmusic.com - muzikantenhuis@telenet.be of FNAC winkels en dit aan slechts € 15 per stuk

* Een 'hub'? Men kan hierbij denken aan de naaf in een fietswiel, het middelpunt van de spaken. In een computernetwerk is een hub het middelpunt van de aangesloten computers. Zo ook wil het Muzikantenhuis het 'middelpunt' zijn in het Gentse folkmuzieklandschap.

Festival Dranouter

reeds lang geen folkfestival meer, maar wel de meest uitgebreide folkprogrammatie van het land

[Deel 1]

Sluipt er een paradox in de titel van dit artikel over een festival dat dit jaar aan zijn 42ste editie toe is? Sinds halweg de jaren '70 ontpopte zich in deze Heuvellandse gemeente een heuse smeltkroes binnen de folkrevival. Het was ondermeer Alfred Den Ouden, die destijds samen met Kristien Dehollander het legendarische muzikale café 'De Halve Maan' runde, en in 1975 één van de oprichters was van wat ooit startte als een bescheiden folkfestival binnen de dorpskern. Snel week het uit naar de legendarisch geworden Koudekotstraat, waar je aanvankelijk je tentje als het ware – tussen de muzikanten – kon neerpotten in de schaduw van de concerttent. Niet in het minst door toedoen van Dirk Vanhee, die zijn theatercafé 'Den Ekster' uitbouwde tot één van de 'grootste' folkclubs van Europa, met een fel gesmaakte, internationaal gekleurde programmatie op maandagavond, werd Dranouter ook buiten het festival om, een bakermat van de folk. Toen vzw. Folkfestival Dranouter zijn activiteiten ging uitbreiden door de opstart van Muziekcentrum "'t Folk' bleek het bescheiden dorp evenwel te klein om twee folkcultuurhuizen te herbergen. 'Den Ekster' legde zijn muziekprogrammatie stil, ... vergeelde foto's in de gelagzalen herinneren ons nog aan die glorieuze tijd. Ook de koers van het Festival Dranouter verliep doorheen de voorbije jaren niet rechtlijnig. Dient zich op dit moment een richting aan die bepalend zal zijn voor de aanloop naar hun Gouden jubileum? We vroegen het aan directeur Bavo Vanden Broeck.

Hoe het voor hem begon in Dranouter

Bavo werkt reeds een 18-tal jaar mee in dienst van de vzw, nadat hij er eerder zes jaar aan de slag was als vrijwilliger. Zijn weg leidde niet onmiddellijk naar de programmatie. In die periode was die nog volledig in handen van Marnique Deswarte. "Ik ben niet zozeer begonnen voor het festival zelf te werken. Het festival was toen al als organisatie aan het uitbreiden en nevenactiviteiten aan het opstarten. Er was op dat moment ons platenlabel MAP-records, we gaven al mee Gandalf-magazine uit, dat toen een beetje op zijn laatste benen liep en het joods muziekfestival in Antwerpen.

"Toen er vanuit de vzw-filosofie gezocht werd hoe ze nonprofit-acties verder konden uitbreiden werd een begin gemaakt van een nieuw festivalinitiatief in Vlaanderen, het 'Kinderrechtenfestival'. "Dat bestond al in Nederland en we werkten met die organisatie reeds samen rond het Joods muziekfestival, dat zij organiseerden in Nederland. Dat concept hebben we op onze beurt overgenomen. Daar ben ik dan beginnen op te werken. Ik heb vijf jaar dat festival georganiseerd en zo organisatie-ervaring opgedaan. Tegelijk was ik ook bezig met Map-records. Dat was de muzikale insteek in mijn job op dat moment. Ik ging op zoek naar artiesten en was bezig met de verdeling. Zo leerde ik ook de Vlaamse folkscene wat kennen." Via MAP-records kwam er de debuut-cd van Jaune Toujours, en ook onder meer Olla Vogala, Didier François, en Koen De Cauter legden bij dit label hun ei. Op die manier raakte ik meer en meer bij het festival zelf betrokken, en werd mij een steeds belangrijkere rol toebedeeld binnen de programmatie".

2011, een reorganisatie dringt zich op

Marnique die voorzitter was en het dagelijks bestuur in handen had, begon af te bouwen en droeg de directiefakkel over aan Bavo. Ondertussen waren er twee

foto: © Bart Dony

Bavo Vanden Broeck

aparte vzw's ontstaan. Vanuit het festival groeide de ambitie om ook doorheen het jaar een locatie te bemannen waar gewerkt kon worden aan de diverse doelstellingen, en een jaarprogrammatie op het getouw kon gezet worden.

"Daar is dus een aparte structuur voor opgericht, vzw. muziekcentrum, die tot voor vijf jaar voornamelijk gerund werd vanuit het festival. Het was een muziekcentrum in de brede zin van het woord met o.a. comedy, muzikaal ging het alle richtingen uit. Het was heel moeilijk om hiervoor erkenning te krijgen binnen het kunstendecreet, er was geen afgelijnd profiel. Vijf jaar terug hebben we intern dan ook het roer volledig omgegooid en heb ik ervoor gekozen het muziekcentrum meer zelfstandig te laten draaien. We hebben een aparte programmator aangezocht daarvoor. Dat werd Melanie Scheys die helaas vertrekt in september. Eigenlijk is ze gestart met de opdracht er een echte folkclub van te maken, we hadden een erkenning binnengehaald binnen het kunstendecreet dat echt dat profiel neerschreef. Zo werd er een switch gemaakt in de program-

mering en het is echt wel een folkclub in de brede betekenis geworden. We proberen een beetje een uniek podium te zijn. We zijn gelukkig niet de enige in Vlaanderen, maar er zijn er nog altijd veel te weinig. 't Ey is nog altijd een van de iconen in het Vlaamse folkclub-landschap, zijnde de oudste, grootste en wellicht nog best draaiende folkclub in Vlaanderen. Daar kijken we met veel bewondering naar.

"We proberen hier ook een werking op te zetten met een goeie concertprogrammatie waar Melanie de laatste jaren een heel straffe job gedaan heeft. Want op het vlak van receptief aanbod staan we echt op een hoog niveau. De publieksopbouw is moeilijk maar is ook aan het groeien. Jaar na jaar zien we dat het publiek toch zijn weg vindt naar hier, geleidelijk aan ook wat mensen vanuit het noorden van Frankrijk. We zitten hier aan de grens dat is een groot nadeel, als je in het midden van het land zit heb je een veel groter publieksbereik, maar nu de Fransen erbij komen zien we een positieve beweging. Daar is de folkscene veel meer ingebed in het volkse leven dan hier."

Festival Dranouter, even bochtig, hobbelig en boeiend als zijn habitat

Een festival dat 42 kaarsen uitblaast kent uiteraard een geschiedenis waarin heel veel gebeurd is. *"Het heeft een hobbelig, maar ook een heel boeiend, parcours meegemaakt. Het is heel tof aan dat festival mee te kunnen werken met een hele ploeg mensen, want zo'n festival is echt een vzw-werking. Dat kun je niet alleen doen, ik verzorg de affiche, niet alleen trouwens want Melanie bouwt mee aan de roots-programmatie, en ik heb nog een collega die de dj's en de randanimatie uitwerkt. Ik doe de andere podia, maar laat me ook daar door andere mensen adviseren. Maar de realisatie van het festival in globo is echt het werk van een hele ploeg mensen, waaronder heel veel vrijwilligers. We werken nog steeds samen met een duizendtal vrijwilligers en het is heel plezant om dat te kunnen doen. Het is heel interessant om het festival levend te proberen te houden in een heel evoluerend landschap. Als het festival een hobbelig parcours kent heeft dat ook te maken met het gegeven dat ook het landschap errond constant beweegt."*

Op een bepaald moment ging Dranouter in de richting van honderdduizend bezoekers over een totaalweekend. *"De cd-markt is echter in elkaar gestort en dat heeft een enorme repercussie gehad op het live-circuit, niet zozeer voor de lokale folkbands, maar wel voor het internationale muzikaanbod. Waar we als festival op een bepaald moment groeiden op de populariteit van folk, merken we dat die 'populaire' folknamen, ik plaats ze bewust een beetje tussen aanhalingstekens, ook doorgroeiden naar de andere festivals. Folk is een stuk mainstream geworden, en vooral op het terrein van alles wat meer het songwritingaspect betreft. Vroeger zag je de Billy Braggs en Richard Thompsons enkel op folkfestivals aanwezig, niet op pop- en rockfestivals. Songwriting was van de folk. Vandaag beschouwen de folkies dat trouwens zelfs niet meer als folk, omdat het genre volledig verschoof naar het mainstreamspectrum. Dat is voor ons een nadeel naar programmeren toe in functie van een bereiken van een breed publiek."* Voor hen werd het moeilijk om die grote namen nog te programmeren. Op het moment dat Mumford & Sons aan het groeien was, ze nog die echte banjoplaat aan het maken waren, en nog niet mainstream waren, wilden die al niet meer op de folkfestivals staan omdat de pop- en rockpodia een veel groter publiek bereiken. *"Dat betekent dat we een heel segment van de internationale namen moeilijk nog bij ons krijgen en dat heeft zijn weerslag gehad op de bezoekersaantallen. Het festival is behoorlijk in elkaar gestuikt. Dan is er nog*

foto © Bart Derolf

Bavo: "Waar we als festival op een bepaald moment groeiden op de populariteit van folk, merken we dat die 'populaire' folknamen doorgroeiden naar de andere festivals."

Tendens naar iets meer kleinschaligheid

"In de programmatie van het festival wordt er heel weinig puur traditionele muziek geplaatst, in die zin dat veel van die muziek uit heel eenvoudige melodieën bestaat, die vaak op een beperkt aantal akoestische instrumenten gespeeld worden. We proberen altijd te zoeken naar muziek die live kan overkomen naar een groter publiek. We zitten niet met kleinere intieme concertlocaties, nu sinds vorig jaar wel omdat we nu ook de kerk gebruiken. Sowieso zit je dus met een adaptatie van traditie en daar kun je heel ver in gaan. In onze programmatie proberen we ook een beetje die grenzen af te tasten."

Bavo vindt het essentieel dat je programmeert in functie van de omstandigheden waarin je dit doet. Zo kunnen ze in de kerk nu wel akoestisch intiem programmeren. Daar zetten ze vorig jaar een vioolkwartet, dit jaar komt er een a capella trio zingen. Daar kun je wel luisteromstandigheden bieden. Maar dat is een ruimte van maximaal 550 personen, terwijl ze wel ruim 10.000 festivalgangers per dag tellen. Op die grote podia moet je wat volume kunnen geven of het verdwijnt in het ijl. Sinds vorig jaar is het festival opnieuw helemaal hertekend en werd het dichter naar het dorp toegebracht. Het nieuwe uitgangspunt hierbij was dat groeien als festival niet langer aan de orde is, maar dat de kwaliteitsbeleving van het muziekgebeuren centraal dient te staan.

gepoogd dat op te vangen door echt heel mainstream te programmeren en de bands te programmeren die wel nog haalbaar waren, en dat waren dan de grote Vlaamse pop & rocknamen, waar je dan heel veel geld aan spendeert, maar heel veel imago aan verliest. Want plots wordt het imago van je festival heel diffuus en zaten we met heel veel pop en alternatieve rock. Folk was echt uit het beeld aan het verdwijnen op het festival. Het publiek haakte af en de populariteit van de folk stortte ook in elkaar. We hebben de hausse van Laïs gehad, dat is ook al twintig jaar geleden. Boombal is wat gekomen, maar de populariteit ebde weg en het publiek verschoof. Het muziklandschap is enorm veranderd, getuige de populariteit van Tomorrowland. Op tien jaar tijd is dat een van de grootste festivals geworden van de wereld en twintig jaar geleden bestond dat muziekgenre nauwelijks.

"Het potentiële publiek is weg naar andere muziekgenres en folk heeft zijn relevantie voor een stuk verloren. Het is niet meer de muziek waarnaar het festivalpubliek op zoek gaat. Daar lag een grote uitdaging voor ons, om op zoek te gaan naar hoe wij konden blijven programmeren en toch nog een au-

thentiek profiel neerzetten en anderzijds een voldoende groot publiek op de been wisten te brengen dat de machine draaiend kan houden. We kunnen hier perfect een puur folkfestival neerzetten. We hebben ongetwijfeld alle knowhow in huis om een top-programmatie in folk te realiseren, maar niet de mogelijkheid om daar 40.000 mensen naartoe te krijgen. Die lopen gewoon niet rond in Vlaanderen. Dus moeten we nog altijd zoeken naar de mix van stijlen, ondermeer door alternatieve namen in de programmatie te plaatsen, ook te proberen uit te blinken in folk en hierin een goede combinatie te maken. Dit jaar deden we dat door groepen te plaatsen als Söndörgö, Le vent du Nord, Curly Strings, Trad Attack!...

"We gaan echt goed scouten, ook in het buitenland zodat we de bands van het moment in het buitenland ook naar hier krijgen. In de hoop dat die ook hier kunnen doorgroeien en folk hun populariteit kunnen teruggeven. Zo hopen we dat mensen die voor Balthazar of Trixie Whitley naar hier komen ook die folkgroepen tegenkomen en een appreciatie voor die muziek kunnen opdoen. De rest van het werk moet gebeuren in de folkclubs."

"Zo zijn we op zoek gegaan naar locaties waar we op een andere manier konden programmeren. Die kerk is de meest dankbare locatie. We hebben daarnaast nieuwe podia gecreëerd die wat kleiner in oppervlakte waren, de Nekka en Folk-Off. Deze zomer zijn die gefuseerd. Die gaan nu in één locatie door in een grote tent achter de Klakeye. Voor deze editie is de samenwerking met Muziekmozaiek niet zo uitgewerkt. We proberen wel goed contact met elkaar te houden en te kijken waar we elkaar kunnen helpen. We bieden ondermeer een podiumplaats aan voor de winnaar van de wedstrijd van Muziekmozaiek op de Gentse feesten. Dat maakt dan deel uit van de gewonnen prijs."

De doelstelling van de Folk-Off is niet zo afgebakend. Meer dan een jongtalentpodium vormt het een locatie voor meer authentieke traditionele muziek die een intiemer luistercomfort vereist en voor groepen die nog niet zo bekend zijn.

"Van sommigen hebben misschien 50 mensen op het terrein ooit de naam reeds gehoord. Toch probeer je er 500 man naar te laten luisteren. Dat zijn er dan 450 ge-

wonnen natuurlijk. De Nekkatent zat de laatste jaren overvol. De populariteit van onbekendere Nederlandse namen binnen de singersongwriting neemt toe. Dit noopte tot een grotere locatie, waarbinnen we die genres nu alternerend programmeren."

Nu het wat kleiner is geworden kan er ook terug wat vrijer geprogrammeerd worden. Toch stapt Bavo niet mee in het verhaal dat er tijdens de 'hoogdagen' zogenaamde 'package-deals' plaatsvonden, waarbij je een hoofddact kon strikken wanneer je een aantal andere (minderwaardige) groepen mee opnam vanuit het betrokken management.

"Dat is een fabeltje, zeker wat Dranouter betreft, en ik denk ook niet dat dat vaak gebeurt in die grote festivals, hier is dat nooit het geval geweest. Wel is het een feit dat wanneer je opschuift in de richting van 'mainstream', de concurrentie moordend wordt. Werchter, sowieso het grootste en belangrijkste festival in Vlaanderen qua bezoekersaantal, maar ook qua mogelijkheden om bands te plaatsen, en een aantal die daarrond hangen, de Lokerse Feesten, Suikerrock, vroeger ook nog Marktrock in Leuven,... en dat zijn allemaal gasten die mee met de cheques staan zwaaien."

Blijkbaar zijn er maar een heel beperkt aantal bands beschikbaar voor de Belgische markt nadat de hoofdfestivals Werchter, Pukkelpop, Dour en Francofolie hun affiche weten af te ronden.

"Alles wat daar niet speelt is beschikbaar voor de rest van de markt. Dan schieten er niet zoveel bands meer over die ook nog goeie 'ticketverkopers' zijn. Iedereen wil een groep die tickets doet verkopen, want hiermee kun je de rest van je festival betalen. Deze zijn zo beperkt in aantal dat iedereen heel veel dient te betalen om ze te krijgen, waardoor je op den duur geen return krijgt op je investering. Ze worden boven hun prijs verkocht en uiteindelijk moet je boksen boven je gewichtsklasse en dat is gevaarlijk. Het blijft een risicovolle onderneming, met meer risico dan de winst die je er eventueel kunt uithalen."

Kritikasters beweren: "Dranouter is geen folkfestival (meer)!"

"Dat is volledig juist. Wie dat niet doorhad, heeft de affiche niet bekeken de laatste jaren. Dranouter is absoluut geen folkfestival meer, maar het is wel nog steeds het festival met het grootste 'folk'-aanbod in Vlaanderen. Het valt te bezien hoe ruim je folk bekijkt, maar het zal je niet verbazen dat ik daar behoorlijk breed naar kijk. Maar het gaat er niet zozeer om de grootste te zijn. Het gaat om de kwaliteit van wat je kan bieden. En

gelukkig zijn er nog veel meer in Vlaanderen die kwalitatieve folk programmeren. Op festivalgebied hebben we in Vlaanderen gelukkig minder te klagen dan op clubcircuitniveau. Daar zit ons grote tekort. Jammer dat Folk in 't Gruun nu verdwenen is, maar gelukkig begint Deerylycke terug met Transfolk. Die hebben allemaal ook een goeie programmatie.

"Dranouter is geen puur folkfestival. Moesten we puur folk zijn, dan hebben we met moeite een vierde van ons publiek en we willen dat bezoekersaantal behouden omdat we een werking hebben die veel breder reikt dan enkel het festival en we het muziekcentrum mee willen blijven ondersteunen vanuit het festival. We geloven ook wel in de aanpak van het festival om de mensen naar folk te brengen en denken dat professionaliseren nodig is in de folk, en om te professionaliseren heb je middelen nodig. En als je middelen wilt verdienen met muziek moet je op een bepaalde schaalgrootte gaan werken, want anders heb je die niet. Dat is een nadeel in Vlaanderen. Zolang we onderbedeeld blijven op subsidiegebied, moeten we het op commerciële wijze proberen te realiseren. De dag dat we een half miljoen subsidie krijgen zoals de grote cultuurtempels, dan moeten al die grote pop- en rocknamen niet meer op die affiche staan hier. Met plezier wordt ik dan het grootste folkfestival, maar dat zit er niet aan te komen."

Een werking die het festival ruim overstijgt

Binnen de vzw Muziekcentrum is er eerst en vooral de seizoensgebonden muziekprogrammatie waarin de 'folk' centraal staat. Ook na september zal Melanie Scheys die specifieke invulling blijven verzorgen. Een nieuwe kracht neemt dan de hele productie kant van het Muziekcentrum op zich, inclusief kinderprogrammatie, workshopregelingen, de lokale programmatie voor de gemeente Heuvelland,...

"We hebben een jaarovereenkomst met de gemeente waarbij we een aantal activiteiten van hen faciliteren. Bij een of andere opening plaatsen we een groep, we organiseren een tweetal kerkconcerten en elk jaar houden we ook cultuurdagen waarbij voor alle Heuvellandse schoolkinderen een programma wordt aangeboden met muziektheater, workshops,... zodat er ook een cultuurbad is voor de kinderen die hier school lopen, nogal ver van de steden met

hun eigen mogelijkheden."

De vzw Festival Dranouter staat dus garant voor heel wat activiteiten. Bavo doet de programmatie voor het zomerfestival en is directeur van het geheel.

"We organiseren het Festival-Aan-Zee in de Panne tijdens het laatste weekend van april en het Badfestival, ook op het strand in de Panne, gericht naar mensen met functiebeperkingen. Een soort 'Rock-voor-Specials' met heel wat workshops, en een heel diverse muziekprogrammatie, van klassiek over rock, pop naar schlager en terug. We zijn bezig te werken voor de provincie West-Vlaanderen in het kader van het herdenken van WO I. Dit doen we sinds 2014 en we gaan door tot zomer 2018 met het organiseren van concertproducties. Zo

brachten we reeds John Cale, Daniel Lanois en Arno in Nieuwpoort en werkten we mee aan Lichtfront, het openingsevenement. We plannen nog een aantal producties voor de provincie in de komende jaren.

"Sinds vijftien jaar hebben we ook een toeristisch luik aan de vzw gebouwd. Het is vertrokken vanuit de bezoekers-attractie 'Folkexperience', ons museum dat het verhaal vertelt van de folk in Vlaanderen, zijn ontstaan, wat het vandaag is, de instrumenten, enz. Het mikt op scholen en gezinnen met kinderen en is op zich wat aan vernieuwing toe, maar er is een heel aanbod van workshops en activiteiten rond ontwikkeld. Er is ook een horeca die hier draait in het muziekcentrum. We proberen wat toeristische activiteiten te ontwikkelen om ook het centrum wat te doen leven en het geheel van de werking wat ademruimte te geven. Ik denk dat het festival doorheen zijn geschiedenis altijd een rol gespeeld heeft in het mee promoten van de regio. Er is altijd de muziekwerking geweest, maar het toerisme heeft altijd op de achtergrond mee gesluimerd. Je moet de mensen naar hier kunnen brengen, naar het Heuvelland, voor velen een grote afstand en een onbekend gebied. Vandaar dat die toeristische inslag altijd wel een beetje aanwezig is geweest. Veel mensen hebben de streek leren kennen via het festival. Het festival is ook wel een ambassadeur voor de regio in zekere zin."

Bart Vanoutrive

Het vervolg van dit interview vind je op pagina 50 ▶

Gerard van Maasakkers

Zingen als Orpheus in Noord-Brabant

Het was net na de periode dat de dieren nog spraken, mijn hoofd stond nog vol zwarte krullen en er waren nog radiozenders die af en toe mooie programma's brachten, met 'playlists' die niet gesponsord werden. In mijn agenda werd nooit iets genoteerd op maandagavond, want dan kreeg Jan Weltens op Radio 2 (jawel, Radio 2!) de hele ether ter beschikking om een uur lang totaal onbekende muziek van totaal onbekende artiesten aan luisterend Vlaanderen te openbaren. Dankzij de zachtmoedige Limburger leerden we onwaarschijnlijk knappe liedjesmakers kennen, lang voor ze (al dan niet) de wereld zouden veroveren: Klaus Hoffman, Christy Moore, Zupgeigenhanzel en vele anderen brandden zich een litteken in ons muzikaal geheugen. Jan Weltens haalde ook bijna wekelijks een jonge Noord-Brabander uit de platenkast: Gerard van Maasakkers. Met grote overtuigingskracht wees de presentator ons op de unieke zangstijl en de poëtische kracht van de man uit Nuenen, enkele kilometer verwijderd van de Belgische grens.

Na wat zoekwerk in de telefoongids kregen we Jan Weltens aan de lijn die ons vertelde dat hij in de jaren negentig voortdurend op zoek was naar bekljvende muziek voor zijn programma. In het holst van de nacht hoorde hij toen voor het eerst Gerard Van Maasakkers op de Noord-Brabantse radio. Hij werd getroffen door de authentieke, eerlijke en herkenbare teksten, maar ook de melodielijnen spraken hem erg aan. Het pleidooi werkte. Lang heeft het niet geduurd om schrijver dezes te overtuigen. Ik dacht dat het een kwestie van een paar maanden zou zijn vóór hij, net als Dimitri van Toren en Boudewijn De Groot, de Vlaamse provincies zou veroveren. Een verkeerde inschatting, zo bleek. Tot vandaag breek ik er mij het hoofd over waarom mijn dierbare landgenoten deze grote meester nog niet hebben omarmd. In dit interview vragen we het hem op de man af.

Hoewel ik drommels goed wist dat op zijn eerste LP's talrijke traditionele liedjes stonden en bewerkingen van volkse wijsjes, schotelde ik in het gezellige café van de Gentse Vooruit Gerard meteen onze existentiële vraag voor: "Wat gaat er door je heen wanneer je het woord 'folk' hoort?"

"Toen ik midden jaren '70 begon te zingen was ik doordesemd van volksmuziek, zonder zelf een volksmuzikant te zijn. Mijn Brabants leunt dicht aan tegen het Duits en dus was het niet moeilijk om mooie Duitse traditionele liederen om te zetten in mijn dialect. Ik had ook banden met Harrie Franken van Ut Muziek, een groep die fijne dingen deed met liederen uit de Kempen

en Noord-Brabant. Tegelijk drong bij ons ook de muziek door van Willem Vermandere, Walter De Buck en Jan De Wilde. Dat sprak me allemaal wel aan. Ik zong in die tijd mijn versie van Joke, Donna Donna en dat soort dingen. Ik had zelf ook een paar eigen liedjes en op een dag trok ik ermee naar Dimitri van Toren, op dat ogenblik een van de grote klein-

kunsticonen. "Jij moet echt doorgaan" zij die mij. Zijn aanmoediging was voor mij meer dan een steuntje in de rug.

"Toen ik midden jaren '70 begon te zingen was ik doordesemd van volksmuziek, zonder zelf een volksmuzikant te zijn"

Gerard van Maasakkers

Kleinkunst en Folk liepen in die tijd door elkaar, voor mij was de grens tussen die genres niet duidelijk en zeker niet belangrijk. Als je collega's op een festival tegenkwam was die scheiding ook niet aan de orde. Zo ontmoette ik op een keer Dirk Van Esbroeck van de folkgroep Rum. Hij was een aimabel man met een krachtige stem. Op een bepaald ogenblik had ik een vertaling gemaakt van een oud poëtisch lied (das du mein liebster bist) en ik wou daar een hobo bij hebben. Dirk heeft toen een prachtige solo op plaat gezet".

Het begon voor Gerard van Maasakkers aardig te lopen in Nederland, maar hij wou ook zo graag zijn liedjes zingen voor de mensen langs de andere kant van de grens die enkele kilometer van zijn deur liep. Hij heeft hier verschillende impresariaten geprobeerd, maar het wou niet echt lukken.

▶ Nochtans waren hier verschillende mensen die zijn stijl en zijn liedjes erg apprecieerden en er alles aan deden om hem het publiek te geven dat hij verdiende.

"Ik heb veel te danken aan Jan Weltens van Omroep Limburg. Via hem kwam ik toch wat in de Vlaamse belangstelling. Tegelijk vond ik zijn programma (Thuishaven) heel erg interessant. Ik heb daaruit ook veel inspiratie geput en invloeden ondergaan. Het is dan

ook moeilijk te snappen dat de vlam bij het grote Vlaamse publiek nooit is overgeslagen. Ik had ook goede contacten met Jan Van Langendonck en Paul Jacobs van VRT-Radio. Telkens ik een nieuwe plaat uitbracht mocht ik ze in Brussel komen voorstellen, maar er kwamen nauwelijks optredens van voort."

Dat ook Marc Van Reeth een belangrijke promotor was voor de Noord-Brabantse bard, lieten we Gerard al getuigen in de vorige

Folk. Zo konden we hem bewonderen op Feestival Gooik en een paar jaar geleden nog schitterde hij op het podium van Kunst in de Luwte (Strijtem). Maar wanneer je even op zijn website grasduint, merk je meteen dat hij bijna uitsluitend in Nederlandse zalen zijn liedjes zingt.

Daar is hij dan ook een 'hele grote'. Hij staat op de planken van vermaarde cc's en wordt zelfs gelauwerd als Ridder in de Orde van Oranje-Nassau, kreeg de Annie M.G. Schmidt-prijs en ontving de Gouden Harp, een bekroning voor zijn hele oeuvre.

"En toch bewandel ik momenteel eigenlijk een onzeker pad door in Gent te komen wonen. Ik speel drie tot vier maal per week diep in Nederland en voor de afstanden is dat niet zo verstandig. Ik doe dus nogal wat hoteltjes tegenwoordig! Niet alleen mijn nieuwe thuis is een ingrijpende verandering. Ik speel de jaren met een knap ensemble 'De vaste mannen'. Maar niets is voor altijd. Dus treed ik nu op met mijn Vlaamse partner Frank Cools. Wij spelen naast een flink aantal liedjes van mij ook een mix van nummers uit het Nederlandstalig repertoire, allemaal dingen die wij mooi vinden. Daar zit Lieven Tavernier in, Cornelis Vreeswijk, Jo Lemaire, Willem Vermandere en zelfs de Zangeres Zonder Naam! Wij stellen één stereomicrofoon op, centraal op het podium, geen gedoe meer met monitoren of krakende contacten. Op die manier kun je veel vrijer en dynamischer zingen en spelen. We amuseren ons dan ook kostelijk!"

Dat de heren het echt wel naar hun zin hebben op de bühne kun je makkelijk nagaan. Wanneer je 'Gerard en Frank' even googelt, krijg je in een drieminuten durend setje enkele knappe smaakmakers, waardoor je meteen weet wat je mag verwachten als je een van de dagen de verstandige beslissing neemt om een weekend Nederland te koppelen aan een concert van deze twee steengoede zangers.

Tenslotte willen we ook nog weten of Gerard kan aarden in het bruisende Gent. Het is immers een hele stap van het rustige, landelijke dorp Nuenen (waar Van Gogh nog heeft gewoond) naar de rusteloze, wat chaotische Oost-Vlaamse hoofdstad.

"Gent heeft iets libertijns, er is ook altijd veel jong volk op de baan. Je ontmoet hier veel muzikanten en andere artiesten. Onlangs ging ik nog naar een knap stuk kijken van Wim Claeys. Maar het is wel even aanpassen aan al die drukte. Om liedjes te schrijven moet ik veel kunnen wandelen en nadenken. Of dat hier gaat lukken weet ik nog niet. We zien wel!" ◊

Walter Evenepoel

"Dankzij de zachtmoedige Limburger leerden we onwaarschijnlijk knappe liedjesmakers kennen"

Gerard van Maasakkers
(over Jan Weltens)

Een late festivalafkick in september

Maxifolk

In het rijtje van de nazomerfestivals vormt Maxifolk zowat de afsluiter.

Met een voorzichtige opstart in 2009 en een sabbatjaar omwille van organisatorische redenen in 2013, waren ze dit jaar aan hun zesde editie toe. Ontstaan vanuit een paar bezielde krachten uit het Dominiek Savio Instituut te Gits, ging dit festival aanvankelijk door op de eigen terreinen. Sinds de banden met Dienstencentrum GID(t)S vzw doorgeknipt werden, besloten een aantal leden van de vroegere werkgroep de vzw 't Is Folk! op te richten. Sindsdien is er ook een nieuwe locatie gevonden, meer bepaald in TRAX in Roeselare, zowat in de schaduw van het station. Hierbij mikten ze op een verdere verbreding van de publieke belangstelling en bleven ze uiteraard alles in het werk stellen om door te gaan voor het meest toegankelijke festival voor mensen met een beperking, onder andere door een sterk uitgebouwde ADL-ploeg en nauwgezet uitgekende faciliteiten.

Voor de kinderen werd er behoorlijk wat animatie voorzien.

Hun jaarlijkse hoogdag vond plaats op 24 september en ze boden een vijftal concerten aan, waarbij het niet ontbrak aan Keltische inkleuring. Het is niet voor het eerst dat Korrigan zich hier aanmeldde. Dit vijftal, met onder meer Sanne Geldof (viool en zang), Marieke Vercaemer (fluiten, bodhran en zang), en multi-instrumentalisten Hein en Brecht Denys, voelen zich als een vis in het water in het coveren van het Ierse repertoire.

Na deze aftrap was het de beurt aan de in Gent verblijvende Alan Temple. Zijn Noord-Engelse roots leidden hem naar mythische songs, waarmee hij de vuurdoop onderging in een aantal clubs waar hij het podium deelde met onder andere Anto Thistlethwaite en Steve Wickham (The Waterboys). Doorgaans vormt hij de laatste tijd een duo met mondharmonica-speler Olivier Vander Bauwhede, een samenwerking die voortvloede uit jamsessies in de Hotsy Totsy te Gent. Dit leidde tot een mengsel van blues en eigen 'Keltische' songs, een recept dat ze etiketteren als 'Earthblues'. Vervolgens worden de grote kanonnen bovengehaald.

Ook Moragh, die zichzelf profileert als Keltische powerfolkband, met gitarist en zanger Peter Ceulemans, Marnix Polfliet (doedelzak), Wim Moons (bodhran en zang), Dirk Naessens (viool) en Gunnar Van Hove (fluit). Met bassist Gert Meulemans kregen ze meteen ook nog een bijkomende vocale input.

En sinds hun tweede album 'Swing The Candle' (Wild Boar Music, WBM 21126, 2015) uitkwam ging het ook Faran Flad behoorlijk voor de wind. Ook zij waren hier eerder al te gast. Ze speelden onlangs ook op Zilleghem Folk met losse pols een aanstekelijke set die nog steeds nazindert. Accordeoniste Elke De Meester was er deze keer niet

bij. Zij beleeft momenteel in Noord-Amerika het avontuur van haar nog jonge leven en speelt een heel seizoen mee in de productie Kurios van Cirque du Soleil.

Niemand zal betwisten dat ze tenslotte met het Canadese en wereldwijd bejubelde Le vent du Nord een echte topper wisten binnen te halen om het concertprogramma mee af te sluiten. In de uitloop van een grote Europese zomertournee, waarmee ze ook Dra-router aandedden, speelden ze de dag ervoor in Lubersac (Limoges) en de dag nadien in de buurt van Parijs én tussenin hier dus present op dit festival. Terecht worden ze gezien als een van de belangrijkste actoren binnen de progressieve folkbeweging in Québec. De zangers en multi-instrumentalisten Nicolas Boulerice (draailier, piano, caisse claire en zang), Simon Beaudry (bouzouki, gitaar en zang), Olivier Demers (viool, gitaar en zang) en Réjean Brunet (bas, melodeon, bombarde en zang) bewezen hun kwaliteiten om te interpreteren, arrangeren en componeren onlangs nog te over op hun recentste album 'Tétu' (Boréalis Records, BCD236, 2015). Intussen bouwden ze aan een ijzersterke podiumreputatie. Zij zijn op zich de heel bescheiden prijs van een dagticket (€ 20 wk en € 25 adi) meer dan waard.

Met DJ Bertrand werd er daarna nog een leuke afterparty op touw gezet.

Alle ingrediënten waren dus aanwezig om er nog een laatste keer in te vliegen voor de herfstdagen er aan zitten te komen. ☺

Bart Vanoutrive

www.maxifolk.be
maxifolk@hotmail.com

foto © Bart Vanoutrive

Faran Flad was al eerder te gast op Maxifolk

Van een knikkerinstrument

VTM, voorjaar 2016, Programma 'Liefde voor muziek'

Eva De Roovere en Johannes Genard in het vorige seizoen

In het voorbije programma Liefde voor Muziek op de zender VTM, stal Johannes Genard de show. Wat niet iedereen weet is dat hij een grote link met folkmuziek heeft. In 2013 hadden we al een interview met hem in het Folkmagazine.

Maar ook Eva De Roovere, liet haar beste kant zien in het programma. Na acht jaar als frontvrouw van de folkrockgroep Kadril besloot Eva De Roovere zich toe te leggen op haar solocarrière. In het programma werden beelden getoond van haar optredens met Kadril. Eva merkte ook op hoe bijzonder het was dat Kadril met Nederlandstalige nummers toch zo veel kon optreden in het buitenland.

Eva De Roovere toen ze bij Kadril zong

foto: © Bart Dendf

De Redactie
5 februari 2016

Nooit zal ons museum nog instrumenten aan filmmakers uitlenen

De gitaar die Kurt Russell in de film *The Hateful Eight* van Quentin Tarantino aan diggelen slaat, was een antiek instrument. Het museum dat de gitaar heeft uitgeleend, is terecht boos.

In de scène in de film trekt hoofdrolspeler Kurt Russell (John Ruth) een gitaar uit de handen van actrice Jennifer Jason Leigh (Daisy Domergue) en slaat die stuk tegen een steunbalk.

Nu blijkt dat die gitaar geen goedkoop exemplaar was, maar wel een antiek instrument uit 1870 dat het Martin Guitar Museum te goeder trouw aan de makers van de film had uitgeleend.

"Men had ons verteld dat de gitaar stuk was door een ongeval op de set", zegt museumdirecteur Dick Boak. "We dachten dat ze onder een stelling of zo was terechtgekomen. We begrijpen dat sommige dingen gebeuren, maar hier kunnen we niet licht over gaan. We wisten niks over het scenario, noch dat Russell blijkbaar niet wist dat het om een kostbaar en onvervangbaar exemplaar uit ons museum ging."

"We hebben de stukken van de gitaar bestudeerd, maar we konden het instrument niet meer herstellen", zegt Boak nog. "We hebben geld van de verzekering gekregen, maar dat is van geen belang. Het gaat ons om het bewaren van Amerikaans muzikaal erfgoed."

Het Nieuwsblad
13 april 2016

Meer muziek op pc dan in de kast

Voor de eerste keer in de muziekgeschiedenis geven we meer geld uit aan het downloaden en streamen van liedjes dan aan het kopen van platen en cd's. Dat is nog nooit gebeurd, zo blijkt uit nieuwe cijfers van de internationale muziekindustrie. Onze muziekcollectie staat tegenwoordig niet meer thuis in de kast, maar zweeft ergens in de cloud op het internet.

tot liefde voor muziek

De Morgen
19 feb 2016

Piepschuim raakt juiste snaar

Interview van Yannick Verberckmoes met Tim Duerinck. Waarom is hout nog steeds het enige materiaal voor cello's en niet pakweg piepschuim?

Tijd voor verandering, dacht instrumentenbouwer Tim Duerinck en maakte zijn eindwerk rond de piepschuimcello. Het materiaal is licht, waardoor het goed kan trillen. Het heeft een lage dichtheid, wat betekent dat de geluidsgolven er snel doorheen kunnen zonder veel energie te verliezen. Zowel de bastonen als de hoge tonen van een piepschuimcello klinken voller. Wel is het enkel het bovenblad piepschuim, het grootste deel bestaat nog steeds uit hout. Duerinck wil graag verder gaan met zijn onderzoek.

Eén, februari 2016
Mag ik u kussen

Verleiden met de boemlala

In het programma 'Mag ik u kussen' met presentator Bart Peeters, haalde presentatrice Evi Hanssen de boemlala boven in het verleidingsspel.

De Boemlala is een folkloristisch muziekinstrument. Het wordt traditioneel gespeeld tijdens feesten, zoals bruiloften. Een Boemlala bestaat uit een aantal theedoeken, een pollepel (of soeplepel) en een pannendecksel. Bij het instrument hoort een traditioneel liedje, 'Den Boemlala', dat in vele tekstvarianten bekend is.

Randkrant
maart 2016

Zingen bindt en bevrijdt

Els Cuypers wil met haar project The Singing Village zoveel mogelijk mensen aan het zingen zetten. Omdat zingen een manier is om met elkaar in contact te komen. Omdat zingen stressverlagend werkt. Omdat het helpt om remmingen

Het Laatste Nieuws, 3 maart 2016

2000 knickers produceren dit liedje dankzij indrukwekkende machine

De Zweedse muzikant Martin Molin bouwde een machine die aangedreven wordt door 2.000 knickers. Het toestel is handgemaakt en produceert het geluid van een drum, bas, vibrafoon en heel wat andere instrumenten. Het resultaat is fascinerend.

De kunstenaar maakte de machine met de hand. Het toestel is tot in de details afgewerkt met versierd hout, wielen, hendels en trechters die de knickers opvangen. Martin Molin wilde zijn machine op twee maanden tijd maken, maar deed er uiteindelijk 14 maanden over. Hij ontwierp het toestel op zijn computer met 3D-software en bouwde het daarna uit tot een kubus die 80 centimeter groot was. De machine is makkelijk programmeerbaar zodat de knickers andere deuntjes kunnen spelen.

Molin is van plan om nog knikkermachines te bouwen. "Ik weet nu hoe het moet en zo kan ik bijvoorbeeld een kleinere maken die mee op tournee kan." ◻

Op Youtube onder Wintergatan > Marble Machine

los te maken. Omdat zingen van alle generaties is, voor jong en oud, blank en zwart, rijk en arm.

Daarom wil Els Cuypers met haar project The Singing Village zoveel mogelijk mensen bereiken en samen laten zingen, elk dorp een groep, en deze groepen tijdens het slotevenement samen laten komen met toehoorders die liefst ook allemaal meezingen en zich verbinden tot The Singing Village.

Het Laatste Nieuws, voorjaar 2016

Muziek brengt mensen samen

Veerle Boone uit Rumbekke zamelt geld en instrumenten in voor Amer Shanati die in Den Haag een muziekschool voor Arabische muziek wil openen. De Palestijnse vluchteling woonde vroeger in Syrië, maar moest nu ook dat land ontvluchten. ◻

foto: © Alenka Bertel

Het is volgens de auteurs de taak van de muziekleraar om de omgang met muziek bij leerlingen zowel te verbreden als te verdiepen.

Moet muziekonderwijs verdiepend of verbredend zijn?

In het onderwijs in Nederland en Vlaanderen zijn er al geruime tijd verschillende opvattingen over de vraag of de kunsten als zelfstandige vakken moeten worden aangeboden of moeten worden geïntegreerd in één leergebied. Vroeger stonden zingen of muziek nog als apart vak op het lesrooster, inmiddels maken de kunstvakken deel uit van leergebieden als culturele en kunstzinnige vorming, muzische vorming, erfgoededucatie alsook van vakoverschrijdende eindtermen. Hoewel deze allemaal verschillend zijn, gaan ze alle uit van een zogenaamde 'verbreding' van de kunstvakken.

De ideeën om (kunst)vakken geïntegreerd of in samenhang aan te bieden, komen voort uit opvattingen over kunst en cultuur en het leren daarvan, uit onderwijs- en opvoedingsidealen, theorieën over leren of uit pragmatische overwegingen. Er wordt zeer verschillend over vakkenintegratie gedacht en er zijn duidelijk voor- en tegenstanders. Sommigen beweren dat de kunstvakken zo verschillend zijn dat hen samenvoegen onrecht doet aan ieder kunstvak. Anderen zien kunst juist als een geïntegreerd verschijnsel in de maatschappij en benadrukken dat onderwijs daarom kunst in die samenhang moet aanbieden. Nog anderen onderkennen weliswaar de samenhang maar betwijfelen of een geïntegreerde aanpak wel realistisch is. Zo zijn de lerarenopleidingen eenvoudig te kort om 'leraren kunst' uit te rusten met bekwaamheden om interdisciplinair te werken of zijn er in de school organisatorische factoren die vakkenintegratie sterk belemmeren. Er is ook discussie over de mate waarin vakkenintegratie moet plaatsvinden. Gaat het bijvoorbeeld om de integratie van kunstvakken onderling, of juist om integratie van (of het gebruik van) kunst en kunstvakken in andere vakgebieden? En gaan we bij een interdisciplinaire benadering uit van één leraar of van een team van deskundigen?

De titel van het derde volume in de reeks 'Muziekpedagogiek in beweging', *Verdieping of verbreding*, refereert aan de veronderstelling dat deze begrippen te maken hebben met vakkenintegratie of monodisciplinairiteit (binnen 1 discipline). Zo op het eerste

gezicht lijkt dat inderdaad het geval te zijn. Men is namelijk geneigd te denken dat een benadering van muziek als apart vak tot verdieping leidt en vakkenintegratie tot verbreding. We legden de kwestie van verdieping of verbreding voor aan een aantal deskundigen in Nederland en Vlaanderen zonder al te veel suggesties te wekken. Het resultaat is buitengewoon interessant. In plaats van een eenduidig standpunt in te nemen, blijken de auteurs de vraag over verdieping of verbreding zeer genuanceerd te benaderen.

Het boek begint met een artikel van Folkert Haanstra waarin hij op basis van internationale literatuur het begrip vakkenintegratie en de benaderingen ervan analyseert. Volgens Haanstra zijn de meningen over integratie vaak verbonden met bredere visies op onderwijsvernieuwing. Hij gaat in op argumenten voor en tegen en stelt vast dat die nog maar weinig onderbouwd zijn door onderzoek. Hij pleit voor 'authentieke kunsteducatie' op basis van betekenisvol en levensrecht onderwijs. Vakoverstijgend werken en thematisch onderwijs zijn middelen daartoe.

Mark Reybrouck benadrukt juist dat laatste door te stellen dat er de nodige muzikale expertise moet zijn om voldoende *diepgang* te kunnen garanderen. Het is volgens de auteur de taak van de muziekleraar om de omgang met muziek bij leerlingen zowel te *verbreden* als te *verdiepen*. Hij stelt dat de mogelijkheid om muziek te kunnen ervaren een basisvoorwaarde is om de ervaring te kunnen delen met leerlingen. Is die ervaring er niet, dan

blijft muziek opgesloten in een technische benadering die misschien wel juist is maar weinig losmaakt bij de lerende.

Volgens Koenraad Hinnekint doet de vraag naar verdiepen of verbreden er misschien niet zoveel toe en gaat het veel meer om de vraag hoe we ons verhouden tot concepten als interdisciplinariteit en transdisciplinariteit (verwijst naar het samenwerken van mensen via interactie en vanuit de denk- en werkwijze van een andere dan de eigen discipline). De auteur gaat uit van een onderwijskundig perspectief en stelt dat het in het kunstonderwijs niet moet gaan om een één op één-relatie tussen een inhoud en een discipline of vak, maar om een transdisciplinair leren dat door de verschillende inhoud, disciplines en vakken gaat.

In ons eigen hoofdstuk ligt de focus op een internationaal perspectief. In eerste instantie wordt vanuit twee belangrijke onderzoeken beschreven hoe er in andere landen wordt gedacht over vakkenintegratie. Omdat beide onderzoeken vooral het curriculum en onderwijsbeleid beschrijven, gingen we ook nog op zoek naar hoe er in de praktijk over wordt gedacht. Er werden interviews afgenomen van experts die de praktijk van het betreffende land goed kennen. Aan de hand van vier voorbeelden wordt beschreven hoe er in verschillende Europese landen in de praktijk wordt omgegaan met vakkenintegratie, meer bepaald binnen het vak muziek.

Evert Bisschop Boele gaat in zijn bijdrage uit van de overtuiging dat het schoolvak 'muziek' verdient om vanuit een monodisciplinair standpunt benaderd te worden. De auteur stelt dat muziek een bredere benadering vereist dan degene die doorgaans gebruikelijk is. Hij stelt vast dat het dominante discours in de moderne westerse samenleving uitgaat van muziek als kunst. De auteur bekritiseert deze eenzijdige opvatting echter: muziekon-

derwijs dat focust op één specifiek, aan het dominante discours verbonden muzikale wereldbeeld, verbindt zich daarmee slechts zeer partieel aan de manier waarop muziek een rol speelt in het dagelijks leven van de leerlingen voor wie ze bedoeld is.

Bestellen?

Muziekpedagogiek in beweging –

Verdieping of verbreding? (120 p.)

T. De Baets & A. de Vugt, red.

Publicatiejaar: 2016

ISBN: 9789074253314

Uitgeverij: Euprint editions

info@euprint.be – www.euprint.be

Ook Reyer Ploeg neemt het standpunt in van een meer monodisciplinaire benadering, maar hij gebruikt andere argumenten. Hij

bekritiseert de regeldrift van onze samenleving en stelt dat de kwaliteit van kunst en van kunstonderwijs niet moet worden afgemeten aan harde output. Daarnaast is hij ervan overtuigd dat de kwaliteit van kunstonderwijs alleen kan worden gewaarborgd door experts die het vak hebben geleerd en dit pedagogisch waarmaken. Hij stelt dat, net zoals er weinig kunstenaars zijn die zich tegelijkertijd in meerdere disciplines onderscheiden, we dit ook niet van leraren in kunst kunnen verwachten.

Ten slotte geeft Ann Laenen een aantal voorbeelden van interdisciplinaire trajecten in het hoger kunstvakonderwijs. Ze gaat in haar bijdrage uit van de stelling dat het samenwerken tussen verschillende disciplines meestal voor een sterker resultaat zorgt. Het zit ook in het wezen van de kunst. De kunsten waren oorspronkelijk geïntegreerd en de moderne visie op kunst disciplines is pas later gekomen. De auteur geeft concrete voorbeelden van hoe in het kunstvakonderwijs verschillende kunst disciplines samenwerken.

Het mag duidelijk zijn dat dit nieuwe boek verschillende invalshoeken op *Verdieping of verbreding* laat zien. Pasklare antwoorden zijn er niet. Wel hopen we dat de hoofdstukken de lezer tot reflectie aanzetten. Dit debat heeft immers een meer genuanceerde benadering nodig die de louter organisatorische voor- en nadelen weet te overstijgen. Het boek zou in die zin zowel *verdiepend* als *verbredend* moeten zijn. ☺

Adri de Vugt & Thomas De Baets

In de reeks 'Muziekpedagogiek in beweging' zijn eerder verschenen:

- ▀ Vol. 1: Onderzoek als motor voor onderwijsinnovatie (2015 – T. De Baets & L. Nijs, red.)
- ▀ Vol. 2: Technologie als medium (2013 – L. Nijs & T. De Baets, red.)

Folk in 't Gruun mooi afgerond

De 12de en tevens laatste editie van Folk in 't Gruun was er een waar nog lang over gesproken zal worden. De eerste 10 jaren stond het festival garant voor mooi lenteweer, soms was het zelfs de eerste warme zomerdag! Nu waren de weergoden de organisatie blijkbaar niet gunstig gezind omdat ze er mee stoppen.

Felle hagelbuien wisselden af met periodes stralende zonneshijn. Ergens had het iets surrealistisch. De enthousiaste folkies dansten gewoon door, sommigen zelfs met een regenscherm, niets kon hun pret bederven. Prachtige wolkenluchten op de achtergrond en daarvoor de bloeiende esdoorns in het zonnetje, zorgden bij wijlen voor een feeëriek achtergrond.

Dat het daarbij ook koud was, dat moest je de muzikanten daarna niet vertellen. Sommigen hadden na afloop van hun concert verkleumde vingers. Het publiek kon zich gelukkig opwarmen aan de schitterende optredens. Madingma stond al om 11 uur op het toch wel originele podium. Het verhoog was namelijk helemaal ineens gesjord met scouts materiaal van 'den 62'. Stefan Timmermans kon de aanwezigen, die langzaam maar zeker binnenstroonden, aan het lachen brengen met zijn geestige bindteksten. Twaalf jaar geleden waren ze ook al te gast, toen in de tuin van de familie Bonnel. Stefan vertelde dat het nog altijd één van zijn meest gekoesterde optredens is. De twee broers begonnen met traditionele nummers en brachten de tuin hele-

maal in de juiste sfeer met hun werkelijk virtuoziteit.

De presentatrice, Anneleen Van Nijlen, kon daarna MANDOLIMAN aankondigen. Zij speelden twee jaar geleden al eens in de prachtige tuin van de familie Geniets. Anneleen kondigde deze laatste editie in het begin dan ook aan als 'the best of'. MANDOLIMAN mochten hun tweede cd komen voorstellen. Dat het goed was, zag je achteraf aan de verkoop van hun nieuwe schijf.

De derde groep was al enkele jaren de natte droom van de organisatie. Op deze laatste editie is het gelukt. Het Britse trio Coope, Boyes en Simpson was misschien wel het hoogtepunt van deze editie.

Zij hebben slechts één instrument en dat is hun stem. Gelukkig was de zon een tijdje van de partij en kon er genoten worden van een werkelijk schitterend concert. Eén van de zangers, Jim Boyes, woont inmiddels in Vlaanderen, in de Westhoek op 20 meter van de Franse grens, en dit gaf de heren de mogelijkheid tot ludieke interventies, dikwijls in verband met het lekkere Belgi-

sche bier. Zij zingen dikwijls over de Eerste Wereldoorlog, maar ze hadden dit keer meer feestelijke nummers in petto.

Na deze drie luisterconcerten werd er plaats gemaakt op de dansvloer. Aistra Duo mocht het vuur aan de lont steken en ze deden dat met brio. Zoals steeds heeft Folk in 't Gruun ruimte gemaakt voor nieuw jong talent. Met veel temperament werd volop van deze gelegenheid gebruik gemaakt en het publiek was in de wolken, soms helaas ook letterlijk. Ze speelden onder andere Balkan getinte nummers. Na deze opwarmer was het in het kader van 'the best of' de beurt aan de Schotense groep Twalseree. Vanaf de eerste seconde stond de dansvloer stampvol. Dansen als Scottish, Jig, Bourrée, Tovercirkel, Andro en nog veel andere, werden op de dansers afgevuurd. Bijna alle nummers zijn geschreven door Jeremy Vervoort. Deze groep blijft trouw aan de typische akoestische muziek met traditionele instrumenten. Dat ze in Schoten bekend zijn, was te merken aan de vele Schotenaren die Twalseree nog eens aan het werk wilden zien. De Gentse groep Elanor had de eer de laatste groep ooit te zijn op Folk in 't Gruun. Deze vrij nieuwe groep heeft ook net een nieuwe cd uitgebracht. Ook zij speelden de pannen van het dak en zorgden ervoor dat het naar omstandigheden nog talrijke publiek tot de laatste minuut bleef genieten.

Anneleen van Nijlen werd nog bedankt voor haar tiende keer presenteren van het festival en Mieke Verhulst voor de twaalfde maal dat haar uiterst geschikte tuin mocht gebruikt worden.

Toen was er nog het hele sympathieke gebaar van een aantal doedelzakspelers, die tot afsluiting, 'de Laatste Noot' kwamen spelen vóór het podium. Ondanks het 'weer' toch 'weer' een meer dan geslaagde Folk in 't Gruun. Helaas de laatste. ☹

Fonne Bruggemans

Het vreemde weer hield de bezoekers van Folk in 't Gruun niet tegen naar de laatste editie te komen.

De winnaars en juryleden van het Podium van Muziekmozaïek op een rij

Winnaars podium van Muziekmozaïek

Tijdens de Gentse Feesten kon je de finalisten van het Podium van Muziekmozaïek ontdekken. Zes dagen lang trad aanstormend talent uit de jazz, folk en kleinkunst op het fantastische podium van het Luisterplein op.

Per categorie werd een band verkozen tot winnaar.

De winnaars mochten de felicitaties van de jury ontvangen in aanwezigheid van de feestenburgemeester Christophe Peeters!

Dit zijn de winnaars van het Podium van Muziekmozaïek 2016:

Katla (wedstrijd Folk)

Katla is de schuilnaam van de broers Andreas en Jeroen Werbrouck die als straatmuzikanten in het historische Brugge de folk-microbe te pakken kregen. Meer over deze winnaars vind je in het artikel op de volgende pagina.

Stephan Peters (wedstrijd Kleinkunst)

Stephan is een jong aanstormend talent uit Nederland. Hij bokste eigenhandig een kleinkunstvoorstelling in elkaar als eind-examen aan het conservatorium in Tilburg, waarvoor hij alleen maar lovende woorden kreeg. Nu toert hij met de muziektheatervoorstelling 'Willem Ruis, de show van zijn leven' rond in Nederland, en is hij klaar om ook België te veroveren. Ontroerende kleinkunst van de bovenste plank!

De jury voor de wedstrijd Folk bestond uit Hans Quaghebeur (voorzitter vzw Muziekmozaïek) en Dirk Van der Speeten (Folkclub 't Ey), voor Kleinkunst Roel Van Bambost (muzikant) en Koen Huygebaert (Nekka). De winnaars krijgen enkele mooie optredens aangeboden en aandacht via de kanalen van Muziekmozaïek.

Bedankt aan alle bands die 6 dagen lang geweldige concerten gaven op het Luisterplein, alle juryleden voor hun luisterend oor en het talrijk opgekomen publiek!

Inschrijven voor de volgende editie van de wedstrijd kan vanaf maart - april 2017.

Redactie Folk

Katla, een naam om te onthouden

Katla, dat zijn de broers Andreas en Jeroen Werbrouck. Ze wonnen deze zomer in de categorie Folk de wedstrijd Podium van Muziekmozaïek. Als winnaars mochten ze optreden tijdens het Dranouter festival als opener in De Voute. Ondanks het vroege uur, kwam er geleidelijk aan steeds meer volk binnen in de tent om te luisteren. Beide broers speelden dan ook een puike set, zonder enige zichtbare stress. Na afloop van dat optreden hadden we een kort gesprek met hen.

Jeroen: We begonnen een zevental jaar geleden samen muziek te maken. In de eerste plaats waren dat covers van folkgroepen die toen bekend waren. Geleidelijk aan begonnen we ook eigen nummers te schrijven. We zijn na een paar jaar ook naar Brugge op straat gaan spelen. Om dat zo goed mogelijk te doen, hebben we veel geoefend, want we wilden dat onze set goed in elkaar zat. Zo is eigenlijk de routine ontstaan, en zijn we helemaal op elkaar afgestemd bij het spelen.

We zijn geen beroepsmuzikanten. Ikzelf studeer nog (burgerlijk ingenieur-architect), Andreas is pas afgestudeerd als fysicus. Maar we hebben beide de volledige cyclus van de muziekacademie gedaan in Harelbeke. Ik studeer nu nog steeds verder in Gent ook. Ik vind het belangrijk om op die manier me te kunnen blijven verbeteren en nieuwe dingen bij te leren. De folk kregen we eigenlijk van thuis uit mee. Ons vader speelde vroeger ook in een folkgroepje, het was muziek die we vaak hoorden thuis.

Schilderij van de broers door Renske Moransard

Hoe hebben jullie de overwinning in de wedstrijd ervaren?

Andreas: Als een complete verrassing. We hadden nog snel wat nummers opgenomen, en waren pas op het laatste moment ingeschreven. We hadden er nooit op gehoopt om die wedstrijd te winnen. Het is zelfs zo dat we momenteel een muziekkamp volgen. We zijn dus van het kamp naar Dranouter overgekomen om hier te spelen. We hadden de dag zelfs niet vrijgehouden. Om maar te zeggen dat we er echt niet op gerekend hadden. We hadden de andere finalisten vooraf ook eens beluisterd, en hebben de groep die dezelfde dag als ons optrad ook bezig gezien. We vonden al die finalisten van een hoog niveau, en zagen ons dan ook niet winnen. Maar het is een zeer aangename verrassing, en we zijn er heel blij mee. Het zal ons zeker wat meer naambekendheid geven, en dat is altijd meegenomen.

Wat zijn jullie toekomstplannen?

Jeroen: We zouden de groep graag wat groter maken. Vroeger hebben we met een gitarist samen gespeeld, en dat klonk wel heel goed. Nu moet het lukken dat we nog een broer hebben die gitaar speelt, en die ziet het wel zitten om mee te doen. Nog een broedertrio erbij in de folk, zou wel leuk zijn hé. We hebben trouwens al eens een optreden gehad, samen met het Trio Dhoore.

Andreas: Het is wel niet de bedoeling dat we de professionele toer opgaan. Jeroen studeert nog, ik ben pas afgestudeerd en begin te werken. Het zal voor ons altijd een hobby blijven. We treden graag op, en we gaan dit zeker blijven doen, maar het kan niet de bedoeling zijn om een paar keer per week te gaan optreden. ◉

fotografie Smolles

Katla: de broers Andreas (sax) en Jeroen (accordeon) Werbrouck

Steven Vanderaspolden

WANNES

Hier is hem terug

Een heel apart genre in de literatuur is de 'hagiografie', of de beschrijving van heiligenlevens. Stellen dat *Wannes, hier is hem terug* een voorbeeld van dit genre zou zijn, is natuurlijk wat misplaatst, maar toch zijn er parallellen. Dree Peremans sr. heeft immers een biografie geschreven van een man die door zijn manier van leven en denken ver boven de menselijke middelmaat is uitgestegen en daardoor mag gerangschikt worden in een select gezelschap waar andere stervelingen meestal niet geraken. Dat de auteur een heel grote appreciatie heeft voor de persoon in kwestie steekt hij niet onder stoelen of banken. Waarom zou hij ook? Mitterand zaliger zou gezegd hebben "et alors?". Bovendien krijgt de lezer in dit boek niet alleen de quasi geniale kanten van Wannes opgediend, Dree Peremans verzwijgt zeker niet de soms wat mindere karaktertrekken van zijn personage. Precies daardoor is dit vuistdikke boek een warm-menselijk epos geworden.

Dree kon als gewezen V(B)RT-radioproducer heel dicht bij de meester komen. Vele ontmoetingen en gezamenlijke projecten mondden uit in een levenslange vriendschap. De neerslag van twee lange treinreizen vormde een schatkamer van gegevens waaruit onze huiscolumnist het grootste deel van zijn gegevens putte. Vooral de lange reis die ze in 1994 naar Berlijn maakten, was ontzettend vruchtbaar. De urenlange babbel in hun 'chambre séparée' is de ruggengraat geworden van dit 500 bladzijden tellende laudatio. Het relaas van dit marathoninterview was in 1996 op de radio te horen, gespreid over 26 (!) zalige radio-uitzendingen. De vele elementen die Dree Peremans toen noodgedwongen moest laten vallen, blijken na al die jaren nog waardevolle puzzelstukken te zijn die de schrijver dankbaar gebruikt om zijn biografisch mozaïek te tegelen. Om al deze feiten en gegevens te kaderen, deed Dree ook uitgebreid onderzoek naar de historische omstandigheden, de symptomen en de schokgolven in elk besproken tijdsgewricht en talloze getuigenissen van nauw betrokkenen.

We krijgen een uitgebreide genealogische schets en de daaraan verbonden speurtocht naar merkwaardige genen die de unieke mens Wannes Van de Velde hebben gevormd, wij beleven de gruwelijke oorlogservaringen, het bombardement van 1944. We maken kennis met een wat afzijdig ventje dat niets liever doet dan stilletjes in een hoek zitten te tekenen, een puber die in het atheum een grote aversie voor wiskunde ont-

wikkelt, naast een adoratie voor het leren van alle mogelijke talen. Uit gesprekken met verwanten en nauwe vrienden distilleert de biograaf ook kritische bedenkingen en weerlegt of relativeert hij soms uitspraken van Wannes over zijn kindertijd en zijn ouders.

Er is ook veel aandacht voor de muzikale invloeden en interesses. We komen te weten dat Wannes naast tenorbanjo en mandoline ook saxofoon leerde spelen en hoe de gitaar, via de poort van de Flamenco, in zijn leven kwam. De verschillende meesters die hem in die discipline groot hebben gemaakt, komen uitvoerig aan bod en zo begrijpen we ook zijn gedrevenheid om in dit genre echt door te gaan. Van critici en grootmeesters in het vak vernemen we dat nooit eerder een buitenlandse artiest op dergelijk hoog niveau de Andalusische ziel zo dicht benaderde.

Dree Peremans beschrijft hoe de eigen volksmuziek via een omweg langs Ewan Mac Coll en Alan Lomax bij Wannes steeds meer in de aandacht kwam. Vooral de kennismaking tussen Wannes en Frans Van Haver zou hier bepalend zijn. Van Haver zal de man worden die Wannes de Vlaamse traditionele ballades leert kennen. Daarop stort Wannes zich op de oude Liedboeken en gaat hij op pad met violist Flor Hermans, om die vergeten liederen te laten herleven. Hij veegt vierkant zijn broek aan de banbliksems die op dat ogenblik gelden ten opzichte van het dialect en zingt in de taal die hij ademt: het Antwerps. Figuren als Martin Carthy (met zijn bijzondere zangstijl) en Georges Brassens (die Wannes naar eigen zeggen leerde teksten schrijven) kleuren mee zijn eigenwijze interpretaties. De lezer kan vervolgens de opmerkelijke opgang volgen van Wannes als het nieuwe volksmuziekfenomeen. Dree Peremans vergeet daarbij niet te wijzen op de belangrijke rol die acordeonist Bernard Van Lent heeft gespeeld en op de bepalende samenwerking met fluitist, arrangeur en componist Walter Heynen. Van deze innemende persoonlijkheid schets Dree overigens een heel mooi menselijk portret. Het was ook een goede vondst van Dree Peremans om aan de hand van de ontstaansgeschiedenis van de verschillende lp's en cd's de evolutie van Wannes te doorgronden.

Dan zijn er ook de bladzijden die de relationele problemen van Wannes beschrijven, problemen die uiteindelijk leiden tot een hele diepe depressie die hij blijkbaar nooit volledig zou te boven komen. Bij veel (jongere) mensen die de Antwerpse bard enkel kennen als

zeer gerespecteerd en groot artiest (zeker in de bijna euforische sfeer van adoratie bij zijn overlijden) is de droevige periode van midden jaren '70 niet bekend. Dree Peremans stond in die jaren zeer dicht bij de 'maestro' en kan daardoor op een integere manier en vol mededogen het levensverhaal van de grote Sinjoor gedetailleerd reconstrueren.

Het onwaarschijnlijke succes van de samenwerking met Dario Fo en regisseur Arturo Corso, die uitmondde in de legendarische theaterproductie 'Mistero Buffo', zijn fel geprezen cursussen aan Studio Herman Teirlinck, de zangstages in Galmaarden en Gooik, de ontroerende romance met Christa, zijn 'eeuwige' vrouw, de passie voor poesjennellen, het merkwaardige gevecht tegen het RIZIV, de vele onderscheidingen, het is maar een greep uit de uiteenlopende wetenswaardigheden die Dree Peremans ons in bijzonder aangenaam proza laat beleven. We weten niet of en in welke mate hij ooit psychologie heeft gestudeerd, maar aan de hand van de beschrijvingen die Dree geeft over de gemoedstoestanden en de diepe inleving in het personage van Wannes, kunnen we alvast besluiten dat hij een natuurtalent is in de zielkunde.

Het kan niet de bedoeling zijn van dit artikel om alles aan bod te laten komen wat Dree Peremans met geduld en kennis van zaken in deze publicatie bij mekaar schreef. Met de aangehaalde elementen willen we enkel aangeven hoe rijk dit boek wel is en hoe verhelderend voor mensen die Wannes beter willen leren kennen. Ten slotte mag gezegd worden dat het gewoon een fascinerend boek is, dat naast een uitstekende biografie ook een boeiend tijdsdocument is. ■

Walter Evenepoel

WANNES - Hier is hem terug
Isbn 978 94 6267 064 8
Uitgeverij: EPO – 2016
Hardcover (15 x 22,5 cm) – 552p.
Prijz: 39,90 euro

Jubileumconcert '20 jaar Olla Vogala – De Grenzen voorbij' laat de Handelsbeurs vollopen

Op vrijdag 27 mei 2016 zette de Handelsbeurs te Gent de deuren wijd open om een van haar publiekslievelingen vrije baan te gunnen voor de bruisende viering van hun twintigjarig bestaan. Een mooiere jaarafsluiter hadden ze zich moeilijk kunnen wensen. Voor een uitverkochte zaal had componist en arrangeur Wouter Vandenebeele een twintigtal muzikanten rond zich verzameld, waarvan velen in de loop van al die jaren een vaste waarde zijn geworden.

Zichzelf tussen het dynamisch dirigeren door duchtig van zijn instrument bedienend, genoot Wouter in zijn hoek het begerenswaardige gezelschap van violistes Ananta Roosens, Liesbeth Lambrecht en Lotte Remmen. Achter hem voelde hij zich voorts geruggesteund door de Syriërs Shalan Alhamwy (viool) en oudspeler Elias Bachoura. Cello (Jasmijn Lootens) en contrabas (Joris Vanvinckenroye) vervolledigden de strijkerssectie. Met Sara

Salvérius (accordeon), Florejan Verschuieren (piano), Gijs Hollebosch (dobro en mandoline), Luc Vanden Bosch (drums), het blazers trio Frederik Heirman (trombone), Marc De Maeseneer (saxofoons) en Jean-Philippe Poncin (tenora, (bas)klarinet & chalupeau) en de kristalheldere stem van Elly Aerden vatten ze het eerste gedeelte aan met oude en nieuwere nummers van Wouter. Even leek het erop dat Wouter het na zijn uitgesponnen

'No title Nr. 3' reeds voor bekeken zou houden, toen hij stelde dat deze proloog eigenlijk de samenvatting vormde van alle thema's die nog aan bod zouden komen.

Dit project, dat zoals steeds muzikaal danste over de grenzen van tijd, ruimte en culturele barrières heen, wist ons in het tweede deel zo mogelijk nog meer te bekoren met een viertal gastmuzikanten die hun muzikale wereld naar elkaar toereikten. Eerst viel de eer te beurt aan Elias om uitgebreid te soloeren in zijn 'Musique des gitans', waarna Elly een onvergetelijke uitvoering bracht van het melancholische 'Durme durme'. Dit was het moment waarop ook de Irakees Osama Abdulrasol het gezelschap kwam vervoegen op qanun. Wouter bracht vervolgens de absolute première van zijn nieuwste compositie 'Too much coffee' in, waarna de in België wonende Turk Emre Gultekin met zijn saze mee het podium versterkte om zich eerst samen met het hele ensemble te buigen over 'Bulut', meteen een eerbetoon aan zijn vader Lutfu die het nummer schreef. Een andere verrassing van formaat werd ons geschonken met de intrede van de Slovaakse accordeonist Martin Balogh, die eerst zijn vrolijke duivels ontbond in 'Nacholar Man' ('Maak me niet kwaad'), een traditional die hij samen met Wouter bewerkte voor grote bezetting, met bravoure gezongen door een buitengewoon gedreven piepjonge toekomstige Roma-diva Justine Deleman. Uiteraard mochten ook Wouter's Afrikaanse connecties met ondermeer Senegal niet ontbreken op deze feesteditie. Ditmaal was het Bao Sissoko die op kora zijn opwachting maakte, door het orkest eerst op sleeptouw te nemen in 'Djigi'. En toen was er ook nog Ludo Vandeau, ooit nog Ambrozijn-kompaan van Wouter, die als uit het niets opdook om met een paradoxale pose van introverte bescheidenheid en flamboyante bravoure een vertolking te brengen van 'Ecolier assassin' (de ooit door Malicorne tot klassieker verheven traditional) die alle voorgaande doet vergeten. Het werd een apotheose die het vuur bij het publiek nog meer deed oplaaien. Geen houden meer was er aan het tot dan toe relatief beheerst gebleven enthousiasme van het publiek.

Muziek bewees weer eens een mondiale taal te spreken, waarvan de inherente kracht in staat is taal- en cultuurbarrières te overbruggen en zelfs te overstijgen. In een tijdperk waarin meer en meer een oorlogsretoriek oplaait en geografische grenzen nauwgezet bewaakt worden met het oog op het beschermen van de eigen cultuur en identiteit, kregen we hier alweer een muzikale levensles die uitnodigt om de verscheidenheid in multiculturele eigenheden beter te begrijpen en te respecteren. Cultuurverspreiding kan een veel sterker tegengif vormen tegen haatprediking dan heel wat andere lapmiddelen die voortvloeien uit al dan niet gerechtvaardigd

Foto: © Bart Vandenbroucke

Componist en arrangeur Wouter Vandenebeele had een twintigtal muzikanten rond zich verzameld.

Reportage

machtsvertoon en politieke strategieën. Politici vergeten trouwens ook al te vaak hoe het zich uitend doorheen een of andere kunstvorm eigen en andermans trauma's gelouterd kunnen worden. Of spelen hier andere belangen? Goed nieuws kwam er alvast nog vanuit Homerecords. In onderling overleg werd immers besloten dit unieke concert live te registreren. Binnen afzienbare tijd krijgt elke liefhebber dan ook ruim de gelegenheid al dat moois van die memorabele avond te (her)beluisteren. Daar kijken wij alvast nu reeds naar uit!

Bart Vanoutrive

foto © Bart Vanoutrive

Olla Vogala danst over de grenzen van tijd, ruimte en culturele barrières heen.

folk TIP

Feest van de Folk en WAK 2017

In 2017 zal het Feest van de Folk plaatsvinden van 28 april tot en met 7 mei, dus je kan nu reeds tal van activiteiten plannen binnen deze periode en ons daar zelfs al van op de hoogte brengen.

Bedoeling van het Feest van de Folk is dat muzikanten, cc's, organisatoren, clubs e.d. in de periode van 28 april tot 7 mei allerlei folkactiviteiten organiseren. Muziekmozaïek plaatst deze activiteiten op één gezamenlijke Feest van de Folk-affiche en zorgt voor de nodige publiciteit. We kunnen alvast verklappen dat de Folkfeestdag van Muziekmozaïek zal plaatsvinden in Dendermonde (Oost-Vlaanderen) op zaterdag 6 mei. Heb je al plannen voor een activiteit in deze periode, laat het weten aan ilse.coppieters@muzmoz.be.

Reeds verschillende jaren valt het Feest van de Folk ook samen met de Week van de Amateurkunsten (WAK). Het thema van de Wak is The Making Of. Binnen dit thema leggen we de focus op het creatieproces, het werk achter de schermen, op proberen, vernieuwen, ervaring opbouwen,... Organiseer een expo of folkoptreden[s], stel je atelier of repetitiekot open, zet een workshop of initiatie op touw, creëer een artistieke interventie in de openbare ruimte,... en laat deze activiteit weten aan ilse.coppieters@muzmoz.be.

www.feestvande folk.be

www.wak.be

Loecker

a passion for folk music

Een uitgelezen pallet aan fijne folk bands uit Europa en Canada

Alasdair Fraser & Natalie Haas
Anxo Lorenzo - April Verch Band
Barrule - Breabach - Calum Stewart Trio
Carlos Núñez - Corou de Berra
De Temps Antan - Follia! - Fred Morrison
Ialma - Ice Music Concert by Terje Isungset
Jamie Smith's Mabon - Korrontzi
Le Vent du Nord - Liguriani - Lúnasa
Louvato Bros - Nordic Fiddlers Bloc
Plantec - Rachel Hair Trio
Ray Cooper aka Chopper
Rosita & Herman Dewit - Shantalla
TREF - Väsen - Xarnège

Loecker ARTISTS BOOKINGS EVENTS

+32(0)485/494 872

loecker@skynet.be www.loecker.be

Nieuw op cd

In *Nieuw op cd* geven we een overzicht van wat er allemaal te vinden is op cd in de folkwereld (in binnen- en buitenland). Aanverwante folkgenres kunnen hierbij eveneens aan bod komen.

Gangspil

Sonnich Lydom, Kristian Bugge, Morten Alfred Høirup

GO' Danish Folk Music 15 nummers –
50 minuten

Ik luisterde een derde keer naar deze cd met traditionele muziek uit Dene-merken, bewerkt voor accordeon, harmonica, viool, gitaar en stemmen. Dat deed ik tijdens wat hoogst noodzakelijk opruimwerk van allerlei papieren, en de stemmige dansmuziek waar vaart in zat hielp gelukkig ook mijn saai, taai werk vooruit. Walsen, kadrijs, springdansen, polka's en polonaises zorgden ervoor dat ik wat zwieriger over de papierbergen heen danste met vlugger geworden sorteervingers – ik vond het een prettige combinatie, en ik moest denken aan de oude achterlicht die alleen maar kon schoonmaken op klassieke muziek die ze aanmoedigend luid door de klankkasten liet weerklinken. 'Music while you work!' – het is een veel voorkomende gewoonte bij het soort werk dat er tenminste mogelijk bij is.

En tussendoor even rustig pauzeren toch, zoals ik nu doe bij het eerste lied dat ik na de drie instrumentale openers tegenkom. Ik snap er niets van, maar mooie titelwoorden als *Fuglen sit øje lukker*, met diepe, noordelijk klinkende stem gezongen door ene Morten Alfred Høirup – dan ben je meteen toch een beetje op reis, nee? Ik hou trouwens van cd's waar het instrumentale af en toe wordt afgewisseld met een aantal liederen, of omgekeerd. Ook het tweede lied op deze *Gangspil* vond ik helemaal raak qua melodie en zangstijl – verheugend!

Zoals het driemanschap op de hoes (niet in het Deens, maar gelukkig in het Engels) laat noteren: 'We wilden

het simpel houden, met de focus op een goede melodie die sober wordt gearrangeerd, met respect voor de bronnen waaruit deze uitgelezen melodieën vloeiden' – ik moet zeggen dat je dat respect en die authenticiteit echt hoort opklinken, ook al omdat de muziek live in de studio werd opgenomen, zonder overdubs of goocheltrucs. Geen speek voor de bek van nieuwlichters of experimenteerders dus, maar gewoon solide, door overlevering uitgezuiverde muziek die er meteen de stemming in weet te brengen, waarachtige volksmuziek met een hart voor de mens die graag tot wat vrolijkheid en vertier wordt opgekrikt na een zware dag of een vermoeiende werkweek. Wie van dansen houdt, zal de beentjes niet stil kunnen houden, hier en daar zelfs op een melodie die mij wat aan ons Vlaams erfgoed deed denken, zoals Frederiksen's Polka. Ik

weet niet of die titel bij iemand een belletje doet rinkelen, maar met de muziek op deze cd zullen wij op tijd en stond verwantschap voelen, en des te liever drukken wij hem dus allicht aan ons dansend hart. Al wie de gebruikte instrumenten bespeelt, zal er ongetwijfeld wel een of andere melodie in ontdekken die hij graag tot de zijne of de hare wil maken. Kopen en luisteren dus, of ga spelenderwijs eens een internationale bruggen slaand gemengd huwelijk aan!

Niet voor wie houdt van experiment en vernieuwing in de traditie, wie verrast wil worden met iets dat helemaal anders is, wie meer zang dan instrument wil. Wel voor al wie de gebruikte instrumenten bespeelt, wie houdt van het traditioneel overgeleverde, wie houdt van dansmuziek en wie een poort naar toegankelijke Deense volksmuziek wil openen.

Links: www.gofolk.dk - www.trad.dk
- www.kristianbugge.com
- www.mortenalfred.com

Jos Tilley

Bark & Blik Vilskud

TIP

(Go'Danish Folk Music, GO0116) 2016 – 46:03

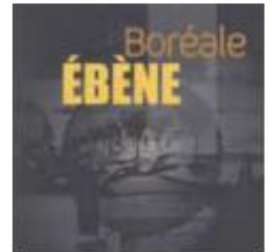
Met het debuutalbum van deze recente Deense kwartformatie genieten we van frisse neotraditie met een snuifje jazz, ingekleurd door Cecilie Strange (saxofoon) en Siri Iversen (klarinetten). Met violiste Kristine Heebøll ontmoeten we een 'oude' bekende, terwijl Simon Krebs (gitaar) mee de ritmes neerzet. Een warm mengsel dus van de kracht uit de sappige wortels van de folk en het natuurlijke kruidigheid van

wijds jazzvertakkingen. Strakke melodieën worden doorweven met stevige grooves waarbij ze zich niet schuwen voor speelse improvisaties. Alle muzikanten haalden de mosterd aan de muziekconservatorium van Odense en brachten ook de inspiratie vanuit hun andere bands binnen in dit project dat sinds 2014 als de voortzetting van *Over Sundet* dan beschouwd worden. De composities werden netjes onder elkaar verdeeld en leveren afwisselend dansante en sfeervolle geluidslandschappen op. Heebøll zet zich voorts even achter een prepared piano om 'Efterårssol' een extra toets te bezorgen. Haar 'Gælændermand' vormt een eerste bruisend en vibrerend hoogtepunt dat alle ingrediënten verenigt: een stevige en strakke melodie, afgeboord met ongedwongen improvisaties. Leuk is ook haar pizzicato-inzet op Iversen's 'Stille Storm'. Uit een ander vaatje tapt Strange het dromerige en wat ijle 'Mykines', waarin zich een leuke dialoog tussen saxofoon en viool ontpopt. Vocale schreeuwjes leveren een extra dimensie aan 'Bladene Falder', terwijl een ingetogen gitaarmelodie de aanhef vormt van het enige - en meteen afsluitende lied 'Farvel', geschreven en gezongen door Siri, met koorbegeleiding door de anderen.

Bart Vanoutrive

Boréale Èbène

(eigen beheer) 2015 – 57:35

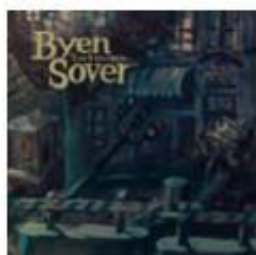
Met elektrische bas en percussies (Léo Danais), chromatisch accordeon, cister en cetero (Rémy Tatar) doedelzakken 16 en 20 pouces, veuze, fluiten en steeldrum (Boris Trouplin) treffen we een trio uit Toulouse, dat met een vrij ongewoon instrumentarium de balfolkscene, puttend vanuit diverse tradities een gepersonaliseerd danspakket aanbiedt. Vooral de twee laatstgenoemde leveren volop zelfgeschreven nummers aan, terwijl Danais, die een tijd terug Daniel Detammaecker verving, duidelijk bijdraagt tot een andere klank dan op hun twee eerste albums 'Mousson' (2008) en 'Golem' (2010) te horen was. Een trio dat duidelijk kiest voor avontuur en stylistische openheid, en met een vrij op de voorgrond tredende baslijn (zoals in de andro 'Persistence reptillienne') het harmonisch spectrum beïnvloedt. Danais ontleent behoorlijk veel aan de funk en de Afro-Amerikaanse muziek, wat mee de titel 'Ebbenhout' verklaart. De instrumenten blijven binnen de uitsplitsing van de melodische en begeleidingsrollen perfect in balans. De melodieën worden vooral gedragen door Trouplin, hoewel Rémy op zijn accordeon zoveel harmonische en polyritmische mogelijkheden heeft dat ze soms geen melodische ondersteuning behoeven. Ook al stellen ze zich met breed spectrum aan dansvormen, met naast de vaste waarden ook een Zuid-Breitoense swingende rondedans, een maraichine (waarin doedelzak en accordeon stevig in duel gaan) en enkele polskas die met een zonnovergoten latinsausje overgoten worden. Deze groep die zich ten dienste stelt van de dansers, verdient, vooral in passages waarin het in de arrangementen niet aan subtiliteit ontbreekt, ook de aandacht van de passieve lusteraar. Mooi allemaal!

Bart Vanoutrive

Nieuw op cd

Elof & Wamberg Byen Sover

GO' Danish Folk Music, GO 1315 2015
- 40:28

Dit Deense duo Tobias Elof (ukulele en zang) en Nicolaj Wamberg (contrabas, viool, piano en zang) kiest voor een vrij ongewone instrumentale bezetting om een uitgesproken organische klank te scheppen op hun tweede album met de veelzeggende titel 'Byen Sover' ('De stad slaapt'). Doel bestond erin een vreedzame ademruimte te scheppen binnen de drukte van het chaotische stadsleven. Hiermee zetten ze de koers verder van hun debuut '12 ornli' syge tracks for 'ukulele & kontrabas' (2012). Twee jaar experiment met het uitkijken van nieuwe uitdrukkingvormen van de 'Scandinavische' klank gingen eraan vooraf, wat resulteert in een fusie van Noordelijke folk, jazz en reggae. Geopend wordt met een heel meditatieve 'intro', die via een sterke contrabasbrug naadloos overgaat in de titelsong, net als de meeste andere nummers eigen composities. Even duiken ze de traditie van Fand in met 'Brudestykker'. Vaak, maar niet altijd, resulteert dit in dromerige sfeerscheppingen, zoals in 'Verden' of 'Menuet', waarbij de circulaire melodieën van de ukulele bij momenten associaties oproept met een harp, waartegenover de contrabas met zijn diepe en repetitieve klanken de stemming op tilt. Deze contrasteren met de 'urbane' nummers zoals 'Måneskin', dat beschouwt kan worden als een reggae-herwerking van een traditionele Hongaarse melodie, of 'Harsholmsgade', waar de ruwe contrabasmelodie verwijst naar hiphophema's en Elof erin slaagt een solide beat toe te voegen met zijn fragiele ukulele. Een enkele keer wordt het strakke instrumentale pad verlaten door ruimte te geven aan een half-geneuriede vocale inbreng, terwijl gast Jeppe Koefoed Starcke met zijn pandeira een latintoets toevoegt aan 'Tappa', een compositie van Erik Dahl, terwijl Wamberg zich in het afsluitende contemplatie 'Noret' naar de piano begeeft. Een heerlijke luisterplaat werd het.

Bart Vanoutrive

Rozenn Talec & Lina Bellard Leiz an Dom

(Compagnie Kolam Dic'Hortoz,
Coop Breizh, RTLB 02) 2013 - 52:34

Twee Bretoense vrouwenstemmen, Rozenn Talec en Lina Bellard, waarbij laatstgenoemde ook haar harp streelt, vormen de ingrediënten van dit album dat schittert vanuit zijn eenvoud, waarbij het toch niet aan dynamiek ontbreekt. Beiden passeerden dan ook de Kreiz Breizh Akademi en sloegen een hele tijd geleden al aan het experimenteren om tot een vernieuwend geluid te komen dat zelfs Erik Marchand weet te bekoren. Bellard arrangeerde voor dit album een bloemlezing van elf traditionele liederen, waarin sterke verhalen (zoals 'Lazherez he bugel', vertaald 'Zij die haar kind dood'), vol emotionele diepgang, afgewisseld worden door enkele lichtere nummers die wat ademruimte bieden. Uiteraard ontbreken de tweeslachtige verhalen over liefdes en huwelijken ook hier niet. Er is aandacht voor de natuur, zoals in het met tweestemmig gekwintelier ingezette 'Al lapousigoù o kano' ('De vogels zingen'),... een hoogtepunt. Enkele, zoals 'Boked an euredoù', gingen in Centraal-Bretagne in de vorige eeuw tot de standaards behoren. Met beide voeten geworteld in Bretagne, weerhoudt hun inventiviteit hen niet om zich in de zangstijl te laten beïnvloeden door traditionele Oriëntaalse tradities. De twee harpen waarvan Bellard zich bedient sluiten hierbij aan. Ze slaagt er immers wonderwel in de timbres van kanun, luit of zelfs kora op haar instrumenten over te brengen. Enkel ten dienste van de begeleiding staan ze dus niet, getuige ondermeer het instrumentaal intermezzo na de a capella ingezongen eerste strofen van het lament 'Gwerz ar marv'. Deze schijnbaar simpele recepten eisen de volle aandacht en ontsluiten pas dan hun rijke geheimen.

Bart Vanoutrive

Elias Nardi Group Flowers of Fragility

TIP

Visage Music, Xango Music Distribution) 2015 - 46:21

Voor zijn nieuwste album zocht de Toscaanse oudspeler Elias Nardi, zijn inspiratie in de schilderijen van leperling Pol Bonduelle, die reeds jaren de covers verzorgt, en de verwevenheid ervan met het drama van WO I, en bij uitbreiding de geest bezingend van al die jonge soldaten die overal ter wereld hun jeugd verloren, reeds voor ze het leven lieten. Hij verzamelde hiervoor enkele zielsverwanten, met voorop de heel integere Iraanse traversospeel-

ster Nazarin Piri-Niri, bandoneonist Daniele di Bonaventura, andermaal Didier Francois (viola d'amore a chiavi), reeds gast op het allereerste album 'Orange Tree' (2010) en Carla la Manna op bas. Mee omwille van de thematiek beoogt hij in zijn broze muzikale pastelschilderijtjes genre- en grensoverschrijdend te werken en bruggen te bouwen tussen onderscheiden culturen. De thematiek verklaart mee zijn keuze, om tegen alle adviezen in, voor deze realisatie elke vorm van percussie (en zeker slagwerk) te weren, om de fluwelen patine van deze fragiele bloemen op geen enkel moment te schenden. Het resultaat van dit deinend samenspelen en converseren van oud, bandoneon, nyckelharpa en fluit, besprenkeld met gedempte bastonen, levert alweer een staaltje van hoe muziek ook zonder effecten na te jagen, en puur, introspectief dansend op de rijke klankkleuren van de diverse instrumenten een bovenaards genot kan veroorzaken zonder melig te worden. Het meesterschap van de instrumentalisten toont zich hier permanent in de subtiële virtuositeit. Nergens is er dan ook sprake van agressief opbieden tegen elkaar, hoogstens van een constante, sensuele spanning. Muziek die vrede ademt!

Bart Vanoutrive

Wajd Ensemble Musiques d'Alep

TIP

Outhere Music, OUT 685 2016 - 67:07

In de schaduw van de Aleppo Music School en de Damas Academy of Music ontstond in 2009 het Wajd Ensemble. Het kwintet ontvluchtte Syrië in 2013, vonden elkaar terug en besloten opnieuw aan de slag te gaan. Hun repertoire bouwen ze op rond de Sufimuziek uit Aleppo, dat sinds de 13de eeuw een kosmopolitisch kruispunt van vele handelsroutes was, waardoor dit genre hier uit alle windrichtingen invloeden onderging. Een frappant voorbeeld

hiervan is 'Dhikr' dat als een kopie kan gelden voor het Turkse 'Üsküdar' en ook geboekstaafd staat als een sefardische evergreen. Een typevoorbeeld van hoe een melodie cultuurverbindend kan werken. Bezweringsrituelen, die uitnodigen tot trance-ervaringen, vormen de basis van dit nog steeds vooral ongeschreven overgedragen repertoire. Let wel, verwacht je niet aan drones die je in slaap wiegen! We zijn hier getuige van briljante, levendige akoestische klankentapjten waarin zwaarmoedigheid hand in hand gaat met virtuoze speltheid. Het is Musiq'3 dat, in het kader van hun 'Exile Music' project, alles in het werk stelde om Tamman Alramadan (ney), Khaled Alhafez (zang), Fawaz Baker (contrabas), Tarek Absayed (oud) en Youssef Nassif (qanun) in de studio te krijgen. Zo willen ze professionele muzikanten, die gevucht zijn naar België een hart onder de riem steken, en aanmoedigen de muzikale draad terug op te nemen, als tegengif voor het oorlogsgeweld. Bij het registreren van deels minder bekende gezongen en instrumentale stukken blijven ze trouw aan hun muzikale achtergrond, waarbij heel wat ruimte gelaten wordt aan improvisaties. Zo leveren ze een heel gesmaakte bijdrage aan de recuperatie van hun rijke culturele erfgoed.

Bart Vanoutrive

Pieter Embrechts Onderwoud

Het moet al heel lang geleden zijn geweest dat ene Pieter Embrechts zich aan een eerste volledig Nederlandstalige plaat waagde. 'Maanzin' heette die plaat en het was behoorlijk revolutionair. Het was een typische Pieter Embrechts-plaat, vol verrassingen, hele goede teksten, sterke arrangementen. Het was een frisse nieuwe wind doorheen de Nederlandstalige muziek en er leek een mooi tijdperk voor de muzikale duizendpoot aangebroken. Radio1 stelde toen voor de opnames van de plaat de hele Marconi-studio ter beschikking en van de aanwezige muzikanten werd het uiterste gevraagd om aan de wensen van

de artiest tegemoet te komen. Meer dan een slordige 10 jaar later is het voor de artiest pas tijd geworden om opnieuw een Nederlandstalige plaat op te nemen, na heel veel verschillende andere projecten op het gebied van theater, film, televisie, schrijven en muziek. Deze plaat is meteen een dubbelcd geworden, getiteld 'Onderwoud' met daarop samen liefst 18 nieuwe liedjes waarvan je op de radio beslist al het nummer 'Hier in Borgerhout' hebt gehoord.

Aan deze nieuwe plaat werkten een hele horde muzikanten mee op vele diverse verschillende instrumenten of op dezelfde instrumenten afhankelijk van lied tot lied en sfeer tot sfeer. Alle liedjes en teksten zijn wel door Pieter Embrechts zelf geschreven behalve 'Pas dan' op tekst van Freek De Jonge en twee vertalingen 'Dansen in het donker' op originele tekst van Bruce Springsteen en 'Hier in Borgerhout' op oorspronkelijke tekst van Tom Waits. De plaat werd mee in handen genomen door producer Tom Pintens en werd deels opgenomen in Stiff Studio, Studio Toots en ook live in CC de Rex in Mol.

'Onderwoud' is een duidelijke plaat van Pieter Embrechts, de koppige maar oh zo talentrijke artiest uit Borgerhout. Het

is een plaat die op zijn manier een breed scala aan emoties, sferen, muzikale invalshoeken en compromissloze teksten probeert te bundelen op twee aparte schijfjes. Vele liedjes overschrijden ook ruimschoots de tijdslimiet om een radiohit te kunnen zijn en gaan vlot voorbij de lengte van 5 minuten.

In dat opzicht zou iedereen wel zijn gading moeten vinden op dit nieuw werk en is de kans groot dat je tussen de 18 liedjes toch minstens enkele nummers vindt die jou behagen. Anderzijds zijn alle liedjes op zich ook weer zo'n mooie vertellingen dat je bewust de tijd moet nemen om te willen en kunnen genieten van de tekst. Zelf ben ik ervan overtuigd dat dit een waardevolle plaat is die moet rijpen en waarvan Pieter Embrechts zelf er nog volledig verder in moet groeien en ontbolsteren. Ondertussen was 'Hier in Borgerhout' op zich alvast een eigen leven gaan leiden in functie van de multiculturaliteit op de Turnhoutsebaan, waar je deze evolutie kan zien als een zegen of een vloek.

Zaterdagavond 21 mei stond hij alvast op het podium van de Ancienne Belgique en kreeg hij de zaal uitverkocht. Wat bewijst dat velen op zijn nieuw Nederlandstalig werk aan het wachten waren en nu eindelijk hopen meer dan waar voor hun geld te krijgen. We hopen dat vele optredens mogen volgen en dat alle liedjes hun volwaardige kans grijpen.

Wat mij betreft mag Pieter Embrechts blijvend nieuwe Nederlandstalige liedjes maken en ze vooral zo theatraal mogelijk uitvoeren op een echt podium.

Koen Huygebaert

Kardemimmit

Onni/Happiness Kardemimmit

FIKDT150001-10 2015 - 38:39

Zoals de titel van dit vierde album van dit dameskwartet laat vermoeden stralen stemmen en kantelesnaren hier voluit blijmoedigheid uit, ook al sluimert er uiteraard wel vaker een sombere schaduw. In de opener 'Pilkoitettu' ('Liefde op afstand') is dat meteen reeds het geval wanneer geliefden door een oceaan ge-

scheiden, zich optrekken aan de gedachte dat ze naar dezelfde zon en sterren turen. En de dag van het weerzien doet onvermoede passie ontbranden, leert ons het daarop aansluitende nummer. Ondertussen leveren de kanteles heel subtiel hun constante inbreng, waarbij de grote 38-snarige kantele regelmatig een baslijn legt waarrond de kleintjes zich wentelen. Voorts dragen de instrumenten afwisselend melodie dan wel begeleiding. Een typevoorbeeld van de meer archaische runo-zangstijl vinden we in het mythische 'Tulikkipuna' ('Oorsprong van het vuur') of 'Metsän ukko' ('Geest van het woud'). Regelmatig ontglijpen de kanteles het voorspelbare stramen en zoeken ze de meer avontuurlijke en experimentele weg van de filmische sfeerversterking op. Dan wordt het luisteren nog boeiender, zoals in 'Kuoleman Viikatemies' ('De wegmaaiër'), een sombere ballade waar een vrouw in afwezigheid van haar geliefde door een rivaal belaagd wordt. Ook in 'Laula!' ('Zing!') is de kantele-inbreng subliem. Op andere momenten beperkt de rol van de kanteles zich haast tot het leggen van heel lichte accentjes op bepaalde vocalen. Helemaal in de lijn van het verhaal van deze schijf wordt afgesloten met de titelsong, waarvan de tekst ontleend werd aan het gelijknamige gedicht van Lauri Viita, een bekende Finse dichter uit het begin van de vorige eeuw, dat uitzonderlijk haast parlando wordt ingezet.

Bart Vanoutrive

Newton Faulkner

Human Love

Newton Faulkner? Ik moet bekennen, ook ik ben even op Wikipedia gaan zoeken wie hij is. Maar eenmaal ik de cd opzette, merkte ik al snel enkele bekendere deuntjes op.

De Engelse Newton Faulkner legde zijn basis voor een succesvolle carrière al vroeg. Op zijn dertiende nam hij voor het eerst een gitaar vast. Zijn kenmerkende dreadlocks draagt hij al sinds zijn vijftiende. Des te schokkender was zijn clip bij Major Lazer cover 'Get Free', waarin hij zijn dreads afknipte. Mooie cover trou-

17/11

LE VENT
DU NORD (CA)

26/11

GISELA JOAO (PT)

14/12

SAM LEE (UK)

Dit en veel meer op www.tervesten.be

Sous le pont Et la c'est quoi

TIP

Eigen beheer, www.souslepont.org 2015 – 57:33

Dit originele balk-folk-trio biedt zich aan met een tweede album, waarin Léa Lachat (chromatisch accordeon en elektrisch orgel), Raphaël André (schuiftrumpet en kleine gitaar) en Guillaume Viala (vibrafoon, marimba, xylofoon en percussies) een vaak fluwelig aanvoelende Latinklank leggen over repertoire van eigen hand, getoonzet naar de (Franse) traditionele dansvormen. Een ongewoon instrumentarium is het minste wat gezegd kan worden, wat maakt

dat deze muziek misschien het best omschreven kan worden als Balkfolk op zijn Amélie Poulains'. Het is dan ook ongemeen heerlijk om gewoon te luisteren naar die dromerige mazurka's, sensuele trage walsen,... Ondanks het doorwerkte verweven van de instrumenten, en de vaak heel kunstige orkestraties, worden de dansvormen rigide gerespecteerd, ook al sieren ze hun nummers graag op met kleine jazzy-gekleurde uitstapjes, zoals in hun 'Scottish Du Bateleur'. Ze verkiezen immers 'bal' te spelen, en tasten hierbij zonder schroom af en toe de grenzen af. Dit maakt hun nummers net zo genietbaar voor de zuivere luisteraar. Zelden hoorde ik een bourree ('Fukushima') inzetten op xylofoon bijvoorbeeld, om vervolgens vooral door de trombone op gang getrokken te worden, terwijl het accordeon zich even beperkt tot de ritmische accenten. Op deze schijf is er ook ruimte voor minder courante dansen zoals een deinende wals in elf tijden, een porcher met een ferme valkuil onder het gras ('Porchakovitch') en een chapelloise. Dit trio is ook sterk gericht op het educatieve werk en stelt op zijn website graag zijn partituren open voor de geïnteresseerden, hierbij wel verzoekend de regels van het copyright te respecteren. Ook daar een kijkje nemen loont zeker de moeite! Maar eerst dit frisse album nog maar eens herbeluisteren.

Bart Vanoutrive

wens waarmee het album Human Love begint en je direct zin hebt om verder te luisteren. Kleine uitschuiver, voor mij althans, is er met het nummer 'Can I be for you'. Maar gelukkig maken andere nummers het geheel meer dan goed. Op dit vijfde album van Newton Faulkner staan fijne, opgewekte en vaak akoestische liedjes. Verschillende mooie songs komen voorbij, vaak up tempo, soms ook breekbare nummers zoals 'Break' waar er zeker meer van hadden mogen tussen staan.

Lena Willemark Blåferdi

BRUS & KNASTER, Xango Music
Distribution 2016 – 48:04

Lena Willemark (viool en altviool), reeds jaar en dag één van de meest prominente zangeressen binnen de Zweedse rootswereld, verliet een hele tijd geleden

reeds de pure folkscene, om onverdroten grenzen te verleggen. Niet als Iva Bittova ontpopt ze zich vaak als vocale klanken-kunstenaar, ook al blijken de teksten niet zonder belang. Toen haar gevraagd werd een werk te schrijven voor het Euro-radio Folk Festival, liet ze zich inspireren door enkele krachtige passages uit Siri Hustvedt's boek 'Den skakande kvinnan' ('De bevende vrouwen'), over 'nerveuze dames' dus. Hierop associeerde ze muziek die ze componeerde op heel verschillende tijdstippen van de dag... soms heel verhalend, soms heel dromerig wegdrijvend. Niet toevallig liet ze zich voor de finale uitwerking vooral door vrouwen omringen, met Emma Reed en Mia Marin op viool en Tina Quartey als exotische percussioniste (berimbau, shekere, edu, batá trom, ljá,...). Mikael Marin (vijsnarige altviool) en Leo Sander (cello). Samen laten ze ons voelen dat het eiland van de zelfbewuste verteller, omringd is door een grote oceaan van onbewust- en onbekendheid. Shamanistische elementen helpen ons op weg om ons in trance onder te dompelen in dit diepe blauw, waar de reis aanvat en ons begeleid door berimbauklanken leidt naar het 'Swart' van een woudmeer. Zoals wel vaker ontwikkelt zich hierbij een spanningsboog waarin minimalistische episodes afwisselen met heel melodieuze strijkerstutti's. Aan dynamisch bereik geen gebrek en feestelijke passages worden

Contemporary Folk from Flanders

Contemporary Folk from Flanders is een nieuwe compilatie-cd met een brede kijk op folkmuziek uit Vlaanderen die werd gerealiseerd door Flanders Arts Institute i.s.m. fRoots Magazine naar aanleiding van een focus op Vlaanderen tijdens EFEX, de English Folk Expo. De tracks werden geselecteerd door Ian Anderson, radioproducer en redacteur van het internationale tijdschrift fRoots.

Ian zegt hierover: *'I have to say that I'm really excited by working through this. I always knew there was a constant stream of great music coming from there, but this is quite an amazing collection!'*

De compilatie biedt een breed en divers spectrum van moderne folkmuziek met recente tracks van onder meer Naragonia Quartet, MANDOLINMAN, Griff Trio, Novar, Trio Dhoore en Edwin Vanvinckenroye. De cd zal als gratis download verschijnen bij het oktobernummer van fRoots (dus ongeveer samen met de uitgave van dit magazine), samen met een focusartikel over de Vlaamse folkscene en extra informatie over de muzikanten en groepen op de compilatie. Daarnaast zal de cd worden ingezet als promotietool op EFEX (English Folk Expo, van 15 tot 17 oktober 2016) en op WOMEX (World Music Expo, van 19 tot 23 oktober 2016). Meer informatie op www.kunsten.be

TRACKLIST

1. Naragonia Quartet – Hellebore / Too late to sleep
2. Snaarmaarwaar – Patrysse
3. Trio Dhoore – Chameleon
4. Wim Claeys – Kom zwijg ne keer
5. MANDOLINMAN – Waltz Epepegem and Zemst
6. WÖR – Zerezo
7. Aurélie Dorzée, Tom Theuns – La nonchalante
8. I Fratelli Tarzanelli – La clermontoise
9. Surpluz – Amsterdam
10. Edwin Vanvinckenroye – Castar
11. Les Cerveaux Lents – Mbala
12. Griff Trio – Bargoensch drinklied
13. Anne Niepold & Gwen Cresens – In den Barbiekot
14. Broes – Winterland
15. Catherine Delasalle – Le 5ème élément
16. Novar – A kiss in Berlin / Novar
17. Cecilia – Brassless
18. GFVP – Wals voor Lotte en Alfons Deloor

nooit melig! Verbluffend hoe ze vogels laten opvliegen in 'Du so oller glemmd àv'. Twee instrumentalen, 'Swartpolska' en 'Wissa-walsn' zetten ons ondertussen stevig met de voeten in de folk.

Bart Vanoutrive

Le Bal Brotto Lopez Adiu Miladiu!

Camon, CA 34432346 2016 – 50:32

Reeds twaalf jaar maken Cyrille Brotto (diatonisch accordeon, tustafona, tountour, amboesa en koorzang) en Guillaume Lopez (zang, fluiten, boha, saxofoon, tustafona en amboesa) talloze danspartijen onveilig met hun frisse eerbetoon aan het Occitaanse volksbal. Als geen ander slaagt Brotto erin de groeven en te harmoniseren, met een finesse en precisie die mooi complementeert met de bravoure van een ontembare Guillaume. Deze laatste, zingt zich met een unieke stem, door een deels traditioneel, deels eigen repertoire. Dit alles, stevig geankerd in het Occitaanse territorium, opent zich naar de moderniteit. Gezongen bal dus, in het Occitaans, waarbij Guillaume zich verder ondermeer heel ondeugend en met bravoure begeleidt op diverse, vaak met serieuze touche bespeelde, fluiten (zoals in de bourree 'La dansarem pas pus' of de rondeau 'Sons et soufflets'), de amboesa (een hoboachtige uit de Quercy) en de boha-doedelzak ('Lo cocut es murt'). Een duo dat perfect geroedeerd is

en drijft op soms sensuele, dan weer heel vleselijke, vaak ook heel emotioneel geladen teksten, niet zonder een dosis ironie. Ook aan frisse, akoestische explosiviteit is er geen gebrek. Op het podium treffen ze soms Les Ogres de Barback, zwevend tussen rock, chanson met balkantoets. Zij fungeren als gastmuzikanten op de mazurka 'Còr adobat' waardoor dit nummer ook nog een vollere vocale invulling krijgt, op het schijf waar het voorts nergens aan dimensies ontbreekt. Hetzelfde kan gesteld van een tweetal nummers, waaronder een schitterende rondeau de Gamatan, waarop ze enkele zangers en zangeressen op hun weg ontmoeten. Een tweetal bourrees worden mee gedragen door de violiste Alexandra Lacouchie. Maar ook met hun beidjes hebben ze voldoende potentieel, getuige hun wals 'Fèsta d'uei' en de 'Suite de Rondes'. De boha streeft, na een exposé over Occitaanië door Bernard Cauhopé, een laatste maal onze oren tijdens de afsluitende wals 'Ombreta per ombreta'.

Bart Vanoutrive

Refugees For Refugees Amerli

Muziekpublique, Muziekpublique07
2016 – 61:21

Een twintigtal muzikanten, gevluht uit Irak, Pakistan, Syrie, Tibet en Afghanistan vonden een muzikale thuishaven bij Muziekpublique, die hen samen-

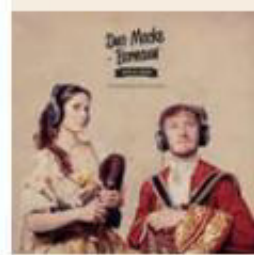
bracht om hun talent opnieuw uit te dragen en te delen. Zo kreeg de rijkdom van hun muzikale wortels een nieuwe voedingsbodem en een nieuwe kans tot een rijke interculturele uitwisseling. Hun liederen brengen dan ook het verhaal van hun thuislanden en vluchtroutes. De bruggen die ze naar elkaar toe bouwen leiden uiteraard tot heel boeiende stijlvermengingen. Emre Gültekin, die zichzelf beperkt tot een rol als één van de gastmuzikanten, nam de productie mee in handen. Deze reis vertrekt in het hoge Tibet waar de snaren van de dramy en het Pakistaanse neefje de sarod zich verweven met de Tibetaanse stemmenpracht (die we ook in 'Retonbo' mogen proeven). Ud, ney en percussie dragen vervolgens de Iraakse klassieker 'Fawq alna khel' ('Daarboven heb ik een vriend'). Sommige nummers, zoals het melancholische 'Babylon' werden speciaal voor dit project uitgeschreven. Hier sluiten ondermeer qanun, erhu en duduk elkaar in de armen. 'Nowruz' staat dan weer voor het Afghaanse (door

de Taliban verboden) Nieuwjaarsfeest dat wortelt in een pagane traditie. De Syrische gitarist Bassel Khalil schreef jaren terug 'Spring', dat symbool staat voor wedergeboorte, waarna een intense ney-improvisatie (Tammam Ramadan) als het waren een boog spant naar naar het Pakistaanse 'Gurriya', een duet op sarod en tabla. We ontmoeten ook de Syriërs van het Wajid Ensemble (die ondertussen een album uitbrachten bij Outhere Music, Out 685). In een langzame suite beweegt zich 'Carava' op de klanken van sarod, percussie, ud (Tristan Driessens) en duduk (Vardan Hovanissian), waarna het duet op ud (Hussein Rassim) en cello (Bassel Abu Fakher) 'Amerli', verwijzend naar het Iraakse stadje in het noordoosten van Bagdad dat weerstond aan een IS-bezetting, symbool staat voor de hoop. Vervolgens geven ze met ondermeer Gültekin met 'Jiran' een staaltje van het typische asymmetrische ritme van de jurjima, waarin de lof gezongen wordt van de buren. De Afghanen Aman Yusufi (dambura en zang) en Majid Zara (tabla) vonden el-

Duo Macke-Bornauw It's Baroque To My Ears!

TIP

Bemol Productions, BEMO 084 – 2016 - 47:23"

Met dit album slaan het koppel Birgit Bornauw (barokmusetje, breugeliaanse doedelzak) en Benjamin Macke (diatonisch accordeon, voetbas) een plechtstatige, serene en vooral ook solide brug tussen tenoren uit de barokgeschiedenis en hedendaagse 'barokke' neotraditionalisten, zoals Ola Bäckström en Martin Coudroy (met een wervelende uitvoering van 'La Sourde'). Ook de 'Petite fugue' (1969) van de Israëliëse componist

Nachum Heiman past wonderwel in hun concept. Hierbij houden we in gedachten dat 18de eeuwse componisten als Chédeville, Turlough O'Carolan, John Playford en Marin Marais zich in hun hoofd expressies vaak lieten inspireren door volkse thema's. Voor Benjamin bestond de uitdaging er deels in om op zoek te gaan naar hoe barokmuzikanten om zouden zijn gegaan met de trekzak. En het getuigt van inventiviteit om het bereik ervan uit te breiden door tegelijk van een voetbas gebruik te maken. Met de hieraan ontsproeiende 'bourdons' voorziet hij zich van een stevig barokke continue lijn, getuige onder meer 'The Hole In The Wall', of sluit hij nauwer aan bij de tessituur van een orgel. Daarnaast lieten ze zich leiden door fantasieën over hoe die 'hoofse' muzikanten van toen geklonken konden hebben wanneer ze zich jammend uitleefden in één of andere afspanning, en de rigide reglementering van de 'kunst'-muziek achter zich mochten laten. Een rode draad wordt geweven met Chédeville's 'Joseph est bien marié' (1737) waarvan we succesief in dit verhaal een drietal variaties voorgeschoteld krijgen, respectievelijk met 'encore', 'toujours' en 'vraiment' als tussenvoegsel. We onthouden ook het heel pittige 'Jan de Mulder' uit het manuscript van Edmond de Coussemaker, en genieten van de intieme sensuele verwevenheid dat dit duo vertolkt in 'Ebbas Brudspolska'.

Bart Vanoutrive

folk TIP

Een niet te missen cd-voorstelling!

15 liederen van Lionel Bauwens (Tamboer)

Vrijdag 21 oktober 2016 - 20 uur
Auditorium Gemeentehuis Aalter

Nieuw op cd

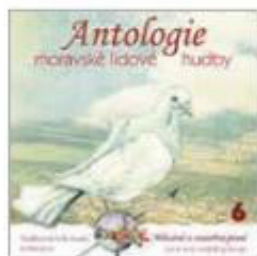
kaar in 'Jefelaak mui dan' een liefdesgedicht. Het was omwille van een dergelijk - in opdracht geschreven - lied dat Aman zich genoodzaakt wist zijn thuisland te verlaten. Kers op de taart vormt 'All sentient beings' een Boeddhistisch gebed uit Tibet waar Norbu Paldon een lied rond componeerde, dat afwisselend in het Tibetaans, Arabisch, Urdu, Dari en Engels wordt gezongen. Het wordt een ultieme boodschap van hoop en een uitnodiging tot verbondenheid met en tussen vluchtelingen op zoek naar een nieuwe, vreedvollere leefomgeving. Dit album, waarvoor je onmogelijk onberoerd kunt blijven, dient bij te dragen tot de eigen bekendmaking en wil een steuntje bieden aan artistieke activiteiten van talrijke andere vluchtelingen in ons land. Een deel van de opbrengst gaat dan ook naar Globe Aroma en Synergie 14, twee Brusselse initiatieven die zich inzetten voor de integratie van vluchtelingen in ons land.

Bart Vanoutrive

Antologie Moravské Lidové Hudby - Milostné a svatební písně

Traditional Folk Music in Moravia – CD 6: Love and Wedding Songs

Indies Scope • MAM 560-2 (2015) – 76:05

Dit is album 6 van een bloemlezing uit de Moravische volksmuziek van het begin van de 21ste eeuw. Moravië, het oostelijke deel van het huidige Tsjechië, maakte in de negende eeuw deel uit van het Groot-Moravische Rijk, maar bleek niet opgewassen tegen de invallende buurlanden. Toch wist de regio haar culturele identiteit te bewaren. Elke cd van de reeks wordt uitvoerig gedocumenteerd, zowel in het Tsjechisch als het Engels. Aangezien de traditie sterk voortleeft in Moravië is de connectie met de muzikale schat uit het verleden ononderbroken en klinkt de muziek bijzonder authentiek. Dit zesde deel focust op een vreugdevolle tijd van het leven: de liefde en het huwelijk. In de negentiende eeuw was een bruiloft een van de belangrijkste ge-

beurtenissen in het leven van een familie. In de rurale regio's van Moravië moesten huwelijksfeesten plaatsvinden vóór het begin van het intensieve werk, maar nooit in de advent en de vastentijd en ook niet in mei, want dat bracht ongeluk. De liederen weerspiegelen vooral de kijk van meisjes of vrouwen op de liefde en het huwelijk, ook al laten zich eveneens mannenstemmen horen. Een aantal universele thema's komt aan bod: de magische kracht van kruiden bij het zoeken naar de ideale partner, de financiële toestand van de ouders en de invloed daarvan op de huwelijksplannen, de weigering om met een oudere man te trouwen, de afwijzing van een kandidaat-echtgenoot, de muizenissen in het hoofd van de toekomstige bruid, de vrees om een oude vrijster te blijven, de vrijgezellenfeesten, de treurigheid van de bruid over de tragische dood van de bruidegom.... Vooraanstaande topmuzikanten, groepen, zangers, zangeressen en koren tillen dit album naar een hoog niveau. Warm aanbevolen aan liefhebbers van authentieke volksmuziek uit Midden-Europa.

René Warny

Antologie Moravské Lidové Hudby - Verbuňky a písně rekrutské

Traditional Folk Music in Moravia – CD 7: Recruiting Songs

Indies Scope • MAM 561-2 (2015) 77:28

Dit is album 7 van een groots opgevatte bloemlezing uit de Moravische volksmuziek van het begin van de 21ste eeuw. Moravië, zeg maar het oostelijke deel van het huidige Tsjechië, maakte in de negende eeuw deel uit van het Groot-Moravische Rijk, maar bleek niet opgewassen tegen de invallende buurlanden. Toch wist de regio haar culturele identiteit te bewaren. Elke cd van de reeks wordt uitvoerig gedocumenteerd in een 20 bladzijden tellend boekje dat zowel in het Tsjechisch als het Engels is gesteld. Aangezien de tra-

Alma TIP

Transalpin

Col legno music, Etcetera Records, WWE 20428) 2015 - 56:55

Wie voeling wil krijgen met wat er leeft aan innovatieve muziek met wortels kan best zijn oor te luisteren bij het Weense label 'Col legno'. Bij hen verscheen onder meer een verrassende schijf van dit kwintet dat zich vooral bedient van strijkers en accordeon, en hun vijf stemmen. Deze laatste worden vooral benut omwille van hun instrumentale meerwaarde, en niet zozeer als tekstdrager, ook al duikt er ook een enkele schitterend wiegeliëd op in 'Mai Maadele, mai Tschuurale'. Zo brengen ze een heel eigen klank waarin ze voluit hun Oostenrijkse bronnen laten samenvloeien met diverse Europese stromingen. 'Sehnsucht' sleurt de luisteraar mee in een nomadisch avontuur, waarin de accordeon ademt in een landschap waar de contrabas uit torent boven de zich verwevende lijnen van de drie violen. Ze scheppen een imaginaire wereld waarin invloeden uit onder meer Marokko, Finland, Estonia,... de Oostenrijkse traditie (onder meer van het jodelen) omhelzen. Bestaande en eigen composities wisselen af met bewerkingen van traditionele melodieën. Voor 'Luce' en het meditatieve 'Fluvius' lieten ze zich inspireren door Bert Breit, terwijl Esko Järvelä en Arvo Pärt impulsen leverden voor Julia Lacherstorfer's 'Finska', één van de violistes in de groep. Met 'Seckauer' keren ze terug naar het wezen en de magie van het jodelen, het tegelijk zingen vanuit een borst- en hoofdregister. In 'Wurzholmer' wordt deze zangtechniek benut om de toonsequensen van dit aan de alpenhoorn verwante instrument te imiteren. En zo volgen diverse taferelen zich op. Associaties met Aranis zijn nooit veraf, getuige 'Im Regent's Park um 12.00'. Met traditionele nummers als 'Tschum Tschum', een archaische polka, of 'Zillertaler Walzer' belandt de luisteraar dan weer onverwachts in zuivere dansrepertoire. Af en toe duikt er een gast op. Zo worden het Marokkaans getinte 'Bazzarah' en de afsluitende Scandinavisch geïnspireerde eflendans 'Tam Tam' mee ingekleurd door de blazers van het vermaarde Federspiel. Halt aan de vooroordelen ten aanzien van de Oostenrijkse folkscene, dit heeft stijl!!

Bart Vanoutrive

ditie nog sterk voortleeft in Moravië is de connectie met de muzikale schat uit het verleden ononderbroken en klinkt de muziek bijzonder authentiek. Voor het repertoire werd mede een beroep gedaan op de talrijke verzamelingen aangelegd door musicologen, lokale leraars, burgemeesters en priesters. Deel 7 bevat niet minder dan 30 rekruteringsliederen. De legerdienst was verplicht voor alle mannen en duurde drie jaar bij de landmacht en vier jaar bij de marine. Niet te verwonderen dat de thematiek van de oorlog, de vreugde bij het afzwaaien, de rouw, het leed en alles wat met het soldatenleven te maken heeft veel stof opleverde voor prachtige ballades. Je hoort dus vooral liederen die worden gebracht door mannenkoren, solozangers en ook wel een vrouwenkoor. De vocalisten worden bijgestaan door uitmuntende muzikanten die ons vergasten op heerlijke instrumentale begeleiding en dansen, met van die typisch Oosteuropese virtueuze viool-, klarinet- en hakebordpartijen en opwindende tempowisselingen. Uiteraard komt ook de verbunk aan bod, de karakteristieke Moravische dans die op de UNESCO-lijst staat van het immateriële culturele erf-

goed van de mensheid. De koor- en solozang is van uitzonderlijke kwaliteit. Pure traditie van de bovenste plank.

René Warny

Deltu Pevarlamm

Deltu is de 2de cd van de Bretoen Konogan an Habask. In 2011 startte hij een soloproject op die hem in november 2012 de cd D'ar Pevarlamm opleverde. Pas daarna, in 2013, werd de groep Pevarlamm formeel gevormd. Als oud-lid van Bagad Kemper is Konogan an Habask een virtuoos op bombarde, binou, uilleann-pipes en low whistles. Op

een onovertroffen wijze lijken de technische mogelijkheden van zijn instrumenten als een varzelsprekendheid te hanteren. Zelfs mensen die het wat minder hebben voor bombardie of binou kunnen hier proeven van een het brede scala aan mogelijkheden, improvisaties. Het zijn stuk voor stuk finesses die mij echt aangripen. Konogan an Habask is super omringd door een groep die functioneert als een geoliede mechaniek met Erwan Volant (bas), Gabriël Faure (viool), Jérôme Kerihuel (percussionist die o.a. bij Dan ar Braz en Didier Squiban speelde) en Thibault Niobé (gitaren). Naast het sterke instrumentale werk laat de groep zich accentueren met een fijne zang die Elsa Corre op een niet te versmade wijze vertolkt. Ze sloot zich aan bij deze formatie en gaf een nieuw elan aan het project. Haar stem wordt omschreven als jonge stem van het hart en geeft een unieke stempel op alle liederen. Pevarlamm maakt zich redelijk uniek. In Deltu weet deze groep als geen ander de luisteraar zonder enige moeite mee te nemen over de landsgrenzen heen door gebruik te maken van hun roots. Het Kel-

tisch repertoire doorkruist probleemloos Bretagne, Ierland, Asturië en Galicië. De groep brengt een coherent geheel dat een duidelijk muzikale smaak presenteert. Ze geven je hier een groot overzicht van de Keltische muziek. Bij zowel traditionele tunes, eigen werk en zang krijg je telkens de indruk dat deze mensen alle muziek met een grote souplesse op gelijkwaardig hoog niveau vertolken. Dat de Bretoense muziek leeft is een understatement. Pevarlamm lijkt hier wel de link te vinden tussen alle Keltische verwanten. Misschien houden zich er aan ambassadeur van de Keltische muziek. Daarbij bruist Pevarlamm van energie en heeft een groovy sound. Maar tijdens de muzikale lyriek en zang ben je tijdens een kleine adempauze toch weer verrast door muzikale en esthetische interpretaties. Tijdens de hele cd blijf je voortdurend dynamiek ervaren. Het is dan ook niet te verwonderen dat Deltu beloond werd met de prijs voor beste cd 2016 door LeTelegramme.fr 2016.

Dirk Fraeyman

Decker-Malemprés Chansons pour Oreilles Averties

Homerecords.be – 4446136 (2015)
60:13

Na 'Codicille 2013 – Chanson populaire en Wallonie', het doorgaans goed onthaalde album met cramignonliederen uit het Luikse, brengt Decker-Malemprés nu een opus uit met ondeugende liedjes, een beetje in de trant van het Antwerps Liedboek, maar dan uit de Franstalige traditie. Malemprés staat in het meervoud, want het duo is een trio geworden: naast Rémi Decker (gitaar, barjo, doedelzak en zang) en Marc Malempré (zang, viool, doedelzak, fluit en tweet) zingt nu ook Tania Malempré met veel overgave en bezieling mee. Deze razzangeres heeft trouwens meer dan een pijl op haar boog, want ze is ook actief in de theater- en danswereld. Deze drie talentrijke artiesten brengen op dit album veertien liederen en vier instrumentaalstukjes. De teksten komen zowel uit het gemeengoed (Frankrijk, Wallonië en Canada) als van dichters en auteurs uit de 16e tot de 19e eeuw. Ook hedendaagse composities komen aan bod, zoals een moordlied van Georges Brassens en een werk van de Bretoense dichter Bertran Obrée over een lesbisch meisje. Voor de melodieën van de liederen gebruikten Decker-Malempré zowel traditioneel materiaal als eigengemaakte composities. Voorwaar een aantrekkelijk album met bewaarde zangpartijen en sobere, doch knappe instrumentale aankleding en een aanhoudend ludieke aanpak. 'Chansons pour Oreilles Averties' is dus een programma van pikante Franse liedjes, soms heel suggestief, maar nooit platvloers. Het trio begeeft zich op het pad waar verboden vrucht, erotische fantasieën, gewaagde dubbelzinnigheid, onvoldane verlangens, dierlijke instincten, vreemdgaan, bedrog, vieselijk genot en meer van dat fraais elkaar kruisen. Kortom een theater waar Cupido, Aphrodite, Venus en Sappho het hoge woord voeren. Een verwittigd oor is er twee waard.

Redactie Folk

Hans Mortelmans & Groep Wandelpaden

Wild Boar Music – WBM 21127 (2015)
45:08

Hans Mortelmans is goed bezig, ook op deze 'Wandelpaden'. Naast vertalingen van een Engelse traditional en een lied van Renaud zijn alle songs op dit album van zijn hand. Hij vertelt ons over liederen en muziek die als een rode draad door een mensenleven lopen, over ronselaars die in het 19^e eeuwse Engeland dorpen en steden afschuimden om jongelingen met zachte of iets minder zachte dwang in te lijven in de oorlogsvloot, over iemand die, ontgoocheld over de oppervlakkigheid van de samenleving, alles achterlaat en torenwachter wordt, over stakende vrouwen in een Bretoense sardienfabriek, over de bedrijlige praktijken van gewiekste zakenlui, over de virtueuze Argentijnse gitarist Oscar Aleman, over een goedmenende vader die zijn zoon een hoop wijze raad voor het leven meegeeft, over het niet altijd rooskleurige bestaan van een politiemans, over de lotgevallen van een kamperend gezin, over de vreugde om nog eens in zijn geboortedorp te vertoeven, over de liefde voor de poëzie en het vergankelijke van het bestaan. Hans Mortelmans kruidt dit alles met een gezonde dosis humor en zelfrelativering in knappe poëtische teksten en hanteert daarbij een sappig Wommelmans dialect. Maar een zanger is een groep. De muzikale omlisting is er dan ook eentje om u tegen te zeggen. Vooreerst Mortelmans zelf die vaardig en swingend omgaat met gitaar, ukulele, tres, accordeon en concertina! En zijn begeleiders vervolledigen de sound op contrabas, slagwerk, klarinet, gitaar en achtergrondzang. Resultaat: zeer genietbare muziek die baadt in swingjazz, folk en latino. Uiteraard is ons aller grote voorbeeld, Wannes vdV, nooit veraf. Het schijfje zit in een sober, maar leuk en milieuvriendelijk kartonnen hoesje en de teksten bevinden zich op de website van de liedjesmaker.

René Warny

Dzougal Enfachinaires

AEPM- 16/01 (2015) – 48:18

Er zijn van die cd's die je van bij de eerste noot bij de keel grijpen en waarvan je weet: dit zit goed. *Enfachinaires* van Dzouga is er zo een. Dzouga, dat zijn Laurence Dupré en Olivier Wely, twee violisten die het traditionele repertoire uit de Auvergne en de Limousin ontsluiten en op een levendige manier updaten. *Enfachinaire* betekent zoiets als magiër, bezweerder en die kwaliteit bezitten de twee knappe Franse muzikanten.

Twee violen, twee stemmen, wat voertpercussie, meer gebruiken ze niet en toch weten ze de liefhebber van (h)eerlijke volksmuziek in de ban te houden. Daartoe moet uiteraard aan een aantal voorwaarden voldaan zijn: vakmanschap, afwisseling, respect, vindingrijkheid, charme, ontroering. Wel, daarin slagen ze met verve. Niet alleen beheersen beide strijkers hun instrument volledig, ze halen ook het hele arsenaal aan mogelijkheden naar boven om constant te boeien: zinderend unisonospel, aantrekkelijke tweestemmigheid, heerlijke vleugjes pizzicato, meeslepende combinatie akkoorden/melodie... Ook vocaal komen ze behoorlijk uit de hoek, zoals in de *Bourrée à Solomagne*, die ze opsmukken met vrolijke onomatopoeën en in *La Fille d'un Fermier*, gezongen door Olivier Wely. Voor het dansrepertoire grasduinen ze in de rijke muzikale traditie van Centraal-Frankrijk, met de obligate dosis bourrées, de dans bij uitstek aldaar. Maar ook sprankelende schottisches, charmante walsjes, denderende polka's en bekoorlijke mazurka's passeren de revue. Al bij al een keuze die getuigt van prima smaak en diepe eerbied voor de wonderbaarlijke schat aan melodieën die stukje bij beetje werden geboetseerd en overgeleverd door generaties spelemannen. Over de oorsprong van de stukken verschaft het inlegboekje trouwens uitvoerige info. Kortom, een grandioze cd die voor eindeloos muzikaal genot zorgt.

René Warny

Bonénès-Hamon & Invités

TIP

Daou Don Dañs

Paker Productions, Xango Music Distribution, 019 2016 – 44:44

Sinds de eeuwwisseling zijn het duo Steven Bodénès (bombarde en zang) en Sylvain Hamon (doedelzakken) in Bretagne felbegeerd om Fest-noz evenementen op te luisteren. Sinds een vijftal jaar vonden ze ook aansluiting met de ondertussen prominent aanwezige gitarist Thibault Niobé en ontwikkelden ze een speciale interesse voor het repertoire van verzamelaar Loeiz Ropars (*1921), die gefascineerd was door de toenmalige dans- en

zangpraktijk in de Finistère en mee aan de wieg stond van de revival in de 50-er jaren. Ook een baslijn, vakkundig gelegd door Julien Le Mentec, blijkt een meerwaarde te zijn, bij het arrangeren van de basismelodieën. Af en toe versterkt een Schotse *claire caisse* de ritmepartij. Voor dit oeuvre, dat in het bergachtige gebied sterk geschoeid is op een zangtraditie, vonden ze tenslotte de ideale stem bij Rozenn Talec, die er ook vanuit haar familiale geschiedenis mee vergroeid is. Veel van de verhalende liederen behoren niet tot de wereldliteratuur, hun functie bestaat nu eenmaal in het begeleiden van de dans. Toch ontbreken ook hier niet de thema's van liefde, de gruwel van de oorlog. Zo is er 'Ton Paotred Plonevez' bijvoorbeeld, of het de nog aangrijpender gavotteset 'Konkried Plonevez'. 'Marivonig' dat een heel aardig duetlied biedt met Bodénès, waarop verder instrumentaal gevarieerd wordt in het volgende nummer. Naast de tetsong voorzag ze ook de afsluiter 'Jilgodenn' van een zelfgeschreven tekst, waarin ze de andere muzikanten vergast op een zachte bolwassing. Eerder dan een duo plaat met gastmuzikanten groeide dit project uit tot een volwaardig groepsgebeuren, waarbij iedereen wezenlijk bijdroeg aan het realisatieproces, met een stevige akoestische sound die je vastgrijpt als resultaat!

Bart Vanoutrive

Old Salt

TIP

Up River Overseas

Appel Rekords, APR1369 2016 – 45:28

Ze ontmoeten elkaar in 2013 op een folkfestival in Slovenië en sloegen massaal aan het jammen. Geleidelijk ontwikkelde zich een vaste bezetting met vertegenwoordigers uit de VS (Dan Wall, zang, banjo en viool), Zweden (Anton Teljebäck, vijfsnarige altviool), Schotland (Dave Barfoot, percussie) en eigen land, Lotte Remmen (viool), Johannes Wannyn (gitaar) en Lara Rosseel (contrabas). Deze laatste verzorgen mee de immer aanwezige koorzang, in

uitgekiend evenwicht met de 'leidende' stem van Wall. De grondlaag is ontegensprekelijk deze van de Amerikaanse folk, met onder meer invloeden uit New Orleans en de Appalachia. Deze wordt vervolgens bestreken met diverse Europees getinte laagjes en leidt tot een akoestische energieboom, waarmee ze al een tijd niet alleen de straten meer mee onveilig maken. De Engelstalige liedteksten, deels traditionals, deels van de hand van Dan Wall, en instrumentale inkleuring vinden bij hen een evenwichtige balans. Intermezzo's tussen de strofes krijgen dan ook de nodige ruimte. Wall beschikt over een stem en aplomb die zich perfect leent om zich in blues-registers te begeven. Het technisch meesterschap op hun instrumenten is adembenemend, terwijl ze nog meer verbluffen door de manier waarop ze die vervolgens met elkaar laten interageren. Een van de sterktes in hun arrangementen vormt daarenboven hun spel met dynamiek, waarbij nummers wel vaker heel sfeervol (intimistisch) op gang worden getrokken om vervolgens uit te breken. Getuige bijvoorbeeld de intro's in het poëtische 'Lay Low' of 'Wayfaring Stranger', tenslotte terugvloeiend op soms heel introspectieve finales. In een live-atmosfeer opgenomen, ademt dit album leven. Geen gelegenheden dus om je te vervelen!

Bart Vanoutrive

Stefaan Tubex Songs for the bookshelf

Montale media – NUR 303 (2016)

35:24

'Een boek en Engelstalige cd over dromen, twijfelen, koesteren, falen, aarzelen en weer verder dromen', zo staat te lezen op de kaft van het liggig boekje waarin dit schijfje steekt. Stefaan Tubex is ambtenaar bij de Vlaamse Overheid waar hij instaat voor stadsprojecten. Op een dag voelde hij dat hij in een gedicht alles anders kan zeggen dan het in werkelijkheid is. Van het een kwam het ander en zo schreef hij tien intimistische songs bijeen. Zijn aanpak doet wat denken aan de vroege Leonard Cohen: lazy melodieën op bijna fluistertoon voorgedragen. Hij begeleidt zichzelf op gitaar, piano, mellotron, chamberlin,

maar kreeg ook muzikale steun van Nils De Caster (viool, piano, mandoline, pedalen lapsteel), Michiel Van Damme (extra gitaarpartijen), Yves Meerschaert (piano) en Lies Poignie (samenzang). De mixing lag in handen van John Wood uit Schotland, die ook albums produceerde voor Nick Drake en John Martyn. En Kevin Van Wouterghem zorgde voor fraaie illustraties.

In het boekje staan de teksten en akkoorden netjes afgebeeld en wordt elke song voorafgegaan door proza of gedichten die wat context verschaffen over de genese van de liederen of er een Nederlandse vertaling van bieden. Thematiek: blijven gaan voor schoonheid, dromen waarmaken, bomen vellen om meer licht te krijgen, iemand wakker dromen en volledig inpalmen, woede tegen het leven, de wereld wist het even niet meer, schrijven om te vergeten wat niet mag vergeten worden, hinderlagen leggen voor zichzelf, zichzelf wegcijferen om conflicten te omzeilen, het leven opwachten maar vergeten dat je het lang geleden al ontmoette, hij hield van haar een beetje veel te veel, en zij hield van hem, alleen veel te veel in beetje. Songs for the bookshelf: tien slepende, ingetogen, zuchtende liederen én een droom die voor Stefaan Tubex in vervulling gaat.

René Warny

Marilis Orionaa La destinada

Armugalh, Darenia, 176405 2016

40:38

Na 'Damn' was het tien jaar wachten op een nieuw album van Marilis Orionaa. Deze dichteres-zangeres uit de Béarn, 'lo pais de las cantas', zingt in de streekeigen rijkversierde stijl, vol arabesken en 'floriturats'. Met een scherpe vibratostem evocert ze de zangstijl die de herders eeuwenlang benutten om hun vee te roepen en met elkaar van te communiceren. Haar breed stemregister, soms zacht murmelend, dan weer haast schreeuwend, blijft haar handelsmerk. Haar gedichten zijn hard doorwerkt, en bijgevolg geen kattenbelletjes. Het is de syllabische rijkdom van die bijna verdwenen taal die haar fascineert, het

Occitaans dat van binnenuit in haar zingt. Bij deze trobairitz staat ditmaal het thema van de lotsbestemming centraal, en hoewel enige ironie altijd achter de hoek wenkt, lijken haar teksten iets meer gelouterd en optimistischer. Voor één nummer ('Non sèi perqué') grijpt ze terug naar een bewerking in het Gascon van een gedicht van Victor Hugo, eerder op muziek gezet door Georges Brassens. Sinds haar eerste full-cd 'Ça-I !' (1996) laat ze zich nog steeds omringen door gitarist Olivier Kléber-Lavigne en percussionist Nicolas Martin-Sagarra. Zij vullen de verhalen aan, met eigenzinnige gitaarpartijen, soms in heel mooie solo-momenten, of dan weer vrij doorheen de zanglijn golvend en een percussie-meester die met een heel arsenaal aan tamboerijnen, trommen, rinkelbelle-tjes... nu eens heel subtiel, dan weer heel overtuigend zijn plaats te kennen geeft in steile crescendo's. Toch blijft de instrumentatie ten dienste staan van de stem, de stem ten dienste van de taal, en de taal ten dienste van de poëzie. Dat alles ademt magie! ☺

Bart Vanoutrive

foto:rr

Sfeerbeeld van een van de vele optredens van Jazz-Madd

Jean Van de Schueren (1952), organisator van Jazz-Madd en gekend als leraar gitaar op de muziekacademie in Gooik, programmeert verschillende muziekpareltjes voor het publiek aan de Dender en ruim daarbuiten. Jean Van de Schueren studeerde klassieke gitaar aan het Brussels Conservatorium en daarnaast ook Spaanse gitaarmuziek in Alicante en in Cordoba. Hij was ook finalist van het *Concorso Internazionale di Chitarra Classica in Alessandria (Italië)* en volgde meesterkursussen bij José Thomas, Alirio Diaz en John Williams. Dankzij zijn ruime muziekkennis is hij de ideale programmator.

Kijker

**Meer dan
alleen maar
jazzmuziek**

Jazz-Madd is in omstreken Ninove, Aalst en Denderleeuw uitgegroeid tot een begrip in jazzmiddens en de vzw staat garant voor een fijne avond in een gezellige sfeer met jazz van hoge kwaliteit. Maar uiteraard bieden ze meer dan enkel jazzmuziek. Zo experimenteert Jazz-Madd ook met Zuiderse muziek, folk en singer songwriting. Dus ook de folkiefhebber kan zeker verschillende concertjes meepikken.

Wat kan je in het najaar allemaal ontdekken en verwachten bij Jazz-Madd?

TCHA-NATHAN-VILMOS

Nathan Daems vroeg Tcha Limberger vorig jaar voor zijn Grieks-Turks zigeunerproject, het Nathan Daems Karsilama Quintet. Er was direct een klik en de twee spelen sindsdien meer en meer samen in verschillende gelegenheidsbezettingen. Hun passie voor meer oriëntaals klinkende zigeunerstijlen uit de Balkan sijpelen soms zelfs door in hun jazz gigs, net zoals ze naast de 'oldschool swing' ook een grote liefde voor de manouche zigeunerstijl delen. Voor deze gelegenheid brengen ze de fenomenale Hongaarse contrabassist Vilmos Csikos met zich mee om het geheel ruw én subtiel aan elkaar te rijgen.

» Zaterdag 26/11/2016	20u	't Kasteeltje Stationstraat 7	Denderleeuw
» Zondag 27/11/2016	11u	Bathyscaaf Meuleschettestraat 74	Aalst
» Zondag 27/11/2016	19u	Academie MWD Parklaan 13	Ninove

DAVID THOMAERE TRIO

David Thomaere Trio is Davids speeltuin waarin hij op zoek gaat naar een eigen sound en de eigen composities in hun puurste vorm kan brengen. Samen met bassist Felix Zurstrassen (1987) en drummer Antoine Pierre (1992) vormt David Thomaere (1988) een energiek trio dat door de vlotte, melodische lijnen en de opzweepende ritmes zowel de eerste jazzproever als de getrainde luisteraar vlot binnen gidst in de muziek. Eigen nummers wisselen af met standards en arrangementen van popnummers. Invloeden van hedendaagse jazz, klassieke muziek, pop en hiphop sluipen speels binnen in het unieke klankuniversum van dit trio. ◉

» Zaterdag 17/12/2016	20u	't Kasteeltje Stationstraat 7	Denderleeuw
» Zondag 18/12/2016	11u	Bathyscaaf Meuleschettestraat 74	Aalst
» Zondag 18/12/2016	19u	Academie MWD Parklaan 13	Ninove

Tijdig reserveren is dus de boodschap! Bij info@jazzmadd.be of sms 0495 12 14 47

www.jazzmadd.be

Wil je adverteren in Folk?

Alle informatie over het magazine vind je op www.folkmagazine.be

Amateurkunsten in de lift

Kunstparticipatie in de vrije tijd blijft populair

Amateurkunsten zit in de lift. Dat bewijst het recente onderzoek *Snapshot amateurkunsten*. Opvallend is dat 6 op de 10 jongeren amateurkunsten beoefent en ook niet-Westerse jongeren in hun vrije tijd vaak dansen, schrijven, muziek maken, schilderen, zingen of toneel spelen. Verder blijkt dat ook leerkrachten, meer dan de gemiddelde werkende bevolking, een creatieve hobby uitoefenen.

Onderzoek naar amateurkunstenbeleving in de vrije tijd is niet nieuw. De 9 steunpunten voor amateurkunsten – Muziekmozaïek, Centrum voor Beeldexpressie, Creatief Schrijven, Danspunt, Koor&Stem, KUNSTWERKT, OPENDOEK, Poppunt en Vlammo – zetten hier samen met koepelorganisatie, het Forum voor Amateurkunsten, al langer op in.

Dit recent onderzoek leverde enkele opmerkelijke resultaten op. Terwijl het aandeel kunstbeoefenaars de afgelopen 10 jaar gemiddeld genomen lichtjes op en neer gaat, stijgt het percentage in de oudste leeftijdscategorie. Ook de jongste leeftijdsgroep van 15 tot 18 jaar beoefent meer kunst in de vrije tijd dan in 2004. Muziek maken zit in de lift bij zowat alle leeftijdsgroepen.

Andere opvallende evoluties doen zich voor in de manier waarop amateurkunstenaars zich organiseren. Bij muzikanten neemt niet alleen de beoefening in clubverband af, maar ook die met vrienden. Opvallend is nog dat multimedia en zang het vaakst in gezinsverband worden beoefend.

Het onderzoek naar cultuureducatie bij secundaire scholieren brengt cijfers aan het licht over de relatie met het deeltijds kunstonderwijs. Jongeren volgen er vooral lessen beeldende kunst, klassieke muziek en woordkunst. Op de vraag of stoppen met het deeltijds kunstonderwijs ook betekent dat ze stoppen met actieve kunstbeoefening, stelden de onderzoekers vast dat bijna de helft van de jongeren een instrument blijft bespelen, een derde blijft

beeldende kunst beoefenen en een vierde gaat verder met toneel spelen. Leerlingen die dans en klassieke muziek volgen zijn het meest gemotiveerd.

De onderzoekers stellen bijna voor alle kunstdisciplines even hoge actieve kunstdeelname vast bij jongeren van niet-Belgische afkomst dan bij jongeren van Belgische afkomst. Vooral dans is populair. schrijven, elektronische muziek, beeldende kunst, zang, ... zijn aantrekkelijk voor jongeren van niet-Belgische herkomst. Dit in tegenstelling tot receptieve cultuurdeelname waar jongeren met roots in Turkije,

Marokko of het Midden-Oosten beduidend minder participeren. De laatst genoemden zoeken of vinden minder snel aansluiting bij een academie, een ander lesverband of vereniging. Zij komen vaker samen met leeftijdgenoten en maken samen artistieke creaties.

Uit de nieuwe onderzoeksdata blijkt dat het ouderlijk milieu bepalend is.

75% van de personen die een creatieve vrijetijdsbesteding uitoefenen, heeft ouders die dat ook deden toen zij jong waren.

Naast de thuissituatie is de school in grote mate bepalend voor de manier waarop kinderen en jongeren tot cultuurdeelname worden aangezet. Driekwart van de leerlingen (middelbaar onderwijs) geeft aan dat er tijdens of buiten de lessen tijd wordt gemaakt om aan cultuurparticipatie te doen. In de eerste graad worden leerlingen vaker aangezet om actief aan cultuur te doen dan in de tweede en derde graad van het secundair onderwijs. De leerkrachten zelf zijn

foto: © Bart Denolf

in hun vrije tijd ook actief met kunst bezig. 1 op 3 van de bevraagde leerkrachten is met film, multimedia en fotografie bezig, maar ook theater en zang zijn populair.

Het Forum voor Amateurkunsten is tevreden met de resultaten. Kunstbeoefening in de vrije tijd blijft populair. Bovendien verbindt kunstbeoefening mensen met elkaar. "Een factor die van onschatbare waarde is in veranderende tijden". De sector grijpt de resultaten aan om verdere samenwerking met het deeltijds kunstonderwijs uit te diepen en leerkrachten nog meer te inspireren om leerlingen creatief te begeisteren.

Het integrale onderzoek kan je downloaden op www.amateurkunsten.be > kennis & expertise > onderzoek.

Redactie Folk

Wim te Groen

Folk op piano

Is het gras groener aan de overkant?
Een praatje over de schutting met balfolk in de hoofdrol.

Na een tijdje dansend in de balfolk te duiken, zowel in België als Nederland, ontmoette ik een eerder zeldzame eend in de bijt: Wim te Groen. De uit Nederland afkomstige pianist speelt balfolk op piano. Getriggerd door zijn intimistische, sobere, maar diepgaande composities mocht ik hem interviewen voor een balfolkconcert in maart in Wageningen. Wim te Groen, een jonge dertiger, groet mij wat onwennig in de bar van de zaal. Een tikje verlegen Nederlander, het bestaat.

Ik confronteer hem met een aantal uitspraken als:

"Snelrijzende ster met op korte tijd indrukwekkend zelf-gecomponeed balrepertoire"
"De zoete Nederlander die zelfs de Belgen weet te bekoren"
"Een Nederlandse pianist die de gevoelige snaar van velen (zowel man als vrouw) raakt."

Hij geeft toe dat hij een gevoelsmens is en het mooiste compliment dat je hem kan geven is dat mensen ontroerd raken door zijn muziek. Dat wil hij bereiken. Hij is romantisch, maar brengt ook pijn, fragiliteit en eenzaamheid. Een groot scala van emoties. Bijna alle nummers, ook de blije nummers, hebben een gedragen onderlaag. Hij bespeelt de piano op zachte wijze en kan overgangen van gavotte de l'avenue naar wals en andere naadloos doen overgaan zonder de spanning te breken.

foto © OK

Wim groeide op in Friesland. Zijn ouders zijn beiden muzikaal aangelegd en hij moest op les op zijn zesde. 1 jaar klassieke piano en 1 jaar keyboardopleiding zag hij op die leeftijd niet zitten en dus stopte hij maar. Wel kroop hij stiekem achter de vleugel als er niemand thuis was en oefende verder. Hierbij waren Chopin en Beethoven zijn grote voorbeelden. De Mondscheinsonate van Beethoven pakte hem helemaal in en sindsdien laat hij de piano niet meer los. Later probeerde hij ook popmuziek na te spelen en begon al snel met componeren.

Vanaf 16 jaar improviseerde hij meer en meer. En volgde, dit keer gemotiveerd, 3 jaar klassieke pianoles. Wim was 22 en ontmoette een zangeres die een pianist nodig had. Zo startte hij zijn eerste composities voor publiek. Samen werkten ze een viertal jaar. Hij componeert verder ook voor theaterproducties, waar hij vrij ritmes kan los laten. Bij danscomposities volgt hij de ritmes, maar kan toch stoppen. Interacties met de dansers en het publiek geven een mooi cachet.

Nieuwsgierig vraag ik hem hoe de link met balfolk eigenlijk gekomen is. Wim begon met stijldansen op zijn vijftiende. Tot 23 jaar was hij daar heel actief mee bezig en zeer toevallig is hij op een festival in een tentje gerold waar balfolk werd gespeeld en gedanst. Een paar workshops verder is hij balfolk gaan dansen omdat hij dit zo anders en tof vond. Na zes jaar balfolk dansen en beleven groeide de zin om ook hierin zelf muziek te maken en te spelen. Op een klein huiskamerbal speelde hij dan voor het eerst zijn eerste composities in de hoop dat er iemand het mooi vond. Zo startten de composities in de balfolk in 2014 met een eerste optreden in Amsterdam voor 150 man.

Hij bekent in zijn muziek romantisch, mysterieus, dissonant en een beetje donker te zijn. Hij wil dit ook verder uitbouwen. Hij houdt

van opbouw: klein beginnen, opbouwen tot een climax, ontploffen! En dan weer terug. Hij bouwt vaak mooie spanningsbogen op die weinigen onberoerd laten en speelt met kleuren en emoties.

Wim te Groen is geen zelfverzekerde arrogante Nederlander. Integendeel. Als je hem wat observeert voor tijdens en na zijn concert, dan herken je het volgende: stressvol voor het concert, geen grote woorden of aankondiging bij de nummers (de muziek spreekt voor zich). Een bomvolle, luidruchtige zaal speelt hij vanaf de eerste noten plat. Het publiek gaat de stilte in... Wim speelt helemaal opgaand in zijn muziek, zijn dans. Soms heb je wel het gevoel dat zowel de dansers als de muzikant 'weg' zijn, in een cocoon van *good feeling* waar je soms kippenvel en tranen van in de ogen krijgt. Wim kijkt dan verbaasd naar het publiek als hij een stuk heeft gespeeld. Hij is nog steeds verrast dat hij mensen kan bekoren met zijn muziek met een verwondering in zijn ogen: "jullie vinden mijn muziek leuk?". Hij lijkt nog steeds niet overtuigd dat hij mensen kan bekoren. Zijn bescheidenheid siert hem, maar is eigenlijk niet helemaal terecht.

Waarom nog geen cd?

Wim te Groen heeft thuis een vleugel uit 1890 staan. Een Berdux München met een prachtig geluid. Deze klankkleur op cd zetten lukt momenteel nog niet. Digitale piano-opname vind hij niet sterk en goed genoeg om mee uit te pakken. Studio-opnames zijn hem bovendien zo vreemd en de kille zakelijke sfeer en de korte tijd die je daar hebt, weerhoudt hem ervan om daar te gaan opnemen. Eigenlijk heeft hij nood aan een gezellig huiskamertje om te kunnen spelen op een goede vleugel met goede opnameapparatuur. Hij is zo'n gevoelspeler dat hij momenteel nog niet ontspannen kan opnemen als er mensen bij zijn of als er tijdsdruk heerst.

Je merkt in zijn muziek dat hij zowel danser als muzikant is.

Een groot voorbeeld voor Wim is Simeon Ten Holt (Nederlandse componist van pianomuziek). Zoals onder andere Canto Ostinato (Wals in 10/8) inspireerden hem (en nog) om te komen tot zijn eigen composities. Wim heeft een voorkeur voor onregelmatige dansen. Hij vindt het heerlijk om gekke ritmes te horen, te spelen, en dissonantie te creëren. Hij houdt niet zo van het rechte paadje. Hij vindt het niet evident om vooraf alles te bepalen en te laten gebeuren. Er is de nood om af en toe eens uit de band te springen, te laten klinken en botsen. En dat hoor je in heel veel van zijn muziek.

Zijn repertoire

Naast heel wat mazurka's (ook eentje in 13 tijden) speelt Wim ook walsen in regelmatige- en onregelmatige tijden, scottish (ook 1 in onregelmatig ritme), gavotte de l'aven en meer. Meer dan voldoende om een folkbal met stijl vol te spelen. Je merkt in zijn muziek dat hij zowel danser als muzikant is. Hij is de man die in zijn muziek het ritme goed kan behouden zonder de muzikaliteit te verliezen.

Dromen over 5 jaar

Hoopt om in België en Frankrijk op te treden in mooie, intieme zalen. Hij droomt er ook van om vb. samen met Aurelien Clarenbeau eens samen te spelen en om een cd te kunnen maken, eventueel samen met beelden. Muziek is in het leven van Wim ontzettend belangrijk. Hij hoopt dat de muziek zich blijft triggeren, naast zijn werk als webdeveloper waarin ook creatief gewerkt wordt. Benieuwd naar de man achter de muziek? Dan kan je hem voor het eerst al aan het werk zien op vrijdag 4 november in Herk de Stad. Een primeur voor België.

Balfolk met Wim te Groen, even anders, maar echt de moeite waard, als je het mij vraagt!

Dominique Verhelst

Wim te Groen: Uniek balfolk op piano

Benieuwd naar de muziek?

Dan kan je al even proeven via

- » <https://www.youtube.com/watch?v=YU3QCluB25M>
- » <http://music.guillome.nl/balfolk/Mooiste%20opnames/Eerste%20Mazurka.mp3>
- » <http://music.guillome.nl/balfolk/Mooiste%20opnames/Walse%20Walse.mp3>
- » <http://music.guillome.nl/balfolk/Mooiste%20opnames/Walzmotion.mp3>

folk TIP**Merkwaardig muzikaal sprookje****Er was eens in Pamel...**

Wie heeft in zijn schooltijd niet kennis gemaakt met *Peter en de wolf*, de magistrale symfonische vertelling van Sergej Prokofiev?

Hubert Biebaut, destijds eerste hoornist van het Nationaal Orkest van België dacht dat rond een legendarische figuur uit het Pajottenland ook wel iets moest te doen zijn en hij engageerde de jonge klassieke componist Ward Opsteyn om een muzikale vertelling te schrijven rond de merkwaardige figuur van de *Dikke van Pamel*. Opsteyn schreef een partituur waarin weliswaar hedendaagse klassieke patronen worden gehanteerd, maar waar ook volkse melodieën en zelfs snuifjes blues op de notenbalken staan. Walter Evenepoel (Arjaun), auteur van volkse verhalen en liederen, schreef het libretto en laat naast acteurs van vlees en bloed ook stangpoppen op het podium verschijnen!

Het Gabriëli Koperensemble, sopraan Annelies Meskens, een heleboel zangertjes en acteurs van de Academie voor Muziek, Woord & Dans (Ninove, afdeling Roosdaal) en acteurs van Tejauter 't Kerrekot brengen dit muzikale epos in **wereldpremière op zondag 20 november** (11u en 19u) in de schouwburg van GC Het Koetshuis in Strijtem Roosdaal. **Toegang: € 5**

Reservatie: GC Het Koetshuis, 054 89 49 00, info@koetshuisroosdaal.be.

Festival Dranouter

[Deel 2]

Vervolg van pagina 23 ▶

Het belang van scouting en showcases in het buitenland

Voor de scouting in het buitenland dienen zich heel wat beurzen aan. Vaste stek voor Dranouter is alvast Womex, dat vorig jaar in Hongarije plaatsvond.

"Dat is altijd heel leuk, naar mooie steden reizen en goeie muziek horen en je doet er toch altijd wel inspiratie op. Tenslotte krijg je er de kans de bands die je leert kennen op het podium aan het werk te zien. Enkele groepen werden ook dit jaar vanuit de Womex-ervaring geprogrammeerd."

Daarnaast zijn er nog heel wat showcase festivals, Schotland is heel actief in het promoten van hun muzieksce­ne en er leeft ook ontzettend veel goeie muziek. Ieder jaar tijdens Celtic Connections doen die een focusweekend waar je terecht kunt om vooral de Schotten aan het werk te zien. Er is daar ook iedere keer een gastland aanwezig. Schotland vormt de kern, maar dit jaar zat Frankrijk er ook in met een aantal interessante Franse bands die ze ook proberen te promoten. In Engeland is er EFEX, wat ook voor Vlaanderen een mooi verhaal kan worden, omdat we daar nu een partnership hebben kunnen bekomen met tussenkomst van het Muziekcentrum Vlaanderen. Dit jaar vertegenwoordigen Trio Dhoore, Wör en Surpluz ons land op dit oktoberfestival in Bury, niet onbelangrijk voor de internationale uitstraling van die groepen. *"EFEX is heel belangrijk als instrument om er vanuit Folkforum mee naar buiten te komen en te bouwen aan het idee en het geloof dat er een breder, internationaal parcours mogelijk is voor Vlaamse folkbands. Dit overstijgt en versterkt de primaire doelstelling om de folk in Vlaanderen zelf verder uit te bouwen."*

"Folkforum gaat dat niet zelf doen, maar wil wel ondersteunend zijn naar de lokale werking van ondermeer de bestaande clubs, naast het activeren van de culturele centra. Misschien moet ze zelf eens een goed showcase-evenement organiseren, zoals platenlabels, andere genres of platenlabels of boekingskantoren dat doen en op die manier de groepen verkocht krijgen aan de culturele centra, want die programmatores komen niet naar de clubs luisteren. Er bestaat een ontzettend mooi muzikland-

schap dat - op een paar uitzonderingen na - totaal genegeerd wordt door de culturele centra. Er zijn er weinig die een consequente folkprogrammatie hebben. Zij krijgen behoorlijk veel overheidsmiddelen, en hoeven niet de facto winstgevend te zijn. Zij moeten dan ook investeren, dat is hun maatschappelijke plicht, in lokaal talent, en niet enkel in de theatertroups van 'de zoveelste Monza', die nog eens akoestisch gaat. Dat mag allemaal, het is fantastisch mooie muziek, maar ik vind niet dat de middelen daarnaartoe moeten gaan, dat is geen investeren in cultuur, maar gemakkelijk centen draaien. Het is belangrijk dat je probeert goed te zien wat er leeft en mogelijk is, dat je niet enkel op de cd's afgaat maar ook het live-vermogen van een band leert kennen. Uiteindelijk zijn we een festival, iemand die geen folkmuziek liefhebber is wordt niet overtuigd door hoe de cd klinkt, maar door hoe het optreden is. Een echte folk­liefhebber kan daar doorheen luisteren, als het optreden wat minder is kan hij toch nog wel de muziek smaken, maar om iemand warm te maken voor de muziek moet je goeie livebands hebben. Ook de reputatie en feedback van de collega's is daarbij belangrijk."

Ook tijdschriften bewijzen hier alsnog hun nut. Voor Bavo is de referentie bij uitstek uiteraard het Engelse fRoots, omdat die een groot wereldmuziekaanbod vertegenwoordigen en nauwgezet de Britse scene volgt. Ook Tradmagazine vindt hij terug iets meer hebben. En natuurlijk worden ook ons eigen bescheiden 'Folk' en het Duitse 'Folker' wel eens doorbladerd.

Heeft folk nog steeds relevantie?

"De relevantie van muziek moet iedereen voor zichzelf uitmaken. Muziek is een heel persoonlijk sentiment, een heel persoonlijke expressie van een muzikant en een heel persoonlijk 'lezen'. Het is zoals het lezen van een boek, dat is voor iedereen anders. Ik vind dat folk vandaag in Vlaanderen alleszins voldoende waarde heeft om

er mee naar buiten te komen. Er zijn heel wat jonge mensen bezig met die muziek er wordt terug op een heel frisse manier gemusiceerd. Ik ben er niet rouwig om dat de volksdanshype zijn hoogtepunt voorbij is, hoewel dat betekent dat sommige muzikanten minder aan de bak komen. Dat was wel een mooi circuit om muzikanten een podium te geven maar er is een paar jaar naar mijn aanvoelen teveel stereotiep folkmuziek gespeeld, met allemaal een beetje hetzelfde repertoire of variaties erop. Er zijn er weinig die daar in uitblonken en echt de moeite waren. Nu voel ik dat er weer meer gefocust wordt op het musiceren, minder in functie van de dans."

"In Engeland is er EFEX, wat ook voor Vlaanderen een mooi verhaal kan worden, omdat we daar nu een partnership hebben kunnen bekomen"

Bavo Vanden Broeck

Naar zijn aanvoelen wordt wel nog steeds te vaak de zuiver instrumentale kaart getrokken en zijn er nog te weinig stemmen aanwezig die in staat zijn een heel breed publiek in te palmen.

"Maar er is zeker weer relevantie op de podia in Vlaanderen en die gaat veel verder dan de folk-

clubs. Anderzijds zijn er ook veel te weinig folkclubs, dus bands die willen overleven in Vlaanderen moeten breder gaan. Dat was een tijdje niet nodig omdat het balfolkcircuit zodanig sterk was, dat men niets anders diende te brengen. Men kon voldoende daarin aan de bak komen, maar nu moet men wat verder kijken. En ik vind dat eigenlijk geen slechte zaak. In Vlaanderen is folk een heel marginaal genre geworden. Dat is niet leuk om te zeggen. Maar als je ziet hoe weinig aandacht er is voor de folk moeten we wel tot dit besluit komen. Dat is niet de facto negatief. Het is een klein, maar een ontzettend levend genre. Er gebeurt zeer veel, er is goeie kwaliteit aanwezig en er zitten heel veel mogelijkheden in. We moeten gewoon op verschillende fronten bewijzen dat we potentieel hebben."

Bavo haalt vervolgens Wör naar voor als prototype van een groep die het ook in het buitenland waar begint te maken. Er werd goed in geïnvesteerd en ze trokken ondermeer naar Folk Alliance in Kansas City waar ze de interesse wekten van ondermeer de Britten.

"Er is zeker een markt voor en als binnenlandse groepen mogelijkheden krijgen om naar het buitenland te gaan en meer toeren, kunnen ze meer geld verdienen en dat betekent 'tijd' kopen. Daarmee kunnen ze nog meer met hun carrière bezig zijn, zich nog meer ontwikkelen, beter materiaal afleveren en daar profiteren we allemaal van."

Bavo wijst ons verder op een nevenverschijnsel wanneer een specifieke groep het gaat maken. Als er interesse is voor een groep uit een bepaalde regio wekt dat ook meer aandacht voor andere bands uit die regio.

"Dat zie je op die buitenlandse beurzen. Als er een groep populair wordt uit, zeg maar Estland, worden er het jaar daarop een vijftal Estse bands gepromoot over heel Europa. En dat werkt, want er werd een interesse gewekt voor dat soort muziek. Maar Vlaanderen is nog nooit naar buiten gekomen, er is in het buitenland nog nooit gezegd geweest: "Dit is Vlaamse folk!". Terwijl we ook iets te bieden hebben, misschien niet zo onderscheiden als genre als de Ierse folk, waar je onmiddellijk je vinger kunt op leggen. Maar hetzelfde kan gezegd worden van Franse folk. In hoeverre is dat nog oorspronkelijk typisch Frans. Hoe dan ook heeft Vlaanderen een aantal eigen melodieën en door de vermengingen en de eigenheid hier heb je toch wel een bepaald genre dat kan gepromoot worden naar het buitenland. Dus dat kan kansen bieden aan groepen en als er een mogelijkheid ontstaat om te leven van muziek, dan heb je altijd meer muzikanten die de stap zullen wagen. In de pop en rock lukt dit natuurlijk een stuk gemakkelijker. Hoeveel zijn er niet die zeggen: "Ik zal een jaar of twee 'doppen' en proberen van mijn muziek te leven." In de folk moet je echter al verdomd goed zijn om dit waar te maken".

Het succes van de zomerfestivals bewijst volgens Bavo dat er ook tijdens het jaar zeker een publiek voor folk kan aangetrokken worden en hij gelooft evenzeer dat het clubcircuit zeker niet uitgeput is.

"Ik vind ze nog steeds niet genoeg terug. Ik snap niet dat er in een stad zoals Antwerpen geen clubwerking ontstaat op een actiever niveau, met zo'n bevolkingsdichtheid. In Brussel hebben we Muziekpublique dat natuurlijk een heel breed profiel heeft, maar ook de folk incorporeert en hun hoofdstedelijke rol daar inneemt en heel goed invult."

Bart Vanoutrive

www.dranoutercentrum.be
www.festivaldranouter.be

foto © Bart Denolf

Bavo Vanden Broeck: *"Het (lees: folk) is een klein, maar een ontzettend levend genre."*

Waar vind ik geld als muzikant of muziekgroep?

Van muziek maken krijg je in dit land doorgaans een sterk uithoudingsvermogen en een hoge frustratiedrempel in plaats van harde valuta op je rekening. Voor zowat elke stap die je als artiest zet is er kapitaal nodig. Het begint al bij de investering in je instrument(en) en de eerste repetitie. Voor de meeste muziekgroepen is er een vrij lange periode waarin muziek niet meer is dan een dure hobby. Het gros van de muzikanten geraakt die fase nooit voorbij. Voor de beperkte groep geluksvogels die er wél iets mee verdienen, blijven de uitdagingen groot. Poppunt, het aanspreekpunt voor o.a. muzikanten & dj's uit pop, rock, dance scene maakte dit mooie overzicht.

Vooraleer je op zoek gaat naar geld, doe je er goed aan om eerst een gedetailleerde begroting op te maken van je plannen. Waarin je o.a. bekijkt wat de kosten en uitgaven zijn, welke inkomsten er kunnen zijn, de risico's, ...

De culturele lening

Stel, je wil een cd maken en hebt best wel wat fans aan wie je de cd zou kunnen verkopen, maar het ontbreekt je aan een investeringsbudget om de kosten te prefinancieren. Je kan een aantal dingen doen ...

- » **Lenen:** ga geld lenen bij vader, moeder, vriend of bij de buurman met de Ferrari. In zo een lening spreek je af welk bedrag je leent, op welke termijn je die lening zal terug betalen, wanneer de terugbetaling zal starten, hoe die zal verlopen.
- » **Winwinlening:** De winwinlening is een maatregel van de Vlaamse overheid die particulieren moet stimuleren om geld uit te lenen aan kleine of middelgrote ondernemingen met een fiscaal gunstige maatregel. Om als 'onderneming' in aanmerking te komen voor deze rege-

ling is het voldoende dat je bent aangesloten bij een sociale kas voor zelfstandigen of dat je ingeschreven bent bij de kruispuntbank voor ondernemingen.

- » **Crowdfunding:** Rechtstreeks naar je fans stappen is een van de mogelijkheden. Er zijn verschillende vormen van crowdfunding mogelijk, van een simpele voorkoopactie tot een systeem waarbij een fan een 'aandeel' koopt in de artiest en alles tussenin. Bij een zuiver presale-model verkoop je je cd op het moment dat je hem nog moet beginnen maken. Het geld dat je zo ophaalt, dient om alle kosten te betalen en van zodra de cd klaar is, krijgen diegenen die hem al kochten hun exemplaar opgestuurd. Bij een 'aandeelhouderssysteem' heb je meer investeerders nodig, die elk een iets kleiner bedrag inleggen, maar waarbij zij een aandeel krijgen in de winst/omzet die met de cd gerealiseerd wordt. Bij de laatste lichting crowdfunding-platformen tenslotte – zoals het Belgische Hello Crowd, Kickstarter of KissKissBankBank – vraag je je fans om geld te doneren voor een vooraf bepaald project en in return kan je een waaier aan zgn. beloningen aanbieden, gaande van stickers, cd's of merchandising tot een persoonlijke fan-ervaring afhankelijk van de omvang van de donatie. Hou er rekening mee dat een succesvolle crowdfundingcampagne heel wat toewijding vraagt.
- » **Alleen professionele kunstenaars kunnen een Kunstenaarstoelage van de Vlaamse Gemeenschap aanvragen.** Deze bedraagt max 15.000 euro en moet binnen de vijf jaar kunnen worden terugbetaald. Je moet ook aangeven welke kosten je niet zelf gefinancierd krijgt en hoe je die zal kunnen terugbetalen binnen de gevraagde termijn.
- » **Via CultuurInvest kunnen Vlaamse ondernemingen een aanvraag indienen om een achtergestelde lening tot 300.000 euro te bekomen.** Het startpunt is het ondertekenen van een 'aanmeldingsovereenkomst'. Pas na het tekenen van die overeenkomst kan het elektronische aanvraagformulier ingevuld worden. In dat formulier reik je alle basisgegevens aan van het project, de activiteit of de onderneming waarvoor je extra kapitaal zoekt. Hierop volgt een kennismakingsgesprek en een uitvoerige analyse van het risico van de investering. Op basis van deze gegevens kan een voorwaardelijk aanbod gedaan worden door CultuurInvest. Als de aanvrager zich daar akkoord mee verklaart, wordt het voorgelegd aan het investeringscomité. Het moet gaan om een heel degelijk dossier met een maximale kans op winst.

foto: © Bart Drenth

Subsidies

Je kan niet voor alles subsidies krijgen. Maar binnen je muzikaal traject zijn er zeker een aantal opties die interessant zijn. Voor muzikanten en muziekondernemers liggen de belangrijkste opties bij het departement Cultuur. Voor artiesten jonger dan 25 jaar zijn er ook nog een aantal mogelijkheden binnen Jeugd. Wat je daarnaast zeker ook moet onderzoeken, zijn de lokale mogelijkheden.

- » **Projectsubsidies binnen het Kunsten-decreet:** Is jouw band gevestigd als vzw, dan kan je in die vorm subsidies aanvragen, maar ook zonder organisatievorm kan je de subsidie aanvragen als muzikant. Ook als niet-Belgische kunstenaar of organisatie kom je in aanmerking als jouw aanvraag maar betrekking of een link heeft met de Vlaamse gemeenschap. Een project kan theoretisch alles zijn: een creatieproject, organiseren van workshops, opstart werking managementkantoor of zelfs een concert-tournee in binnen- of buitenland. Deze subsidieaanvraag is in tegenstelling tot de werkingssubsidies wel beperkt in tijd en doelstelling. Ook een opnameproject valt onder de 'Projectsubsidies'. Zo kan je dus een subsidie aanvragen voor het maken van je cd.
- » **Tussenkost voor buitenlands publiek presentatiemoment binnen het Kunstendecreet.** Plan je een tour in het buitenland, neem dan zeker deze subsidievorm onder de loep. Een belangrijke voorwaarde bij deze subsidievorm is dat er sprake moet zijn van een publiek concert. Zowel de betrokken muzikant als de organiserende buitenlandse instantie kan de subsidie aanvragen. Ook materiaal- en andere kosten kunnen in aanmerking komen. De aanvraag voor een tussenkost in je kosten moet minimum 2 maanden voor de aanvang van je buitenlandse concert of tour ingediend worden.
- » **Werkingssubsidie binnen het Kunsten-decreet.** Deze vorm van subsidie dient voor organisaties die beschikken over een rechtspersoonlijkheid met een niet-commercieel karakter. Je moet daarnaast gevestigd zijn in Vlaanderen of Brussel. Deze subsidie wordt gegeven voor een periode van 5 jaar.

- » **Beurzen binnen het Kunsten-decreet.** Een aanvraag voor een beurs kan voor korte of lange termijn (max. 3 jaar). Beurzen kunnen enkel gegeven worden aan individuen. Opnieuw moet je artistieke bezigheden betrekking hebben op de Vlaamse gemeenschap.
- » **Wanneer je een internationaal evenement in Vlaanderen organiseert of hieraan wil deelnemen, kan je in aanmerking komen voor een subsidie voor deelname aan of organisatie van een internationaal evenement binnen het Amateurkunstendecreet.** Hierbij moet het gaan om een internationaal evenement of congres. Afhankelijk van het soort evenement zijn er bijkomstige voorwaarden.
- » **Maar ook voor projecten in het buitenland kan je als organisatie of amateurkunstenaar in aanmerking komen voor een tegemoetkoming: punctuele aanvraag tussenkomst reiskosten voor internationale initiatieven binnen het Amateurkunstendecreet.** Een deelname aan een uitwisseling tussen 2 landen of eigen concerttour komen niet in aanmerking. Wel kan je een tussenkost voor je reiskosten verkrijgen voor een deelname aan een internationale wedstrijd (deelnemers uit min. 3 landen), aan een internationaal festival (deelnemers uit min. 3 landen) of aan een workshop/cursus. Ook bij het uitsturen van een deskundige (dirigent, regisseur, choreograaf, docent, deskundige, jurylid) naar een internationaal evenement kan je in aanmerking komen voor een tegemoetkoming.
- » **Neem voor meer richtlijnen zeker een kijkje op de infopagina van het Departement Cultuur, Jeugd, Sport & Media van de Vlaamse overheid.**

SABAM for Culture

SABAM doet meer dan enkel de inning en verdeling van auteursrechten. Onder het luik SABAM for Culture promoten zij de Belgische muziek op verschillende manieren.

- » **Steun producties in eigen beheer.** Een stuk van de investeringen voor een productie in eigen beheer, bv. van je

foto: ©Bar Densif

nieuwste cd, kan je door SABAM laten compenseren. Het gaat meer bepaald om een voorschot op de promotiekosten die je gaat maken. Om in aanmerking te komen, moet je lid zijn van SABAM (of toch minstens de helft van je band). Als return voor SABAM plaats je het logo van SABAM for Culture op je plaat en geef je hen binnen de 3 maanden een overzicht van de facturen.

- » **Met SABAM for Culture naar het buitenland.** Ook onder de vorm van een beurs kan je steun ontvangen van SABAM voor jouw optreden op een showcasefestival in het buitenland. Trek je dus naar een showcasefestival ter internationale promotie van je band, check dan zeker of je in aanmerking komt voor deze beurs.

Tips voor subsidiedossiers

De verschillende subsidiemogelijkheden kennen eigen criteria, deadlines, wijze van indiening, aanvraagformulieren en commissies. Het is belangrijk goed te weten op voorhand waaraan je begint. ☺

POPPUNT!

Popadvies op maat

Vind je hier toch niet het antwoord op jouw vraag? Poppunt geeft ook persoonlijk advies.

» popadvies@poppunt.be

» Bel 02 504 99 00

» Maak een afspraak

Mijmeren in het Frans

Door Dree Peremans

Sinds mijn twintigste was Frankrijk mijn vakantie­land. Al elf jaar woon ik er en nu ben ik ook al enkele jaren Frans staatsburger. Vive la République! Maar Frankrijk zit een beetje raar in mekaar. Iedereen spreekt er Frans en evengoed heeft iedereen een accent. Van het noorden tot het zuiden, van jong naar oud, van stad naar platteland zijn er taalverschillen. Soms subtiel en nauwelijks te herkennen. Soms modieus zoals het 'verlan' waarbij woorden als een soort bargoens van achter naar voor (à l'envers, vandaar verlan) worden uitgesproken en waarbij 'une femme' 'meuf' wordt en 'une fête' 'teuf'. De jeugd van tegenwoordig!

De invloed van het Engels is ook omnipresent. Allerlei commissies en instituten (daar wordt in Frankrijk niet op bespaard) mogen dan hun best doen om het Frans zo zuiver mogelijk te houden en van een e-mail een 'courriel' (met de c van 'courier', post) willen maken, helpen doet het nauwelijks. Iedereen schrijft en krijgt 'des iméls' en gooit zijn 'pourriel' (met de p van 'pourri', verrot) gewoon bij de spam. Als je wat moderne indruk wil maken bij het verlaten van kroeg of bistro (overigens een woord van mogelijk Russische komaf) dan zeg je niet 'on y va' maar heel eigentijds 'on y go!' 't is maar dat u straks niet met de mond vol tanden staat bij uw hippe Franse vrienden.

Het Frans is de officiële taal voor bestuur en rechtspraak en daarnaast heb je Elzasser Duits, Bretons, Vlaams (of vlèmsch), Corsicaans, Baskisch, Arpitaans, Catalaans en bij ons in de streek Occitaans voor huis, tuin en keuken. Vooral dat laatste. Ooit had ik de goede bedoeling die streektaal te leren. Ik heb het opgegeven toen bleek dat ik moest kiezen tussen vier of meer varianten of dialecten. Wist ik veel of het Gascons mij nuttiger zou zijn dan het Languedociaans, het Lemosin, het Provençaals, het Vivaro-Alpin dan wel het Auvernhat. En ik vergeet er een paar. Bovendien bleek bij het beluisteren van de lokale Radio Quatre alvast het weerbericht perfect te volgen. Wat klinkt als plètsj, betekent 'pluie' of regen en dat is het meestal ook.

Ik verzin het niet maar elke statisticus verdrinkt in een vijver van gemiddeld twintig centimeter diep. U begrijpt dat ik dan ook weinig fiducia heb in allerlei cijfers, de lokale talen betreffende. Het Occitaans

moet je zoeken in het grote zuiden. Zo ongeveer alles onder een fictieve horizontale lijn die ter hoogte van Limoges van West naar Oost loopt is Occitaans gebied. Met uitzondering van Baskenland en nog wat andere uithoeken. Daar wonen zo'n 15 miljoen Fransen en 'ongeveer 65 % daarvan 'begrijpt Occitaans en ongeveer 2.000.000 mensen zouden het nog dagelijks spreken.' Dat 'ongeveer' spreekt boekdelen. Ik heb er – behalve op Radio Quatre - nog niet veel van gemerkt. Ja, namen van dorpen of steden hebben wat vage Occitaanse achtergronden. Vandaar dat je in onze winkelstad Villeneuve sur Lot de eind-t van Lot klaar en duidelijk laat klinken. Die naam komt namelijk van het Occitaanse Villanova d'Olt. Ik gebruik voor het gemak maar de meest courante schrijfwijze, want ook daarover zijn de occitananten het zeer oneens.

Maar, lieve lezer, in dat Occitaans, in al zijn varianten, worden er vele liederen door allerhande zangers en groepen gezongen alsof ze gisteren geschreven zijn. Bij Agorila (www.agorila.com) verscheen 'Terre Occitane' een verzamel-cd met maar liefst vijftien groepen uit het Occitaanse gebied. Prachtig! Een mélange van zeer traditioneel tot iets gewaagder. Van koebel via a capella-zang naar stevig groepswork zoals dat van Los de Nadau (www.nadau.com). Dat is de absolute top in het Occitaanse muzikale landschap. De groep onder leiding van Michel (Miquèu) Maffrant bestaat als sinds 1973, maakte meer dan tien platen en treedt overal te lande op. Uiteraard vaak in onze zuidwesthoek in de kleine (al dan niet polyvalente) zalen, in feesttenten, in openlucht, in de grote Zenith (7.000 plaatsen uitverkocht) in Pau en zelfs in de Olympia in Parijs. Van de 1.800 beschikbare plaatsen werden er daar in 2005 maar liefst 900 ingenomen door Occitanen die per trein werden aangevoerd vanuit het diepe Franse zuiden. Met een fles jurançon of vic-bilh pacherenc, een stevige portie tomme noire en een baguette in de ransel is dat haalbaar. Die reizigers kenden dan ook het hele repertoire uit het blote omdat ze vooraf een cd kregen met '14 chansons à apprendre'. Dat hebben ze op die trein dan met zijn allen nog eens grondig doorgenomen. Konden ze al die wufte Parisiens een lesje leren.

Los de Nadau spelen het hele jaar door overal te lande. Op 17 én 18 februari 2017 staat de Zenith van Pau weer eens met stip in hun agenda. Dat is vanuit Brussel tien uur treinen met twee of drie keer overstappen, vandaar mijn warme oproep aan al wie nog iets organiseert in het barre noorden: engageer die groep! Voor het gedeelte doedelzak uit hun repertoire heb ik een grote mantel der liefde ter beschikking. ◉

PROGRAMMA NAJAAR 2016

Blijf op de hoogte via onze website en !

WIM CLAEYS EN ZIJN
SCHUUNE BENDE
& ET ENCORE

THE FRETLESS

**BLUEGRASSAVOND
MET STROGRASS**

LUDO VANDEAU

**ERIKSSON
DELCROIX**

**COOPE, BOYES
& SIMPSON**

DE VOLGENDE STROOF

AMBROZIJN REWIND

**TURKSE AVOND MET
MUSTAFA AVSAR & VRIENDEN**

**16
09** SEIZOENSOPENER &
LEDENAVOND

**30
09** HET STEVIGERE SNARENWERK
UIT CANADA

**14
10** MAALTIJD &
CONCERT

**15
10** 'AU GRÉ
DU CHARME'

**22
10** INTIEM DUOCONCERT
'HEART OUT OF ITS MIND'

**04
11** EERSTE BELGISCH CONCERT
VAN NIEUW ALBUM

**19
11** 3 VRIENDEN VAN WANNES VAN
DE VELDE AAN HET WOORD

**09
12** EENMALIGE REÛNIE VAN DE
ALLEREERSTE BEZETTING

**16
12** MAALTIJD &
CONCERT

ONTDEK HET VOLLEDIGE AANBOD OP ONZE WEBSITE!

MANDOLINMAN

UNFOLDING THE ROOTS

Nieuwe CD
Unfolding The Roots
Release concerten

11 NOVEMBER | 20.00

GENT THEATER TINNENPOT

12 NOVEMBER | 20.30

SINT-PIETERS-RODE SINT-PIETERSKERK

(I.S.M. KONINKLIJK HARMONIEORKEST 'DE WARE VRIENDEN' UIT KORTRIJK-DUTSEL)

Tickets & CD te koop via www.mandolinman.be